

Euroopa Liidu Teataja

L 331

Eestikeelne väljaanne

Õigusaktid

54. aastakäik

14. detsember 2011

Sisukord

II Muud kui seadusandlikud aktid

SUUNISED

2011/817/EL:

- ★ Euroopa Keskpannga suunis, 20. september 2011, eurosüsteemi rahapoliitika instrumentide ja menetluste kohta (EKP/2011/14) 1

Hind: 4 EUR

ET

Aktid, mille pealkiri on trükitud harilikus trükikirjas, käsitlevad põllumajandusküsimuste igapäevast korraldust ning nende kehtivusaeg on üldjuhul piiratud.

Kõigi ülejäänud aktide pealkirjad on trükitud poolpaksus kirjas ja nende ette on märgitud tärn.

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

SUUNISED

EUROOPA KESKPANGA SUUNIS,

20. september 2011,

eurosüsteemi rahapoliitika instrumentide ja menetluste kohta

(uuesti sõnastatud)

(EKP/2011/14)

(2011/817/EL)

EUROOPA KESKPANGA NÕUKOGU,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SUUNISE:

Artikkel 1

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eelkõige selle artikli 127 lõike 2 esimest taanet,

võttes arvesse Euroopa Keskpangade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja, eelkõige selle artikli 3.1 esimest taanet, artikleid 12.1, 14.3, 18.2 ja artikli 20 esimest lõiku,

Eurosüsteemi ühtse rahapoliitika elluviimise põhimõtted, instrumendid, menetlused ja kriteeriumid

Ühtset rahapoliitikat viiakse ellu kooskõlas käesoleva suunise I ja II lisas määratletud põhimõtete, instrumentide, menetluste ja kriteeriumidega. Riikide keskpangad (RKPd) võtavad kõik meetmed, mis on kohased rahapoliitika operatsioonide tegemiseks käesoleva suunise I ja II lisas määratletud põhimõtete, instrumentide, menetluste ja kriteeriumide kohaselt.

Artikkel 2

ning arvestades järgmist:

Kontrollimine

- (1) 31. augusti 2000. aasta suunist EKP/2000/7 rahapoliitika instrumentide ja menetluste kohta⁽¹⁾ on mitu korda oluliselt muudetud⁽²⁾. Kuna otsust muudetakse veelgi, tuleks see selguse huvides uuesti sõnastada.

- (2) Ühtse rahapoliitika saavutamiseks tuleb määratleda eurosüsteemi poolt kasutatavad instrumendid ja menetlused, et seda poliitikat nendes liikmesriikides, mille rahaühik on euro, ühetaoliselt ellu viia.

- (3) Õigusakti ülevõtmise kontrolli kohustus on ainult nende sätete ulatuses, mis muudavad suunist EKP/2000/7 sisuliselt,

RKPd edastavad EKP-le hiljemalt 11. oktoobriks 2011 dokumentide ja meetmete üksikasjad, millega nad on kavandanud järgida käesoleva suunise ja selle lisade sätteid, millega kaasneb suunise EKP/2000/7 sisuline muutmine.

Artikkel 3

Kehtetuks tunnistamine

1. Suunis EKP/2000/7 tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2012.

2. Viiteid kehtetuks tunnistatud suunisele käsitatakse viidena käesolevale suunisele.

Artikkel 4

Lõppsätted

1. Käesolev suunis jõustub kaks päeva pärast selle vastuvõtmist.

⁽¹⁾ EÜT L 310, 11.12.2000, lk 1.

⁽²⁾ Vt III lisa.

2. Käesolevat suunist kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2012.

Artikkel 5

Adressaadid

Käesolev suunis on adresseeritud kõikidele eurosüsteemi keskpankadele.

Frankfurt Maini ääres, 20. september 2011

EKP nõukogu nimel

EKP president

Jean-Claude TRICHET

I LISA

RAHAPOLIITIKA RAKENDAMINE EUROALAL**Eurosüsteemi rahapoliitika instrumentide ja menetluskorra ülddokumentatsioon**

SISUKORD

SISSEJUHATUS**1. PEATÜKK. RAHAPOLIITIKA RAAMISTIKU ÜLEVAADE**

- 1.1. Euroopa Keskpankade Süsteem
- 1.2. Eurosüsteemi eesmärgid
- 1.3. Eurosüsteemi rahapoliitika instrumendid
 - 1.3.1. Avaturuoperatsioonid
 - 1.3.2. Püsivõimalused
 - 1.3.3. Kohustuslik reserv
- 1.4. Osapooled
- 1.5. Alusvara
- 1.6. Rahapoliitika raamistiku muudatused

2. PEATÜKK. KÕLBLIKUD TEHINGUPOOLED

- 2.1. Üldised kõlblikuskriteeriumid
- 2.2. Kiirpakkumiste ja kahepoolsete operatsioonide osapoolte valimine
- 2.3. Sanksioonid osapoolte kohustuste rikkumise korral
- 2.4. Võimalikud meetmed usaldatavusnõuetele viidates või kohustuste rikkumise korral
 - 2.4.1. Usaldatavusnõuetele põhinevad meetmed
 - 2.4.2. Meetmed kohustuste rikkumise korral
 - 2.4.3. Proportsionaalne ja mittediskrimineeriv valikuliste meetmete kohaldamine

3. PEATÜKK. AVATURUOPERATSIOONID

- 3.1. Pöördtehingud
 - 3.1.1. Üldist
 - 3.1.2. Põhilised refinantseerimisoperatsioonid
 - 3.1.3. Pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid
 - 3.1.4. Peenhäälestus-pöördoperatsioonid
 - 3.1.5. Struktuurilised pöördtehingud
- 3.2. Otsetehingud
 - 3.2.1. Instrumendi liik
 - 3.2.2. Õiguslik olemus
 - 3.2.3. Hinnatingimused

3.2.4. Muud omadused

3.3. EKP võlasertifikaatide emissioon

3.3.1. Instrumendi liik

3.3.2. Õiguslik olemus

3.3.3. Intressitingimused

3.4.4. Muud omadused

3.4. Välisvaluuta vahetustehingud

3.4.1. Instrumendi liik

3.4.2. Õiguslik olemus

3.4.3. Valuuta ja vahetuskursi tingimused

3.4.4. Muud omadused

3.5. Tähtajaliste hoiuste kogumine

3.5.1. Instrumendi liik

3.5.2. Õiguslik olemus

3.5.3. Intressitingimused

3.5.4. Muud omadused

4. PEATÜKK. PÜSIVÕIMALUSED

4.1. Laenamise püsivõimalus

4.1.1. Instrumendi liik

4.1.2. Õiguslik olemus

4.1.3. Kasutustingimused

4.1.4. Tähtaeg ja intressitingimused

4.1.5. Laenamise püsivõimaluse peatamine

4.2. Hoiustamise püsivõimalus

4.2.1. Instrumendi liik

4.2.2. Õiguslik olemus

4.2.3. Kasutustingimused

4.2.4. Tähtaeg ja intressitingimused

4.2.5. Püsivõimaluse peatamine

5. PEATÜKK. MENETLUSED

5.1. Pakkumismenetlused

5.1.1. Üldist

5.1.2. Pakkumisoperatsioonide ajakava

5.1.3. Pakkumisoperatsioonide väljakuulutamine

- 5.1.4. Osapoolte ettevalmistused pakkumisteks ja pakkumiste esitamine
- 5.1.5. Pakkumiste jaotamise kord
- 5.1.6. Tulemuste väljakuulutamine
- 5.2. Kahepoolsete operatsioonide kord
 - 5.2.1. Üldist
 - 5.2.2. Otsekontakt osapooltega
 - 5.2.3. Väärtpaberibörside ja turuesindajate kaudu tehtavad operatsioonid
 - 5.2.4. Kahepoolsete operatsioonide väljakuulutamine
 - 5.2.5. Tehingupäevad
- 5.3. Arvelduskord
 - 5.3.1. Üldist
 - 5.3.2. Avaturuoperatsioonide arveldamine
 - 5.3.3. Päevalöputöötlemine
- 6. PEATÜKK. KÕBLIKUD VARAD
 - 6.1. Üldist
 - 6.2. Alusvara kõlblikkuse määratlus
 - 6.2.1. Turukõbllike varade kõlblikkuskriteeriumid
 - 6.2.2. Turukõlbmatute varade kõlblikkuskriteeriumid
 - 6.2.3. Täiendavad nõuded kõbllike varade kasutamisel
 - 6.3. Eurosüsteemi krediidihindamisraamistik (ECAI)
 - 6.3.1. Reguleerimisala ja osad
 - 6.3.2. Turukõbllike varade kõrgetele krediidistandarditele vastavuse määramine
 - 6.3.3. Turukõlbmatute varade kõrgetele krediidistandarditele vastavuse määramine
 - 6.3.4. Krediidi hindamise süsteemide vastuvõetavuskriteeriumid
 - 6.3.5. Krediidi hindamise süsteemide tulemusseire
 - 6.4. Riskiohjemeetmed
 - 6.4.1. Üldpõhimõtted
 - 6.4.2. Turukõbllike varade riskiohjemeetmed
 - 6.4.3. Turukõlbmatute varade riskiohjemeetmed
 - 6.5. Alusvara hindamise põhimõtted
 - 6.5.1. Turukõbllikud varad
 - 6.5.2. Turukõlbmatud varad
 - 6.6. Kõbllike varade piiriülene kasutamine
 - 6.6.1. Keskpankadevahelise piiriüleste tagatiste haldamise raamistik

6.6.2. Väärtpaberiarendussüsteemide vahelised ühendused

6.7. Muudes vääringutes (v.a euro) tagatiste aktsepteerimine eriolukordades

7. PEATÜKK. KOHUSTUSLIK RESERV

7.1. Üldist

7.2. Reserwinõudega hõlmatud asutused

7.3. Kohustusliku reservi kindlaksmääramine

7.3.1. Reserribaas ja kohustusliku reservi määr

7.3.2. Reserwinõude arvutamine

7.4. Reserivihoiuste hoidmine

7.4.1. Hoidmisperiood

7.4.2. Reserivihoiused

7.4.3. Reserivihoiuste tasustamine

7.5. Reseribaasi aruandlus, kinnitamine ja kontrollimine

7.6. Mittevastavus kohustusliku reservi nõudele

1. LIIDE. Rahapoliitika operatsioonide ja menetluste näited

2. LIIDE. Sõnastik

3. LIIDE. Välisvaluuta interventsioonide ja välisvaluuta vahetustehingute osapoolte valimine rahapoliitika elluviimiseks

4. LIIDE. Euroopa Keskpanga rahandus- ja pangandusstatistika aruandlusraamistik

5. LIIDE. Eurosüsteemi veebilehed

6. LIIDE. Menetlused ja sanktsioonid osapoolte kohustuste rikkumise korral

7. LIIDE. Kehtiva katte loomine krediidinõuetele

Lühendid

CCBM	keskpankadevaheline piiriüleste tagatiste haldamise raamistik
ECAF	eurosüsteemi krediidihindamisraamistik
ECAI	reitinguagentuur
EKP	Euroopa Keskpank
EKPS	Euroopa Keskpankade Süsteem
EL	Euroopa Liit
EMP	Euroopa Majanduspiirkond
EMÜ	Euroopa Majandusühendus
ESA 95	Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteem 1995
ICAS	RKPde majasisene krediidihindamissüsteem
IRB	osapoolte majasisene reitingupõhine süsteem
ISIN	rahvusvaheline väärtpaberite identifitseerimisnumber
RKP	riigi keskpank
RMBD	hüpoteegiga tagatud turukõlbmatud võlainstrumendid
RTGS	reaalajaline brutoarveldussüsteem
SSS	väärtpaberi arveldussüsteem
TARGET	üleeuroopaline automatiseeritud reaalajaline brutoarveldussüsteem vastavalt suunise EKP/2005/16 määratlusele
TARGET2	üleeuroopaline automatiseeritud reaalajaline brutoarveldussüsteem vastavalt suunise EKP/2007/2 määratlusele

Sissejuhatus

Käesolevas dokumendis esitatakse operatsiooniline raamistik, mille eurosüsteem on valinud ühtse rahapoliitika elluviimiseks euroalal. Dokument moodustab osa eurosüsteemi rahapoliitika instrumentide ja menetluskorra õigusraamistikust ning on mõeldud eurosüsteemi rahapoliitika instrumentide ja menetluskorra ülddokumentatsiooniks, mille eesmärk on eelkõige pakkuda osapooltele teavet, mida nad vajavad seoses eurosüsteemi rahapoliitika raamistikuga.

Ülddokumentatsioon ise ei anna osapooltele õigusi ega sea neile kohustusi. Eurosüsteemi ja selle osapoolte õiguslik suhe määratakse kindlaks asjakohaste lepingute või määrustega.

Dokument on jagatud seitsmeks peatükiks. 1. peatükis antakse ülevaade eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonilisest raamistikust. 2. peatükis määratletakse eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonide osapoolte kõlblikkuskriteeriumid. 3. peatükis kirjeldatakse avaturuoperatsioone, 4. peatükis aga osapoolte käsutuses olevaid püsivõimalusi. 5. peatükis kirjeldatakse rahapoliitika operatsioonide tegemisel rakendatavat korda. 6. peatükis määratletakse rahapoliitika operatsioonide alusvara kõlblikkuskriteeriumid. 7. peatükis tutvustatakse eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteemi.

Liidetes on esitatud rahapoliitika operatsioonide näited, sõnastik, eurosüsteemi valuutaturul tehtavate sekkumisoperatsioonide (interventsioonide) osapoolte valiku kriteeriumid, Euroopa Keskpanga raha- ja pangandusstatistika aruandlusraamistiku tutvustus, eurosüsteemi veebilehtede loetelu, osapoolte kohustuste rikkumisel rakendatavate menetluste ja sanktsioonide kirjeldus ning täiendavad õiguslikud nõuded kehtiva katte tagamiseks krediidiinõuetele, mida kasutatakse eurosüsteemis tagatisena.

1. PEATÜKK

RAHAPOLIITIKA RAAMISTIKU ÜLEVAADE

1.1. Euroopa Keskpankade Süsteem

Euroopa Keskpankade Süsteem (EKPS) koosneb Euroopa Keskpangast (EKP) ja ELi liikmesriikide keskpankadest⁽¹⁾. EKPS tegutseb kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepinguga ning Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirjaga (edaspidi „EKPSi põhikirj”). EKPSi juhivad EKP otsuseid tegevad organid. EKP nõukogu vastutab rahapoliitika väljatöötamise eest ning EKP juhatus on volitatud rakendada rahapoliitikat vastavalt nõukogu tehtud otsustele ja kehtestatud suunistele. Kui see on võimalik ja asjakohane ning aitab kaasa töö tulemuslikkuse tagamisele, laseb EKP liikmesriikide keskpankadel (RKPD)⁽²⁾ teha eurosüsteemi ülesannete hulka kuuluvaid operatsioone. Kui see on rahapoliitika elluviimiseks vajalik, võivad liikmesriikide keskpangad jagada eurosüsteemi liikmete vahel eurosüsteemi operatsioonides osalevate osapooltega seotud teavet, näiteks tegevusandmeid⁽³⁾. Eurosüsteemi rahapoliitika operatsioone tehakse kõigis liikmesriikides ühtsetel tingimustel⁽⁴⁾.

1.2. Eurosüsteemi eesmärgid

Lepingu artikli 127 lõike 1 kohaselt on eurosüsteemi esmane eesmärk hinnastabiilsuse säilitamine. Nimetatud põhieesmärki piiramata peab eurosüsteem toetama liidu üldist majanduspoliitikat. Nende eesmärkide poole pürgimisel peab eurosüsteem tegutsema kooskõlas vabal konkurentsil põhineva avatud turumajanduse põhimõtetega ja toetama ressursside efektiivset jaotamist.

1.3. Eurosüsteemi rahapoliitika instrumentid

Oma eesmärkide saavutamiseks on eurosüsteemi käsutuses hulk rahapoliitika instrumente; eurosüsteem teeb avaturuoperatsioone, pakub püsivõimalusi ja kohustab krediitiasutusi hoidma kohustuslikku reservi eurosüsteemis olevail kontodel.

1.3.1. Avaturuoperatsioonid

Avaturuoperatsioonidel on eurosüsteemi rahapoliitikas oluline osa; nende kaudu suunatakse intressimäärasid, juhitakse likviidsust turul ja antakse märku rahapoliitilisest hoiakust. Avaturuoperatsioonide tegemiseks on eurosüsteemi käsutuses viis liiki instrumente. Kõige olulisem instrument on *pöördtehing* (rakendatakse tagasiostulepingute või tagatud laenude baasil). Eurosüsteem võib kasutada ka *otsetehinguid*, *EKP võlasertifikaatide emissiooni*, *välisvaluuta vahetustehinguid* ja *tähtajaliste hoiuste kogumist*. Avaturuoperatsioone algatab EKP, kes otsustab ka kasutatava instrumendi ja operatsiooni tegemise tingimused. Tegemisviisiks võib valida tavapakkumismenetlused, kiirpakkumismenetlused või kahepoolset menetlust⁽⁵⁾. Eesmärkide, regulaarsuse ja menetluskorra põhjal võib eurosüsteemi avaturuoperatsioonid jagada järgmisse nelja kategooriasse (vt ka tabel 1).

- a) *Põhilised refinantseerimisoperatsioonid* on regulaarsed likviidsust lisavad pöördtehingud, mis toimuvad kord nädalas ja mille tähtaeg on tavaliselt üks nädal. Selliseid tehinguid teevad RKPD tavapakkumistena. Põhilised refinantseerimisoperatsioonid on eurosüsteemi avaturuoperatsioonide täitmisel esmatähtsad.
- b) *Pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid* on likviidsust lisavad pöördtehingud, mis toimuvad kord kuus ja mille tähtaeg on tavaliselt kolm kuud. Selliste operatsioonide eesmärk on tagada osapooltele täiendav pikemaajalisem refinantseerimine ning neid teevad RKPD tavapakkumistena. Selliste operatsioonide puhul ei kavatse eurosüsteem tavaliselt turule märku anda ning seepärast on ta üldjuhul intressivõtja.
- c) *Peenhäälestusoperatsioonid* toimuvad vajadust mööda ning nende eesmärk on juhtida likviidsust turul ja suunata intressimäärasid eelkõige selleks, et tasandada turul toimuvate ootamatute likviidsuskõikumiste mõju intressimääradel. Peenhäälestustehinguid võib teha reservi hoidmise perioodi viimasel päeval likviidsustasakaalu säilitamiseks, et kõrvaldada pärast viimast põhilist refinantseerimistoimingut esinenud mõjutused. Peenhäälestustehinguteks on eelkõige pöördtehingud, aga ka välisvaluuta vahetustehingud või tähtajaliste hoiuste kogumine. Peenhäälestusoperatsioonide tegemisel rakendatavaid instrumente ja menetluskorda kohandatakse

⁽¹⁾ Tuleks märkida, et nendel liidu liikmesriikide keskpankadel, mille rahaühik ei ole euro, säilivad rahapoliitika valdkonnas riigisiseses õiguse kohased volitused ning seega ei ole nad seotud ühtse rahapoliitika elluviimisega.

⁽²⁾ Käesolevas dokumendis tähistatakse terminiga „RKPD” keskpankasid nendest liikmesriikidest, mille rahaühik on euro.

⁽³⁾ Sellise teabe kohta kehtib ametisaladuse hoidmise kohustus kooskõlas EKPSi põhikirja artikliga 37.

⁽⁴⁾ Käesolevas dokumendis tähistab mõiste „liikmesriik” liikmesriiki, mille rahaühik on euro.

⁽⁵⁾ Eurosüsteemi avaturuoperatsioonide tegemiseks kasutatavaid menetlusi, st tavapakkumismenetlusi, kiirpakkumismenetlusi ja kahepoolseid menetlusi, kirjeldatakse täpsemalt 5. peatükis. *Tavapakkumismenetluste* puhul kulub pakkumise väljakuulutamist kuni jaotamise tulemuse kinnitamiseni kõige rohkem 24 tundi. *Tavapakkumismenetlustes* võivad osaleda kõik osapooled, kes vastavad punktis 2.1 sätestatud üldistele kõlblikkuskriteeriumidele. *Kiirpakkumismenetlustes* tehakse üldjuhul 90 minuti jooksul. Eurosüsteem võib kiirpakkumismenetlustes osalema valida piiratud arvu osapooli. Mõistega „kahepoolset menetlust” tähistatakse kõiki juhtumeid, mil eurosüsteem teeb ühe või mitme osapoollega tehingu ilma pakkumismenetlust kasutamata. Kahepoolsete menetluste hulka kuuluvad väärtpapaberiborside ja turusindajate vahendusel tehtavad operatsioonid.

sõltuvalt tehingu liigist ja operatsiooni konkreetsest eesmärgist. Peenhäälestusoperatsioone teevad tavaliselt RKPd, kasutades kiirpakkumismenetlusi või kahepoolseid menetlusi. EKP nõukogu võib otsustada, kas erandolukorras võib kahepoolseid peenhäälestusoperatsioone teha EKP ise.

- d) Lisaks võib eurosüsteem teha *struktuurioperatsioone*, emiteerides EKP võlasertifikaate ning kasutades pöörd- ja otsetehinguid. Selliseid operatsioone tehakse siis, kui EKP soovib kohandada eurosüsteemi struktuurilist positsiooni finantssektori suhtes (regulaarselt või ebaregulaarselt). Pöördtehingutena ja võlainstrumentide emissiooniga tehtavaid struktuurioperatsioone viivad RKPd ellu tavapakkumismenetluste vormis. Otsetehingutena tehtavaid struktuurioperatsioone viivad RKPd tavaliselt ellu kahepoolsete menetluste teel. EKP nõukogu võib otsustada, kas erandolukorras võib struktuurioperatsioone teha EKP ise.

1.3.2. Püsivõimalused

Püsivõimaluste eesmärk on lisada ja vähendada üleöolikkviidsust, anda märku rahapoliitika üldisest kursist ja piirata pankadevahelise üleöoturu intressimäärasid. Olenevalt teatavate operatsioonidele juurdepääsu tingimuste täitmisest on juhul, kui kõlblikud osapooled sellekohast initsiatiivi näitavad, neil võimalik kasutada kaht liiki püsivõimalusi (vt ka tabel 1).

- a) Osapooled võivad kasutada *laenamise püsivõimalust*, et saada RKPdelt kõbllike varade vastu üleöolikkviidsust. Tavaolukorras ei kehti osapooltele püsivõimaluse kasutamise suhtes krediidi- ega muid piiranguid peale piisava alusvara esitamise nõude. Laenamise püsivõimaluse intressimäär võetakse tavaliselt pankadevahelise üleöoturu intressi ülemmääraks.
- b) Osapooled võivad kasutada *hoiustamise püsivõimalust*, et avada RKPdes üleöohoiuseid. Tavaolukorras ei kehti osapooltele püsivõimaluse kasutamise suhtes hoiustamis- ega muid piiranguid. Hoiustamise püsivõimaluse intressimäär võetakse tavaliselt pankadevahelise üleöoturu intressi alammääraks.

Püsivõimalusi haldavad RKPd detsentraliseeritult.

1.3.3. Kohustuslik reserv

Eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteem kehtib euroalal tegutsevate krediidasutuste suhtes ja selle peamiseks eesmärgiks on rahaturu intressimäärade stabiliseerimine ja struktuurse likviidsuspuudujäägi loomine (või suurenemine). Iga asutuse reservinõue määratakse kindlaks tema bilansikomponentide põhjal. Intressimäärade stabiliseerimiseks lubab eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteem asutustel kasutada perioodi keskmist täitmist. Reservinõude täitmine määratakse kindlaks asutuse päeva keskmise reservihoidmise põhjal hoidmisperioodi jooksul. Asutuste kohustusliku reservi hoiused tasustatakse eurosüsteemi põhiliste refinantseerimisoperatsioonide intressimääraga.

Tabel 1

Eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonid

Rahapoliitika operatsioonid	Tehingute liigid		Tähtaeg	Sagedus	Menetluskord
	Likviidsuse lisamine	Likviidsuse vähendamine			
Avaturuoperatsioonid					
Põhilised refinantseerimisoperatsioonid	Pöördtehingud	—	Üks nädal	Kord nädalas	Tavapakkumised
Pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid	Pöördtehingud	—	Kolm kuud	Kord kuus	Tavapakkumised
Peenhäälestusoperatsioonid	Pöördtehingud Välisvaluuta vahetustehingud	Pöördtehingud Tähtajaliste hoiuste kogumine Välisvaluuta vahetustehingud	Standardimata	Ebaregulaarsed	Kiirpakkumised Kahepoolsed menetlused

Rahapoliitika operatsioonid	Tehingute liigid		Tähtaeg	Sagedus	Menetluskord
	Likviidsuse lisamine	Likviidsuse vähendamine			
Struktuurioperatsioonid	Pöördtehingud	EKP võlasertifikaatide emissioon	Standarditud/standardimata	Regulaarsed ja ebaregulaarsed	Tavapakkumised
	Otseostud	Otsemüük	—	Ebaregulaarsed	Kahepoolsed menetlused

Püsivõimalused

Laenamise püsivõimalus	Pöördtehingud	—	Üleöö	Kasutamine osapoolte äranägemisel
Hoiustamise püsivõimalus	—	Hoiused	Üleöö	Kasutamine osapoolte äranägemisel

1.4. Osapooled

Eurosüsteemi rahapoliitika raamistik on loodud selliselt, et tagatud oleks lai osapoolte valik. Asutused, kelle suhtes kohaldatakse kohustusliku reservi nõuet EKPSi põhikirja artikli 19.1 kohaselt, võivad kasutada püsivõimalusi ning osaleda tavapakkumistel põhinevates avaturuoperatsioonides ja ka otsetehingutes. Eurosüsteem võib peenhäälestusoperatsioonides osalema valida piiratud arvu osapooli. Rahapoliitika eesmärkidel tehtavate välisvaluuta vahetustehingute puhul kasutatakse aktiivseid valuutaturu osalisi. Selliste operatsioonide osapoolteks on ainult euroalal asutatud eurosüsteemi valuutaturu interventsioonideks valitud asutused.

Eeldatakse, et osapooled teavad ja järgivad nende suhtes kehtivaid rahapesu ja terrorismi rahastamise vastaseid õigusakte.

1.5. Alusvara

EKPSi põhikirja artikli 18.1 kohaselt peavad kõik eurosüsteemi laenuoperatsioonid (st likviidsust lisavad rahapoliitika operatsioonid ja päevasisesed laenuoperatsioonid) tuginema adekvaatsele tagatisele. Eurosüsteem aktsepteerib operatsioonide tegemisel laias ulatuses alusvara. Eurosüsteem on töötanud välja kõlblike tagatisvarade ühtse raamistiku, mida kasutatakse kõigis eurosüsteemi laenuoperatsioonides (nimetatakse ka „ühtne loetelu“). 1. jaanuaril 2007 vahetas see ühtne raamistik välja senise kaheastmelise tagatisvara süsteemi, mis oli kehtinud alates majandus- ja rahaliidu kolmanda etapi algusest. Ühtne loetelu hõlmab nii turukõlblikke kui ka turukõlbmatuid varasid, mis vastavad eurosüsteemi poolt kogu euroala jaoks kindlaks määratud kõlblikuskriteeriumidele. Eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonide eesmärgil ei tehta vahet turukõlblike ja turukõlbmatute varade vahel kvaliteedi või kõlblikkuse seisukohast, kuigi otsetehinguteks eurosüsteem turukõlbmatuid varasid ei kasuta. Kõiki kõlblikke varasid võib kasutada piiriülesest keskpankadevahelise piiriüleste tagatiste haldamise raamistiku (CCBM) vahendusel või turukõlblike varade puhul liidu väärtpapierarveldussüsteemide vaheliste kõlblike ühenduste kaudu.

1.6. Rahapoliitika raamistiku muudatused

EKP nõukogu võib eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonide instrumente, tingimusi, kriteeriume ja menetlusi igal ajal muuta.

2. PEATÜKK**KÕLBLIKUD TEHINGUPOOLED****2.1. Üldised kõlblikuskriteeriumid**

Eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonide osapooled peavad vastama teatavatele kõlblikuskriteeriumidele⁽⁶⁾. Need kriteeriumid määratletakse selliselt, et eurosüsteemi rahapoliitika operatsioone saaks kasutada lai valik asutusi, et toetataks asutuste võrdset kohtlemist kogu euroalal ja tagataks, et osapooled täidavad teatavaid operatsioonilisi ja usaldatavusnõudeid.

⁽⁶⁾ Otsetehingute puhul ei kehtestata osapoolte valikule eelnevaid piiranguid.

- a) Kõlblikeks osapoolteks saavad olla ainult sellised asutused, kelle suhtes kehtib EKPSi põhikirja artikli 19.1 kohane eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteem. Asutused, kes on eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteemist tulenevatest kohustustest vabastatud (vt punkt 7.2), ei ole eurosüsteemi püsivõimaluste ja avaturuoperatsioonide jaoks kõlblikud osapooled.
- b) Osapooled peavad olema finantsiliselt usaldusväärsed. Riiklikud asutused peavad nende suhtes rakendama vähemalt ühte liidu/EMP ühtlustatud järelevalve vormi ⁽⁷⁾. Lähtudes nende konkreetsest institutsioonilisest olemusest liidu õiguse raames, võib osapooltena aktsepteerida ka finantsiliselt usaldusväärsed asutusi lepingu artikli 123 lõike 2 mõistes, mille järelevalve tase on võrreldav pädeva ametiasutuse järelevalvega. Osapooltena võib aktsepteerida ka usaldusväärsed asutusi, mille järelevalve toimub riigi pädeva ametiasutuse poolt tehtava liidus/EMP harmoneeritud järelevalvega võrreldava harmoneerimata järelevalvestandardi alusel, nt selliste asutuste euroalal asutatud filiaale, kelle peakorter asub väljaspool Euroopa Majanduspiirkonda (EMP).
- c) Osapooled peavad vastama kõigile vastava RKP (või EKP) rakendatavates asjakohastes lepingutes või määrustes sätestatud operatsioonide kriteeriumidele, et tagada eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonide tõhus elluviimine.

Kõnealused kõlblikuskriteeriumid on kogu euroalal ühtsed. Üldistele kõlblikuskriteeriumidele vastavad asutused võivad

- a) omada ligipääsu eurosüsteemi püsivõimalustele ning
- b) osaleda tavapakkumistel põhinevates eurosüsteemi avaturuoperatsioonides.

Asutusel võib olla juurdepääs eurosüsteemi püsivõimalustele ja tavapakkumistel põhinevatele avaturuoperatsioonidele ainult oma asutamiskohajärgse RKP kaudu. Kui asutus on asutatud (peakontori või filiaalide kaudu) rohkem kui ühes liikmesriigis, on igal üksusel ligipääs kõnealustele operatsioonidele oma asukohajärgse RKP kaudu olenemata asjaolust, et asutuse pakkumise võib igas liikmesriigis esitada ainult üks üksus (kas peakontor või määratud filiaal).

2.2. Kiirpakkumiste ja kahepoolsete operatsioonide osapoolte valimine

Otsetehingute puhul ei kehtestata osapoolte valikule eelnevaid piiranguid.

Rahapoliitika eesmärkidel tehtavate välisvaluuta vahetustehingute puhul peavad osapooled olema suutelised tegema tulemuslikult suuremahulisi valuutaturu operatsioone igasugustes turutingimustes. Välisvaluuta vahetustehingute osapoolte valik vastab euroalal asuvatele osapooltele, kes on valitud eurosüsteemi valuutaturu interventsioonideks. Valuutaturul ellu viidavate interventsioonide osapoolte valimise kriteeriumid ja kord on esitatud 3. liites.

Muude kiirpakkumismenetlustele ja kahepoolsetele menetlustele tuginevate operatsioonide (peenhäälestus-pöörde tehingud ja tähtajaliste hoiuste kogumine) puhul valib iga RKP osapoolte kogumi selles liikmesriigis asutatud asutuste seast, kes vastavad osapoolte üldistele kõlblikuskriteeriumidele. Esmane valikukriteerium on rahaturul tegutsemine. Lisaks võidakse arvesse võtta ka muid kriteeriume, näiteks maaklerite tegevuse tulemuslikkust ja pakkumisvõimet.

Kiirpakkumismenetluste ja kahepoolsete operatsioonide puhul kauplevad RKPd osapooltega, kes kuuluvad nende vastavate peenhäälestusoperatsioonide osapoolte hulka. Kiirpakkumisi ja kahepoolseid operatsioone võib teha ka mitmete teiste osapooltega.

EKP nõukogu võib otsustada, kas erandolukorras võib kahepoolseid peenhäälestusoperatsioone teha EKP ise. Kui EKP peaks tegema kahepoolseid operatsioone, valib EKP võrdse juurdepääsu tagamiseks osapooled rotatsiooni korras nende euroala osapoolte seast, kes on kõlblikud kiirpakkumismenetluste ja kahepoolsete operatsioonide jaoks.

2.3. Sanktsioonid osapoolte kohustuste rikkumise korral

EKP rakendab sanktsioone asutuste suhtes, kes rikuvad kohustusliku reservi kohaldamist käsitlevatest EKP määrustest ja otsustest tulenevaid kohustusi, vastavalt nõukogu 23. novembri 1998. aasta määrusele (EÜ) nr 2532/98 Euroopa Keskpanka volituste kohta rakendada sanktsioone, ⁽⁸⁾ Euroopa Keskpanka 23. septembri 1999. aasta määrusele (EÜ) nr 2157/1999 Euroopa Keskpanka volituste kohta sanktsioonide rakendamiseks (EKP/1999/4), ⁽⁹⁾ nõukogu 23. novembri 1998. aasta määrusele (EÜ) nr 2531/98 kohustuslike reservide kohaldamise kohta Euroopa Keskpanka poolt ⁽¹⁰⁾ ja Euroopa Keskpanka 12. septembri 2003. aasta määrusele (EÜ)

⁽⁷⁾ Krediidiasutuste ühtlustatud järelevalve aluseks on Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta direktiiv 2006/48/EÜ krediidiasutuste asutamise ja tegevuse kohta (ELT L 177, 30.6.2006, lk 1).

⁽⁸⁾ EÜT L 318, 27.11.1998, lk 4.

⁽⁹⁾ EÜT L 264, 12.10.1999, lk 21.

⁽¹⁰⁾ EÜT L 318, 27.11.1998, lk 1.

nr 1745/2003 kohustuslike reservide kohaldamise kohta (EKP/2003/9) ⁽¹¹⁾. Asjakohased sanktsioonid ja nende kohaldamise menetluskord on sätestatud eespool nimetatud määrustes. Peale selle võib eurosüsteem kohustusliku reservi nõude tõsise rikkumise korral peatada osapoolte osaluse avaturuoperatsioonides.

Eurosüsteem võib kohaldada ja kohaldab osapoolte suhtes rahatrahve või peatada ja peatab osapoolte osaluse avaturuoperatsioonides vastava RKP (või EKP) rakendatavate lepingute või määruste kohaselt, kui osapooled rikuvad vastava RKP (või EKP) rakendatavatest lepingutest või määrustest tulenevaid kohustusi nii, nagu allpool sätestatud.

See kehtib juhtudel, kui rikutakse a) pakkumiseeskirju, kui osapool ei saa üle kanda piisavalt suurt hulka alusvara või sularaha, ⁽¹²⁾ et katta (arvelduspäeval) likviidsuse operatsiooni raames talle määratud summa või rahuldada operatsiooni aegumiseni vastavat lisatagatise nõuet, või kui ta ei suuda üle kanda piisavat hulka sularaha, et arveldada talle likviidsuse vähendamise operatsiooni käigus määratud summa, ja b) kahepoolsete tehingute eeskirju, kui osapool ei saa esitada piisavat hulka kõlblikke alusvarasid või kui ta ei saa esitada piisaval hulgal sularaha vastavalt kahepoolse tehingu kokkuleppele, või kui ta ei suuda mis tahes ajal kahepoolse tehingu lõppemiseni rahuldada lisatagatise nõuet.

Samuti kehtib see juhtudel, kui osapool rikub a) alusvara kasutamise eeskirju (kui osapool kasutab varasid, mis on kõlbmatud või kõlbmatuks muutunud või mida osapool ei saa kasutada näiteks seetõttu, et emitent/garant ja osapool on lähedalt seotud või samased) ja b) päevalõpukorra ja laenamise püsivõimaluse kasutamise tingimuste kohta kehtivaid eeskirju (kui osapool, kelle arvelduskonto bilanss on päeva lõpus negatiivne, ei täida laenamise püsivõimaluse kasutamise tingimusi).

Lisaks osapooltele, kes rikub eeskirju, võib peatamismeetmeid rakendada ka sama asutuse teistes liikmesriikides asuvate filiaalide suhtes. Kui see on erandliku meetmena vajalik rikkumise tõsiduse tõttu (näiteks sagedase või pikaajalise rikkumise puhul), võib teatavaks ajavahemikuks peatada osapoolte osaluse kõigis edasistes rahapoliitika operatsioonides.

Pakkumisoperatsioone, kahepoolseid tehinguid, alusvara, päevalõpukorda või laenamise püsivõimaluse kasutamise tingimusi käsitlevate eeskirjade rikkumise korral arvutatakse RKPde kehtestatavad rahatrahvid eelnevalt kindlaks määratud trahvimäära põhjal (nagu on sätestatud 6. liites).

2.4. Võimalikud meetmed usaldatavusnõuetele viidates või kohustuste rikkumise korral

2.4.1. Usaldatavusnõuetele põhinevad meetmed

Usaldatavusnõuetele viidates võib eurosüsteem võtta järgmised meetmed:

- a) asjaomase RKP või EKP poolt rakendatavate lepingute või õigusaktide kohaselt võib eurosüsteem peatada või lõpetada konkreetse osapoolte juurdepääsu rahapoliitika instrumentidele või seada sellele piiranguid;
- b) eurosüsteem võib varasid tagasi lükata, piirata nende kasutamist või kohaldada eurosüsteemi krediiditehingutes teatud osapoolte poolt tagatisena esitatud varade puhul täiendavaid allahindlusi.

2.4.2. Meetmed kohustuste rikkumise korral

Kui osapooled rikuvad mis tahes lepingut või õigusakti, võib eurosüsteem peatada, piirata või lõpetada nende juurdepääsu rahapoliitika operatsioonidele.

2.4.3. Proportsionaalne ja mittediskrimineeriv valikuliste meetmete kohaldamine

Kõiki usaldusväärse riskijuhtimise tagamiseks kohaldatavaid valikulisi meetmeid kaalub eurosüsteem proportsionaalselt ja mittediskrimineerivalt. Konkreetse osapoolte suhtes kohaldatavaid valikulisi meetmeid tuleb kohaselt põhjendada.

3. PEATÜKK

AVATURUOPERATSIOONID

Avaturuoperatsioonidel on eurosüsteemi rahapoliitikas oluline osa. Neid kasutatakse intressimäärade suunamiseks, turu likviidsuse juhtimiseks ja rahapoliitilisest hoiakust märku andmiseks. Eesmärkide, regulaarsuse ja menetluskorra põhjal võib eurosüsteemi avaturuoperatsioonid jagada nelja kategooriasse: põhilised refinantseerimisoperatsioonid, pikemaajalised

⁽¹¹⁾ ELT L 250, 2.10.2003, lk 10.

⁽¹²⁾ Kui on kohaldatav seoses lisatagatise nõuetega.

refinantseerimisoperatsioonid, peenhäälestusoperatsioonid ja struktuurioperatsioonid. Eurosüsteemi peamised avaturuinstrumentid on pöördtehingud ning neid võib kasutada kõigis neljas operatsioonikategoorias, samal ajal kui EKP võlasertifikaate võib kasutada likviidsust vähendavateks struktuurioperatsioonideks. Struktuurioperatsioone võib teha ka otsetehingutena, st ostu- või müügitehingutena. Lisaks võib eurosüsteem peenhäälestusoperatsioonide tegemiseks kasutada veel kahte instrumenti: valuutavahetustehinguid ja tähtjaliste hoiuste kogumist. Allpool toodud punktides tutvustatakse üksikasjalikult eurosüsteemis kasutatavate eri liiki avaturuinstrumentide konkreetseid omadusi.

3.1. Pöördtehingud

3.1.1. Üldist

3.1.1.1. Instrumenti liik

Pöördtehingud on operatsioonid, mille puhul eurosüsteem ostab või müüb kõlblikke varasid tagasiostulepingu alusel või teeb laenuoperatsioone tagatisena esitatud kõlblike varade vastu. Pöördtehinguid kasutatakse põhiliste refinantseerimisoperatsioonide ja pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide tegemiseks. Eurosüsteem võib pöördtehinguid kasutada ka struktuuri- ja peenhäälestusoperatsioonideks.

3.1.1.2. Õiguslik olemus

RKPD võivad pöördtehinguid teha kas tagasiostulepingutena (st vara omandiõigus läheb üle krediidiandjale ning osapooled lepivad kokku vastupidises tehingus, mille puhul vara läheb tulevikus uuesti üle krediidisajale) või tagatud laenudena (st vara kohta esitatakse täitmisele pööratav nõudeõigus, kuid võlakohustuse täitmise korral jääb vara omanikuks laenusaja). Täiendavaid sätteid tagasiostulepingutel põhinevate pöördtehingute kohta esitatakse vastava RKPD (või EKP) rakendatavates lepingutes. Tagatud laenudel põhinevate pöördtehingute tegemise kord võtab arvesse eri liikmesriikides rakendatavaid menetlusi ja formaalsusi, mida on vaja õiguse loomiseks tagatise (nt pandi, loovutuse või hüpoteegi) suhtes ja selle hilisemaks realiseerimiseks.

3.1.1.3. Intressitingimused

Tagasiostulepingu puhul vastab ostuhinna ja tagasiostuhinna vahe operatsiooni tähtjaks laenatud rahasummalt makstavale intressile, st tagasiostuhind sisaldab vastavat maksmisele kuuluvat intressi. Tagatud laenuna tehtava pöördteingu intressimäära kindlaksmääramiseks rakendatakse operatsiooni tähtja jooksul laenusumma suhtes ettenähtud intressimäära. Eurosüsteemi avaturu pöördoperatsioonide suhtes kohaldatav intressimäär on lihtintressimäär, mis arvutatakse vastavalt intressiarvestusmeetodile „tegelik päevade arv / 360”.

3.1.2. Põhilised refinantseerimisoperatsioonid

Põhilised refinantseerimisoperatsioonid on olulisimad eurosüsteemi tehtavad avaturuoperatsioonid, millel on esmatähtis roll intressimäärade suunamisel, turu likviidsuse juhtimisel ja rahapoliitilisest hoiakust märku andmisel.

Põhiliste refinantseerimisoperatsioonide omadused võib kokku võtta järgmiselt:

- a) tegemist on likviidsust lisavate pöördoperatsioonidega;
- b) neid tehakse regulaarselt iga nädal ⁽¹³⁾;
- c) tavaliselt on nende tähtaeg üks nädal ⁽¹⁴⁾;
- d) RKPD teevad neid detsentraliseeritult;
- e) neid viiakse ellu tavapakkumismenetlustena (vt punkt 5.1);
- f) kõik üldistele kõlblikkuskriteeriumidele vastavad osapooled (vt punkt 2.1) võivad esitada pakkumisi põhilisteks refinantseerimisoperatsioonideks ja
- g) põhiliste refinantseerimisoperatsioonide alusvaraks on kõlblikud nii turukõlblikud kui ka turukõlbmatud varad (vt 6. peatükk).

3.1.3. Pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid

Eurosüsteem teeb ka regulaarseid refinantseerimisoperatsioone, mille tähtaeg on tavaliselt kolm kuud ja mille eesmärk on pakkuda finantssektorile täiendavat pikemaajalist refinantseerimist. Selliste operatsioonide puhul ei

⁽¹³⁾ Põhilisi ja pikemaajalisi refinantseerimisoperatsioone tehakse vastavalt eurosüsteemi eelnevalt avaldatud pakkumisoperatsioonide ajakavale (vt ka punkt 5.1.2), mis on avaldatud EKP veebilehel (www.ecb.europa.eu) ja samuti eurosüsteemi veebilehtedel (vt 5. liide).

⁽¹⁴⁾ Põhiliste ja pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide tähtaeg võib aeg-ajalt varieeruda olenevalt muu hulgas liikmesriikide pangapühadest.

kavatse eurosüsteem tavaliselt turule märku anda ning seepärast on ta üldjuhul intressivõtja. Sellest tulenevalt tehakse pikemaajalisi refinantseerimisoperatsioone tavaliselt muutuva intressimääraga pakkumistena ja aeg-ajalt märgib EKP jaotatava mahu tulevastes pakkumistes ära. Erandjuhtudel võib eurosüsteem pikemaajalisi refinantseerimisoperatsioone teha ka fikseeritud intressimääraga pakkumistena muutuva intressimääraga pakkumismenetluse kaudu.

Pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide omadused võib kokku võtta järgmiselt:

- a) tegemist on likviidsust lisavate pöördoperatsioonidega;
- b) neid tehakse regulaarselt kord kuus ⁽¹⁵⁾;
- c) tavaliselt on nende tähtaeg kolm kuud ⁽¹⁶⁾;
- d) RKPd teevad neid detsentraliseeritult;
- e) neid viiakse ellu tavapakkumismenetlustena (vt punkt 5.1);
- f) kõik üldistele kõlblikuskriteeriumidele vastavad osapooled (vt punkt 2.1) võivad esitada pakkumisi pikemaajalisteks refinantseerimisoperatsioonideks ja
- g) pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide alusvaraks on kõlblikud nii turukõlblikud kui ka turukõlbmatud varad (vt 6. peatükk).

3.1.4. Peenhäälestus-pöördoperatsioonid

Eurosüsteem võib peenhäälestusoperatsioone teha avaturu pöördtehingutena. Peenhäälestusoperatsioonide eesmärk on juhtida likviidsust turul ja suunata intressimäärasid eelkõige selleks, et tasandada turul toimuvate ootamatute likviidsuskõikumiste mõju intressimääradele. Peenhäälestusoperatsioone võib teha reservi hoidmise perioodi viimasel päeval likviidsustasakaalu säilitamiseks, et kõrvaldada pärast viimast põhilist refinantseerimisoperatsiooni esinenud mõjutused. Ootamatud turusuundumused võivad eeldada kiiret tegutsemist ja seepärast on soovitatav hoida kõnealuste operatsioonide tegemise menetluskord ja operatsioonilised detailid väga paindlikud.

Peenhäälestus-pöördoperatsioonide refinantseerimisoperatsioonide omadused võib kokku võtta järgmiselt:

- a) tegemist on likviidsust lisavate või vähendavate operatsioonidega;
- b) nende sagedus on standardimata;
- c) nende tähtaeg on standardimata;
- d) likviidsust lisavaid peenhäälestus-pöördoperatsioone tehakse tavaliselt kiirpakkumismenetlustena, kuigi välis-
tatud ei ole ka kahepoolset menetlust (vt 5. peatükk);
- e) likviidsust vähendavaid peenhäälestus-pöördoperatsioone tehakse üldjuhul kahepoolsete menetlustena (nagu kirjeldatud punktis 5.2);
- f) liikmesriikide keskpangad teevad neid operatsioone tavaliselt detsentraliseeritult (EKP nõukogu otsustab, kas erandolukorras võib kahepoolseid peenhäälestus-pöördoperatsioone teha EKP);
- g) eurosüsteem võib punktis 2.2 määratletud kriteeriumide kohaselt valida piiratud arvu osapooli, kes võivad osaleda peenhäälestus-pöördoperatsioonides, ja
- h) peenhäälestus-pöördoperatsioonide alusvaraks on kõlblikud nii turukõlblikud kui ka turukõlbmatud varad (vt 6. peatükk).

3.1.5. Struktuuriilised pöördtehingud

Eurosüsteem võib struktuurioperatsioone teha avaturu pöördtehingutena, mille eesmärk on kohandada eurosüsteemi struktuuriilist positsiooni finantssektori suhtes.

Nende operatsioonide omadused võib kokku võtta järgmiselt:

- a) tegemist on likviidsust lisavate operatsioonidega;
- b) nende sagedus võib olla regulaarne või ebaregulaarne;

⁽¹⁵⁾ Põhiliselt ja pikemaajalisi refinantseerimisoperatsioone tehakse vastavalt eurosüsteemi eelnevalt avaldatud pakkumisoperatsioonide ajakavale (vt ka punkt 5.1.2), mis on avaldatud EKP veebilehel (www.ecb.europa.eu) ja samuti eurosüsteemi veebilehtedel (vt 5. liide).

⁽¹⁶⁾ Põhiliselt ja pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide tähtaeg võib aeg-ajalt varieeruda olenevalt muu hulgas liikmesriikide pangapühadest.

- c) nende tähtaega ei ole eelnevalt määratud;
- d) neid viiakse ellu tavapakkumismenetlustena (vt punkt 5.1);
- e) RKPd teevad neid detsentraliseeritult;
- f) kõik üldistele kõlblikuskriteeriumidele vastavad osapooled (vt punkt 2.1) võivad esitada pakkumisi struktuurilisteks pöördoperatsioonideks;
- g) struktuuriliste pöördoperatsioonide alusvaraks on kõlblikud nii turukõlblikud kui ka turukõlbmatud varad (vt 6. peatükk).

3.2. **Otsetehingud**

3.2.1. *Instrumendi liik*

Avaturu otsetehingud on operatsioonid, mille puhul eurosüsteem ostab või müüb kõlblikke varasid otse turul. Selliseid operatsioone tehakse ainult struktuurilistel eesmärkidel.

3.2.2. *Õiguslik olemus*

Otsetehing eeldab omandiõiguse täielikku üleminekut müüjalt ostjale, ilma et sellega seonduks omandiõiguse tagasimineku. Tehingud tehakse tehingus kasutatava võlainstrumendiga seotud turutavade kohaselt.

3.2.3. *Hinnatingimused*

Hindade arvutamisel tegutseb eurosüsteem tehingus kasutatavate võlainstrumentide puhul kõige üldisemalt heaks kiidetud turutavade kohaselt.

3.2.4. *Muud omadused*

Eurosüsteemi otsetehingute omadused võib kokku võtta järgmiselt:

- a) need operatsioonid võidakse teha likviidsust lisavana (otseost) või likviidsust vähendavana (otsemüük);
- b) nende sagedus on standardimata;
- c) neid viiakse ellu kahepoolsete menetlustena (vt punkt 5.2);
- d) tavaliselt teevad neid RKPd detsentraliseeritult (EKP nõukogu otsustab, kas erandolukorras võib otsetehinguid teha EKP);
- e) otsetehingute puhul ei kehtestata osapoolte valikule eelnevaid piiranguid ja
- f) otsetehingute alusvarana kasutatakse ainult turukõlblikke varasid (vt 6. peatükk).

3.3. **EKP võlasertifikaatide emissioon**

3.3.1. *Instrumendi liik*

EKP võib emitteerida võlasertifikaate eesmärgiga kohandada eurosüsteemi struktuurilist positsiooni finantssektori suhtes, et tekitada turul likviidsuspuudujääk (või seda suurendada).

3.3.2. *Õiguslik olemus*

EKP võlasertifikaadid tähistavad EKP võlakohustust sertifikaadi hoidja ees. Neid emitteeritakse ja hoitakse elektrooniliselt euroala väärtpaberidepositooriumides. EKP ei kehtesta piiranguid sertifikaatide võõrandatavusele. Täiendavad sätted EKP võlasertifikaatide kohta esitatakse konkreetsete sertifikaatide tingimustes.

3.3.3. *Intressitingimused*

Sertifikaate emitteeritakse diskontomääraga, st neid emitteeritakse alla nominaalväärtuse ja lunastatakse kehtivusaja lõppedes nominaalväärtuses. Diskontomääraga emissioonihinna ja lunastamise hinna vahe peab võrduma sertifikaadi tähtaja jooksul diskontomääraga emissioonihinnalt kogunenud intressiga kokkulepitud määras. Kohaldatav intressimäär on lihtintressimäär, mis põhineb intressiarvestusmeetodil „tegelik päevade arv / 360“. Diskontomääraga emissioonisumma arvutamist kirjeldatakse taustinfos 1.

TAUSTINFO 1

EKP võlasertifikaatide emissioon

Diskontomääraga emissioonisumma on:

$$P_T = N \times \frac{1}{1 + \frac{r_I \times D}{36\,000}}$$

kus:

N = EKP võlasertifikaadi nimiväärtus

r_I = intressimäär (%)

D = EKP võlasertifikaadi tähtaeg (päevades)

P_T = EKP võlasertifikaadi diskontomääraga emissioonisumma

3.3.4. Muud omadused

EKP võlasertifikaatide emissiooni omadused võib kokku võtta järgmiselt:

- a) sertifikaate emiteeritakse turulikiidsuse vähendamiseks;
- b) sertifikaate võib emiteerida regulaarselt või ebaregulaarselt;
- c) sertifikaatide tähtaeg on kuni 12 kuud;
- d) sertifikaate emiteeritakse tavapakkumismenetlustes (vt punkt 5.1);
- e) sertifikaate pakutakse ja nendega arveldatakse detsentraliseeritult RKPdes ja
- f) kõik üldistele kõlblikuskriteeriumidele vastavad osapooled (vt punkt 2.1) võivad esitada pakkumisi EKP võlasertifikaatide märkimiseks.

3.4. Välisvaluuta vahetustehingud

3.4.1. Instrumendi liik

Rahapoliitika eesmärkidel tehtavad välisvaluuta vahetustehingud hõlmavad samaaegseid hetke- ja forvardtehingu, milles euroga kaubeldakse välisvaluuta vastu. Neid kasutatakse peenhäälestuseks peamiselt eesmärgiga juhtida likviidsust turul ja suunata intressimäärasid.

3.4.2. Õiguslik olemus

Rahapoliitika eesmärkidel tehtavad välisvaluuta vahetustehingud on operatsioonid, mille puhul eurosüsteem ostab (või müüb) eurot hetketehinguga välisvaluuta vastu ja samal ajal müüb (või ostab) selle forvardtehinguga tagasi kindlaksmääratud tagasiosupäeval. Täiendavad sätted välisvaluuta vahetustehingute kohta sätestatakse vastava RKP (või EKP) rakendatavates lepingutes.

3.4.3. Valuuta ja vahetuskursi tingimused

Üldjuhul tegeleb eurosüsteem üksnes laialdaselt kaubeldavate valuutadega ja tegutseb standardsete turutavade kohaselt. Iga välisvaluuta vahetustehingu puhul lepivad eurosüsteem ja osapooled kokku vahetustehingu kursivahes. See kursivahe väljendab forvardkursi ja hetkekursi vahelist erinevust. Euro kursivahe välisvaluutaga noteeritakse üldiste turutavade kohaselt. Välisvaluuta vahetustehingute kursiarvutused on esitatud taustinfos 2.

3.4.4. Muud omadused

Välisvaluuta vahetustehingute omadused võib kokku võtta järgmiselt:

- a) tegemist on likviidsust lisavate või vähendavate operatsioonidega;
- b) nende sagedus on standardimata;
- c) nende tähtaeg on standardimata;
- d) neid tehakse kiirpakkumismenetluste või kahepoolsete menetlustena (vt 5. peatükk);
- e) tavaliselt teevad neid RKPd detsentraliseeritult (EKP nõukogu otsustab, kas erandolukorras võib kahepoolseid välisvaluuta vahetustehinguid teha EKP);
- f) eurosüsteem võib punktis 2.2 ja 3. liites määratletud kriteeriumide kohaselt valida piiratud arvu osapooli, kes võivad osaleda välisvaluuta vahetustehingutes.

TAUSTINFO 2

Välisvaluuta vahetustehingud

S = euro (eurot) ja välisvaluuta (ABC) hetkekurss (tehingupäeval)

$$S = \frac{x \times ABC}{1 \times EUR}$$

F_M = euro ja välisvaluuta ABC forvardkurss tagasiostupäeval (M)

$$F_M = \frac{y \times ABC}{1 \times EUR}$$

ΔM = euro ja ABC forvardkursi vahe tagasiostupäeval (M)

$$\Delta M = F_M - S$$

$N(.)$ = valuuta hetkesumma; $N(.)_M$ on valuuta forvardsumma:

$$N(ABC) = N(EUR) \times S \text{ or } N(EUR) = \frac{N(ABC)}{S}$$

$$N(ABC)_M = N(EUR)_M \times F_M \text{ or } N(EUR)_M = \frac{N(ABC)_M}{F_M}$$

3.5. Tähtajaliste hoiuste kogumine

3.5.1. Instrumendi liik

Eurosüsteem võib kutsuda osapooli üles paigutama intressi koguvaid tähtajalisi hoiuseid osapoole asutamiskohajärgse liikmesriigi keskpanka. Tähtajaliste hoiuste kogumine on kavandatud üksnes peenhäälestuseks, et vähendada turul likviidsust.

3.5.2. Õiguslik olemus

Osapooltelt vastu võetud hoiused on tähtajalised ja fikseeritud intressimääraga. RKPd ei anna hoiuste vastu tagatist.

3.5.3. Intressitingimused

Hoiustele kohaldatav intressimäär on lihtintressimäär, mis põhineb intressiarvestusmeetodil „tegelik päevade arv / 360“. Intressi makstakse hoiustamise tähtaja möödumisel.

3.5.4. Muud omadused

Tähtajaliste hoiuste kogumise omadused võib kokku võtta järgmiselt:

- hoiuseid kogutakse likviidsuse vähendamiseks;
- hoiuste kogumise sagedus on standardimata;
- hoiuste tähtajad on standardimata;
- hoiuseid kogutakse tavaliselt kiirpakkumismenetlustena, kuigi välistatud ei ole ka kahepoolset menetlust (vt 5. peatükk);
- tavaliselt koguvad hoiuseid RKPd detsentraliseeritult (EKP nõukogu otsustab, kas erandolukorras võib kahepoolset tähtajaliste hoiuste kogumist⁽¹⁷⁾ teostada EKP) ja
- eurosüsteem võib punktis 2.2 määratletud kriteeriumide kohaselt valida piiratud arvu osapooli, kes võivad osaleda tähtajaliste hoiuste kogumises.

4. PEATÜKK

PÜSIVÕIMALUSED

4.1. Laenamise püsivõimalus

4.1.1. Instrumendi liik

Osapooled võivad kasutada laenamise püsivõimalust, et saada kõlblike varade vastu RKPdelt üleöölikviidsust eelnevalt kindlaks määratud intressimääraga (vt 6. peatükk). Püsivõimaluse eesmärk on rahuldada osapoolte

⁽¹⁷⁾ Tähtajalisi hoiuseid hoitakse liikmesriikide keskpankades asuvatel kontodel; seda tehakse ka siis, kui EKP teeks selliseid operatsioone tsentraliseeritult.

ajutised likviidsusvajadused. Tavaoludes võetakse laenamise püsivõimaluse intressimäär pankadevahelise üleööturu intressi ülemmääraks. Püsivõimaluse tingimused on kogu euroalal ühesugused.

4.1.2. Õiguslik olemus

RKPd võivad pakkuda likviidsust laenamise püsivõimaluse alusel kas üleöö tagasiostulepingutena (st vara omandiõigus läheb üle krediidiandjale ning osapooled lepivad kokku pöördtehingus, mille puhul vara läheb järgmisel tööpäeval uuesti üle krediidisaaajale) või tagatud üleöölaenukena (st vara kohta esitatakse täitmisele pööratav nõudeõigus, kuid võlakohustuse täitmise korral jääb vara omanikuks krediidisaaaja). Täiendavad sätted tagasiostulepingute kohta esitatakse vastava RKP rakendatavates lepingutes. Tagatud laenudel põhineva likviidsuse pakkumise kord võtab arvesse erinevates jurisdiktsioonides rakendatavaid menetlusi ja formaalsusi, mida on vaja õiguse loomiseks tagatise (pandi, loovutuse või hüpoteeegi) suhtes ja selle hilisemaks realiseerimiseks.

4.1.3. Kasutustingimused

Asutused, kes vastavad punktis 2.1 määratletud osapoolte üldistele kõlblikuskriteeriumidele, võivad kasutada laenamise püsivõimalust. Laenamise püsivõimaluse kasutamist võimaldatakse asutuse asutamiskohajärgse liikmesriigi keskpanga kaudu. Laenamise püsivõimalust saab kasutada ainult neil päevadel, mil TARGET2⁽¹⁸⁾ töötab⁽¹⁹⁾. Päeval, mil asjaomased väärtpaberiarveldussüsteemid ei tööta, saab laenamise püsivõimalust kasutada alusvarade alusel, mis on juba eelnevalt RKPdes hoiustatud.

Iga tööpäeva lõpus loetakse osapoolte päevasisene deebetjääk selle RKP arvelduskontodel automaatselt taotluseks kasutada laenamise püsivõimalust. Püsivõimaluse kasutamise päevalõpukorda kirjeldatakse punktis 5.3.3.

Laenamise püsivõimaluse kasutusloa saamiseks võib osapool esitada taotluse osapoolte asutamise koha RKP-le. Selleks et RKP saaks taotluse samal päeval TARGET2-s töödelda, peab RKP taotluse saama hiljemalt 15 minutit pärast TARGET2 tööpäeva lõppu⁽²⁰⁾,⁽²¹⁾. Üldjuhul on TARGET2 tööpäeva lõpp kell 18.00 EKP aja järgi (Kesk-Euroopa aeg). Reservi hoidmise perioodi eurosüsteemi viimasel tööpäeval lükatakse laenamise püsivõimaluse kasutamist loatähtaeg 15 minuti võrra edasi. Taotluses tuleb määratleda laenu summa ja edastada tehingu alusvara, kui tehingu alusvara ei olnud juba eelnevalt RKPdes hoiustatud.

Kui piisavate kõlblike alusvarade esitamise nõue välja arvata, siis ei ole laenamise püsivõimaluse alusel võimaldatavate vahendite summa piiratud.

4.1.4. Tähtaeg ja intressitingimused

Laenamise püsivõimaluse alusel antud laenu tähtaeg kestab üle öö. TARGET2 otseosalejad tagastavad laenu järgmisel i) TARGET2 ja ii) asjaomase väärtpaberite arveldussüsteemi tööpäeval nende süsteemide tööajal.

Intressimäära teatab eurosüsteem ette ja see arvutatakse kui lihtintressimäär, mis põhineb intressiarvestusmeetodil „tegelik päevade arv / 360“. EKP võib intressimäära igal ajal muuta, mida ei kohaldata varem kui järgmisest eurosüsteemi tööpäevast alates⁽²²⁾,⁽²³⁾. Püsivõimaluse intressi makstakse koos laenu tagasimaksmisega.

4.1.5. Laenamise püsivõimaluse peatamine

Püsivõimaluse kasutamise luba antakse ainult kooskõlas EKP eesmärkide ja üldiste rahapoliitiliste kaalutlustega. EKP võib igal ajal püsivõimaluse tingimusi kohandada või püsivõimaluse peatada.

⁽¹⁸⁾ 19. mail 2008 asendati TARGETi decentraliseeritud tehniline struktuur TARGET2ga. TARGET2 moodustavad ühisplatvorm (milles kõikide maksekorralduste esitamine ja töötlemine ning maksete laekumine toimub ühistel tehnilistel alustel) ja, kui on kohaldatav, RKPde sisesed arvepidamissüsteemid.

⁽¹⁹⁾ Lisaks saavad laenamise püsivõimalust kasutada ainult osapooled, kellel on ligipääs kontole RKP, kus tehingut arveldatakse, näiteks TARGET2 ühisplatvormi kaudu.

⁽²⁰⁾ Mõnedes liikmesriikides võivad RKP või selle filiaalid olla rahapoliitika operatsioonide tegemiseks teataval eurosüsteemi tööpäeval suletud seoses riigi või liidumaa pühadega. Sellistel juhtudel peab RKP osapooltele ette teatama, millise korralduse alusel on võimalik pühade ajal laenamise püsivõimalust kasutada.

⁽²¹⁾ Päevad, mil TARGET2 on suletud, tehakse teatavaks EKP veebilehel (www.ecb.europa.eu) ja samuti eurosüsteemi veebilehtedel (vt 5. liide).

⁽²²⁾ Käesolevas dokumendis tähistab „eurosüsteemi tööpäev“ mis tahes päeva, mil EKP-l ja vähemalt ühel riigi keskpangal on tööpäev eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonide tegemiseks.

⁽²³⁾ Intressimäärad otsustab EKP nõukogu üldjuhul seoses rahapoliitika seisukohaga kuu esimesel koosolekul. Need otsused jõustuvad üldjuhul reservi uue hoidmisperioodi algusest.

4.2. Hoiustamise püsivõimalus

4.2.1. Instrumendi liik

Osapooled võivad kasutada hoiustamise püsivõimalust RKPdes üleoõhoiuste tegemiseks. Hoiustelt tasutakse eelnevalt täpsustatud määraga intressi. Tavaoludes võetakse püsivõimaluse intressimäär pankadevahelise üleoõturu intressi alammääraks. Hoiustamise püsivõimaluse tingimused on kogu euroalal ühesugused ⁽²⁴⁾.

4.2.2. Õiguslik olemus

Osapooltelt vastu võetud üleoõhoiuste pealt tasutakse kindlaksmääratud suurusega intressi. Osapooltele ei anta hoiuste vastu tagatist.

4.2.3. Kasutustingimused ⁽²⁵⁾

Asutused, kes vastavad punktis 2.1 määratletud osapoolte üldistele kõlblikuskriteeriumidele, võivad kasutada hoiustamise püsivõimalust. Hoiustamise püsivõimaluse kasutamist võimaldatakse asutuse asutamiskohajärgse RKP kaudu. Hoiustamise püsivõimalust saab kasutada ainult neil päevadel, mil TARGET2 on avatud ⁽²⁶⁾.

Hoiustamise püsivõimaluse kasutusloa saamiseks peab osapool esitama taotluse osapoole asutamise kohta RKP-le. Selleks et RKP saaks taotluse samal päeval TARGET2-s töödelda, peab RKP taotluse saama hiljemalt 15 minutit pärast TARGET2 tööpäeva lõppu, mis üldjuhul on 18.00 EKP aja järgi (Kesk-Euroopa aeg) ⁽²⁷⁾, ⁽²⁸⁾. Reservi hoidmise perioodi eurosüsteemi viimasel tööpäeval lükatakse hoiustamise püsivõimaluse kasutamist taotlemise tähtaega 15 minuti võrra edasi. Taotluses tuleb märkida, millise summa ulatuses soovitakse hoiustamise püsivõimalust kasutada.

Summa, mille osapool võib püsivõimaluse alusel hoiustada, ei ole piiratud.

4.2.4. Tähtaeg ja intressitingimused

Hoiustamise püsivõimaluse alusel hoitava hoiuse tähtaeg kestab üle öö. TARGET2 otseosalejate püsivõimaluse raames hoitavate hoiuste tähtaeg on järgmisel TARGET2 tööpäeval süsteemi avanemise hetkel.

Intressimäära teatab eurosüsteem ette ja see arvutatakse kui lihtintressimäär, mis põhineb intressiarvestusmeetodil „tegelik päevade arv / 360“. EKP võib intressimäära igal ajal muuta, mida ei kohaldata varem kui järgmisest eurosüsteemi tööpäevast alates ⁽²⁹⁾. Hoiuste pealt makstakse intressi hoiuse tähtaja saabumisel.

4.2.5. Püsivõimaluse peatamine

Püsivõimaluse kasutamise luba antakse ainult kooskõlas EKP eesmärkide ja üldiste rahapoliitiliste kaalutlustega. EKP võib igal ajal hoiustamise püsivõimaluse tingimusi kohandada või püsivõimaluse peatada.

5. PEATÜKK

MENETLUSED

5.1. Pakkumismenetlused

5.1.1. Üldist

Eurosüsteemi avaturuoperatsioone tehakse tavaliselt pakkumismenetlustena. Eurosüsteemi pakkumismenetlused viiakse ellu kuues etapis, nagu näidatud taustinfos 3.

Eurosüsteemis eristatakse kaht liiki pakkumismenetlusi: tavapakkumismenetlused ja kiirpakkumismenetlused. Tavapakkumiste ja kiirpakkumiste menetlemise kord on identne, erineb vaid ajakava ja osapoolte valik.

⁽²⁴⁾ Tulenevalt liikmesriikide keskpankade kontostruktuuride erinevusest võib euroala riikides esineda operatsioonilisi erinevusi.

⁽²⁵⁾ Tulenevalt liikmesriikide keskpankade kontostruktuuride erinevusest võib EKP lubada liikmesriikide keskpankadel rakendada kasutustingimusi, mis erinevad mõnevõrra siin osutatutest. Liikmesriikide keskpangad esitavad teavet kõigi lahkevuste kohta käesolevas dokumendis kirjeldatud kasutustingimustest.

⁽²⁶⁾ Lisaks saavad hoiustamise püsivõimalust kasutada ainult osapooled, kellel on ligipääs kontole liikmesriigi keskpangas, kus tehingut arveldatakse, näiteks TARGET2 ühisplatvormi kaudu.

⁽²⁷⁾ Lisaks saavad laenamise püsivõimalust kasutada ainult osapooled, kellel on ligipääs kontole liikmesriigi keskpangas, kus tehingut arveldatakse, näiteks TARGET2 ühisplatvormi kaudu.

⁽²⁸⁾ Käesolevas dokumendis tähistab „eurosüsteemi tööpäev“ mis tahes päeva, mil EKP-l ja vähemalt ühel riigi keskpangal on tööpäev eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonide tegemiseks.

⁽²⁹⁾ Tavaliselt teeb EKP nõukogu otsuse intressimäära muutuste kohta, hinnates oma rahapoliitika seisukohti oma kuu esimesel koosolekul. Tavaliselt jõustuvad need otsused alates kohustusliku reservi järgmisest hoidmisperioodi algusest.

5.1.1.1. Tavapakkumismenetlused

Tavapakkumismenetluste puhul kulub avaliku pakkumise teatest kuni jaotamistulemuste kinnitamiseni kõige rohkem 24 tundi (kui pakkumiste esitamise tähtaja lõppemisest jaotamistulemuste väljakuulutamiseni kulub ligikaudu kaks tundi). Joonis 1 annab ülevaate tavapakkumise tegemise tavapärasest ajagraafikust. Kui vajalikuks peetakse, võib EKP otsustada ajagraafikut konkreetsete operatsioonide korral kohandada.

Põhilised refinantseerimisoperatsioonid, pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid ja struktuurioperatsioonid (välja arvatud otsetehingud) tehakse alati tavapakkumismenetlustena. Tavapakkumismenetlustes võivad osaleda kõik osapooled, kes vastavad punktis 2.1 sätestatud üldistele kõlblikuskriteeriumidele.

5.1.1.2. Kiirpakkumismenetlused

Kiirpakkumismenetlused viiakse ellu tavaliselt 90 minuti jooksul pärast pakkumismenetluse väljakuulutamist ning kinnitatakse vahetult pärast jaotamistulemuste väljakuulutamist. Kiirpakkumismenetluse tavapärasest ajakava tutvustab joonis 2. Vajaduse korral võib EKP otsustada ajakava konkreetsete operatsioonide korral kohandada. Kiirpakkumismenetlust kasutatakse ainult peenhäälestusoperatsioonide raames. Eurosüsteem võib punktis 2.2 määratletud kriteeriumide ja menetluskorra kohaselt valida piiratud arvu osapooli, kes võivad osaleda kiirpakkumismenetlustes.

5.1.1.3. Fikseeritud intressimääraga ja muutuva intressimääraga pakkumismenetlused

Eurosüsteem võib valida kas fikseeritud intressimääraga (mahupõhiste) või muutuva intressimääraga (intressipõhiste) pakkumismenetluste vahel. Fikseeritud intressimääraga pakkumismenetluse puhul määrab EKP eelnevalt kindlaks intressimäära ning osapooled teevad pakkumisi summa kohta, mille ulatuses nad soovivad EKPga tehinguid teha eelnevalt kindlaks määratud intressimääraga⁽³⁰⁾. Muutuva intressimääraga pakkumise korral teevad osapooled pakkumisi rahasumma ja intressimäära kohta, millega nad soovivad tehinguid teha RKPga⁽³¹⁾.

TAUSTINFO 3

Pakkumismenetluste elluviimise etapid

1. etapp *Pakkumise väljakuulutamine*
 - a) EKP teadaanne üldkasutatavate elektrooniliste kanalite ja EKP veebilehe kaudu
 - b) RKPde teadaanne riigisiseste elektrooniliste kanalite kaudu ja otse konkreetsetele osapooltele (kui vajalikuks peetakse)
2. etapp *Osapoolte ettevalmistused pakkumisteks ja pakkumiste esitamine*
3. etapp *Pakkumiste koondamine eurosüsteemi poolt*
4. etapp *Pakkumiste jaotamine ja pakkumistulemuste väljakuulutamine*
 - a) EKP jaotamisotsus
 - b) Jaotamistulemuste väljakuulutamine üldkasutatavate elektrooniliste kanalite ja EKP veebilehe kaudu
5. etapp *Individaalsete jaotamistulemuste kinnitamine*
6. etapp *Tehingutega seotud arveldamine (vt punkt 5.3)*

5.1.2. Pakkumisoperatsioonide ajakava

5.1.2.1. Põhilised ja pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid

Põhilisi ja pikemaajalisi refinantseerimisoperatsioone tehakse eurosüsteemi osutava ajakava kohaselt⁽³²⁾. Ajakava avaldatakse hiljemalt kolm kuud enne selle aasta algust, mille kohta see kehtib. Põhiliste ja pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide tavapärased kauplemispäevad on näidatud tabelis 2. EKP eesmärk on tagada, et kõigis liikmesriikides asuvad osapooled saaksid osaleda nii põhilistes kui ka pikemaajalistes refinantseerimisoperatsioonides. Seepärast kohandab EKP kõnealuste operatsioonide ajakava selle koostamise käigus, et võtta arvesse eri liikmesriikide pangapühasid.

⁽³⁰⁾ Fikseeritud intressimääraga välisvaluuta vahetustehingute puhul fikseerib EKP operatsiooni kursivahe (swap points) ning osapooled teevad pakkumise fikseeritud summa kohta, mille nad soovivad sellistel tingimustel müüa (ja tagasi osta) või osta (ja tagasi müüa).

⁽³¹⁾ Muutuva intressimääraga välisvaluuta vahetustehingute puhul teevad osapooled pakkumise fikseeritud summa ja kursivahe piirnoteringu kohta, millega nad soovivad operatsiooni teha.

⁽³²⁾ Eurosüsteemi pakkumisoperatsioonide ajakava on kättesaadav EKP veebilehel (www.ecb.europa.eu) ja samuti eurosüsteemi veebilehtedel (vt 5. liide).

5.1.2.2. Struktuurioperatsioonid

Tavapakkumismenetlustena ellu viidavaid struktuurioperatsioone ei tehta varem koostatud ajakava kohaselt. Tavaliselt tehakse neid ja nendega seotud arveldusi siiski ainult päevadel, mis on RKPde tööpäevad ⁽³³⁾ kõigis liikmesriikides.

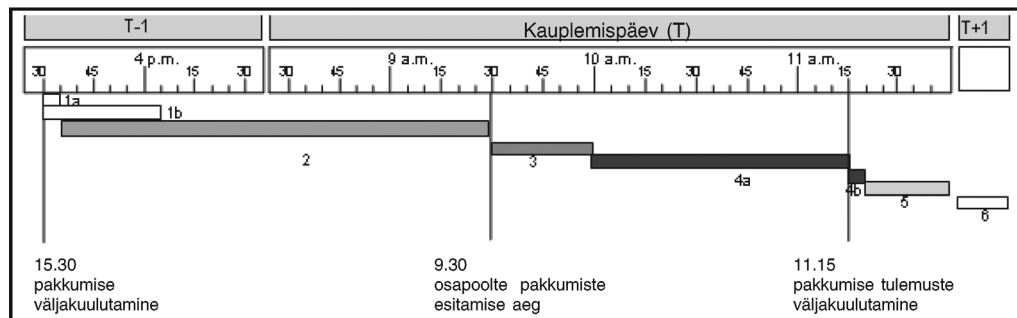
5.1.2.3. Peenhäälestusoperatsioonid

Peenhäälestusoperatsioone ei tehta varem koostatud ajakava kohaselt. EKP võib otsustada viia ellu peenhäälestusoperatsioon mis tahes eurosüsteemi tööpäeval. Nendes operatsioonides osalevad ainult need RKPd, kus kauplemispäev, arvelduspäev ja tagasimaksepäev langevad RKP tööpäevale.

Joonis 1

Tavapakkumismenetluste tavapärase ajagraafik

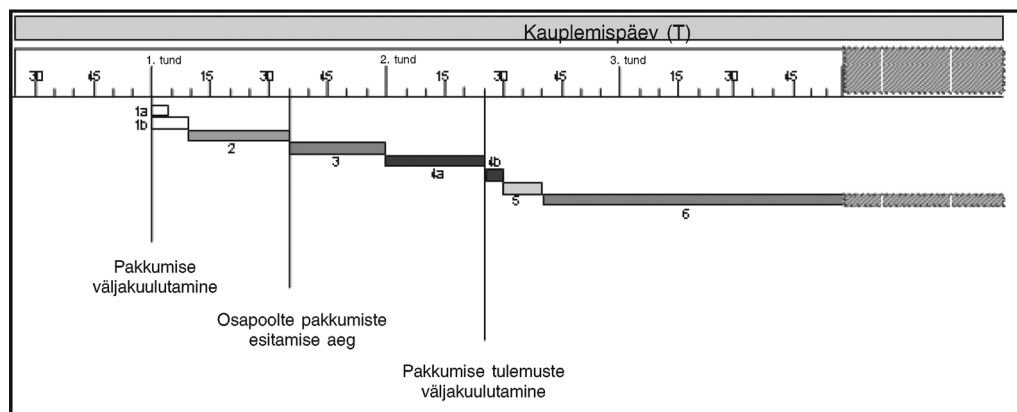
(EKP aeg, Kesk-Euroopa aeg)

Märkus: numbrid viitavad taustinfos 3 määratletud etappidele.

Joonis 2

Kiirpakkumismenetluste tavapärase ajagraafik

Märkus: numbrid viitavad taustinfos 3 määratletud etappidele.

Tabel 2

Põhiliste ja pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide tavapärased kauplemispäevad

Operatsiooni liik	Tavapärase kauplemispäev (T)
Põhilised refinantseerimisoperatsioonid	Iga teisipäev
Pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid	Iga kalendrikuu viimane kolmapäev ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Jõulupühade tõttu tuuakse detsembris operatsioon tavaliselt ühe nädala võrra ettepoole, s.o kuu eelviimasele kolmapäevale.

⁽³³⁾ Käesolevas dokumendis tähistatakse terminiga „keskpanga tööpäev“ iga päeva, mil konkreetse liikmesriigi keskpank on avatud eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonide tegemiseks. Mõnes liikmesriigis võivad keskpanga filiaalid olla kohalike või piirkondlike pangapühade tõttu keskpanga tööpäeval suletud. Sellisel juhul teavitab asjaomane keskpank osapooli eelnevalt korrast, mida rakendatakse nende filiaalidega seotud tehingute suhtes.

5.1.3. Pakkumisoperatsioonide väljakuulutamise

Eurosüsteemi tavapakkumismenetlused kuulutatakse avalikult välja elektrooniliste kanalite kaudu. Lisaks sellele võivad RKPd teatada pakkumisoperatsioonidest osapooltele otse, ilma elektroonilisi kanaleid kasutamata. Avalik pakkumismenetluse väljakuulutamise teade sisaldab tavaliselt järgmisi andmeid:

- a) pakkumisoperatsiooni viitenumber;
- b) pakkumisoperatsiooni kuupäev;
- c) operatsiooni liik (likviidsuse lisamine või vähendamine ja kasutatava rahapoliitika instrumendi liik);
- d) operatsiooni tähtaeg;
- e) enampakkumise liik (fikseeritud intressimääraga või muutuva intressimääraga pakkumine);
- f) jaotamise meetod (Hollandi või Ameerika enampakkumine vastavalt määratlusele punktis 5.1.5);
- g) operatsiooni kavandatud maht (tavaliselt ainult pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide puhul);
- h) pakkumise fikseeritud intressimäär/hind/kursivahe (fikseeritud intressimääraga pakkumiste puhul);
- i) vähim ja suurim aktsepteeritav intressimäär/hind/kursivahe (kui on);
- j) operatsiooni alguskuupäev ja tähtaeg (kui kohaldatav) või instrumendi väärtuspäev ja tähtaeg (EKP võlasertifikaatide emissiooni puhul);
- k) asjaomased valuutad ja valuuta, mille summa on fikseeritud (välisvaluuta vahetustehingute puhul);
- l) pakkumiste arvutamiseks kasutatav hetketehingu viitekurs (välisvaluuta vahetustehingute puhul);
- m) pakkumise ülempiir (kui on);
- n) vähim individuaalse jaotuse summa (kui on);
- o) vähim jaotusmäär (kui on);
- p) pakkumiste esitamise ajakava;
- q) sertifikaatide nimiväärtus (EKP võlasertifikaatide emissiooni puhul) ja
- r) emissiooni ISIN-kood (EKP võlasertifikaatide emissiooni puhul).

Peenhäälestusoperatsioonide läbipaistvuse suurendamiseks kuulutab eurosüsteem kiirpakkumismenetlused tavaliselt varem avalikult välja. Erandolukorras võib EKP siiski otsustada jätta kiirpakkumismenetlustest eelnevalt avalikult teatamata. Kiirpakkumised kuulutatakse välja sama korra kohaselt kui tavapakkumised. Kui kiirpakkumine ei ole eelnevalt avalikult välja kuulutatud, võtavad RKPd otse ühendust valitud osapooltega. Kui kiirpakkumine on avalikult välja kuulutatud, võivad liikmesriikide keskpangad valitud osapooltega otse ühendust võtta.

5.1.4. Osapoolte ettevalmistused pakkumisteks ja pakkumiste esitamine

Osapooled peavad esitama pakkumise kujul, mis vastab RKPde poolt asjaomase operatsiooni jaoks kindlaks määratud näidisele. Pakkumised tuleb esitada sellele RKP-le, kus on asutuse tegevuskoht (peakontor või filiaal). Asutuse pakkumise võib igas liikmesriigis esitada vaid üks üksus (kas peakontor või määratud filiaal).

Fikseeritud intressimääraga pakkumismenetlustes peavad osapooled oma pakkumises nimetama summa, mille ulatuses nad soovivad RKPdega tehinguid teha⁽³⁴⁾.

Muutuva intressimääraga pakkumistes võivad osapooled esitada pakkumisi kuni kümnel erineval intressimäär/hinna/kursivahe tasemel. Erandolukorras võib eurosüsteem kehtestada piirangu muutuva intressimääraga pakkumiste arvule. Osapooled peavad igas pakkumises nimetama summa, mille ulatuses nad soovivad RKPdega tehinguid teha, ja vastava intressimäär⁽³⁵⁾,⁽³⁶⁾. Intressimäärade pakkumine tuleb väljendada 0,01 protsendipunkti kordajates. Muutuva intressimääraga välisvaluuta vahetustehingu pakkumismenetluse puhul tuleb vahetustehingu kursivahe noteerida vastavalt kehtivale turutavale ning pakkumised tuleb väljendada 0,01 kursivahe kordajates.

⁽³⁴⁾ Fikseeritud intressimääraga välisvaluuta vahetustehingute puhul tuleb nimetada fikseeritud summa, mille ulatuses osapool on valmis eurosüsteemiga tehinguid tegema.

⁽³⁵⁾ Seoses EKP võlasertifikaatide emissiooniga võib EKP otsustada, et pakkumisi tuleb väljendada pigem hinna kui intressimäär kujul. Sellistel juhtudel tuleb hinnad noteerida protsendina nominaalsummast.

⁽³⁶⁾ Muutuva intressimääraga välisvaluuta vahetustehingute puhul tuleb nimetada fikseeritud summa ja vastav kursivahe, mille ulatuses osapool on valmis eurosüsteemiga tehinguid tegema.

Põhiliste refinantseerimisoperatsioonide puhul on miinimumpakkumise summa 1 000 000 eurot. Sellest suuremad pakkumised tuleb väljendada 100 000 euro kordajates. Peenhäälestus- ja struktuurioperatsioonide puhul kasutatakse samu miinimumpakkumisi ja kordajaid. Miinimumpakkumiste summat rakendatakse iga üksiku intressimäära/hinna/kursivahe taseme suhtes.

Pikemaajalistes refinantseerimisoperatsioonides kehtestab iga RKP miinimumpakkumise summa vahemikus 10 000 kuni 1 000 000 eurot. Kindlaksmääratud miinimumpakkumise summast suuremad pakkumised tuleb väljendada 10 000 euro kordajates. Miinimumpakkumiste summat rakendatakse iga üksiku intressimäärataseme suhtes.

EKP võib ebaproportsionaalselt suurte pakkumiste välistamiseks kehtestada pakkumismahu ülempiiri. Pakkumismahu ülempiiri olemasolu korral esitatakse see alati pakkumise avaliku väljakuulutamise teates.

Eeldatakse, et osapooled suudavad alati katta neile jaotatud summad piisava hulga kõlbliku alusvaraga⁽³⁷⁾. Asjaomase RKP rakendatavad lepingud või õigusaktid võimaldavad kehtestada sanktsioone, kui osapool ei ole võimalik kanda üle piisaval hulgal alusvara või sularaha, et katta talle pakkumisoperatsioonis jaotatud summa.

Pakkumised on tühistatavad kuni pakkumiste esitamise tähtajani. Pakkumised, mis esitatakse pärast pakkumise väljakuulutamise teates nimetatud tähtaega, on kehtetud. Tähtajast kinnipidamise üle otsustavad RKPd. RKPd jätavad kõrvale kõik osapoolte pakkumised, kui osapoolte pakkumiste kogusumma on suurem kui EKP kehtestatud pakkumismahu ülempiir. RKPd jätavad kõrvale ka need pakkumised, mis on pakkumiste alampiirist väiksemad või mis on aktsepteeritud intressimäära/hinna/kursivahe alammäärast väiksemad või ülemmäärast suuremad. Lisaks võivad RKPd jätta kõrvale kõik pakkumised, mis ei ole täielikud või mis ei ole esitatud ametliku näidise järgi. Kui pakkumine jäetakse kõrvale, teatab vastav RKP sellest osapooltele enne jaotamisotsuse tegemist.

5.1.5. Pakkumiste jaotamise kord

5.1.5.1. Fikseeritud intressimääraga pakkumised

Fikseeritud intressimääraga pakkumise jaotamisel liidetakse osapooltelt saadud pakkumised kokku. Kui pakkumiste kogusumma on suurem kui kogu jaotatava likviidsuse summa, jaotatakse esitatud pakkumised proportsionaalselt vastavalt jaotatava summa suhtele pakkumiste kogusummasse (vt taustinfo 4). Igale osapoolle jaotatav summa ümardatakse lähima euron. EKP võib fikseeritud intressimääraga pakkumiste puhul siiski otsustada määrata igale pakkujale miinimumsumma / minimaalse osa.

TAUSTINFO 4

Fikseeritud intressimääraga pakkumiste jaotamine

Jaotuse protsendimäär on:

$$all \% = \frac{A}{\sum_{i=1}^n a_i}$$

Osapoolle *i* eraldatud summa on:

$$all_i = all \% \times (a_i)$$

kus:

A = kogu jaotatud summa

n = osapoolte koguarv

a_i = osapoolle *i* pakkumise summa

all% = jaotuse protsendimäär

all_i = osapoolle *i* määratud kogusumma

5.1.5.2. Eurodes vääringustatud muutuva intressimääraga pakkumismenetlused

Likviidsust lisavate eurodes vääringustatud muutuva intressimääraga pakkumiste jaotamisel järjestatakse pakkumised pakutud intressimäärade kahanevas järjekorras. Esmajärjekorras rahuldatakse kõrgeima intressimääraga pakkumised ning järgnevat madalama intressimääraga pakkumisi aktsepteeritakse seni, kuni kogu jaotatav likviidsus on ammendunud. Kui madalama aktsepteeritud intressimäär taseme (st intressi piirmäära) korral on pakkumiste kogusumma suurem kui ülejäänud jaotatav summa, jaotatakse see summa pakkumiste vahel proportsionaalselt vastavalt ülejäänud jaotatava summa suhtele intressi piirmääraga pakkumiste kogusummasse (vt taustinfo 5). Igale osapoolle jaotatav summa ümardatakse lähima euron.

⁽³⁷⁾ Või esitada piisavalt sularaha, kui tegemist on likviidsust vähendavate operatsioonidega.

Likviidsust vähendavate muutuva intressimääraga pakkumiste (mida võib kasutada EKP võlasertifikaatide emissiooniks ja tähtajaliste hoiuste kogumiseks) jaotamisel järjestatakse pakkumised väikseimast pakutud intressimäärast alates (või suurimast pakutud hinnast alates). Esmajärjekorras rahuldatakse madalaima intressimääraga (kõrgeima hinnaga) pakkumised ning seejärel aktsepteeritakse järgnevaid kõrgema intressimääraga pakkumisi (madalama hinnaga pakkumisi), kuni kogu vähendatav likviidsus on ammendunud. Kui kõrgeima aktsepteeritud intressimäär (madalaima hinna) taseme (st intressi piirmäära) korral on pakkumiste kogusumma suurem kui ülejäänud jaotatav summa, jaotatakse see summa pakkumiste vahel proportsionaalselt vastavalt ülejäänud jaotatava summa suhtele intressi/hinna piirmääraga pakkumiste kogusummasse (vt taustinfo 5). EKP võlasertifikaatide emissioonil ümardatakse igale osapoolle jaotatav summa EKP võlasertifikaatide nominaalväärtuse lähima kordajani. Muude likviidsust vähendavate operatsioonide puhul ümardatakse igale osapoolle jaotatav summa lähima euroni.

EKP võib muutuva intressimääraga pakkumiste puhul otsustada määrata igale edukale pakkuja miinimumsumma.

TAUSTINFO 5

Eurodes vääringustatud muutuva intressimääraga pakkumiste jaotamine

(näide viitab pakkumistele, mis on noteeritud intressimääradena)

Intressi piirmääraga jaotatava summa osakaal on:

$$all\%(r_m) = \frac{A - \sum_{s=1}^{m-1} a(r_s)}{a(r_m)}$$

Osapoolle i määratud summa intressi piirmääraga on:

$$all(r_m)_i = all\%(r_m) \times a(r_m)_i$$

Osapoolle i määratud kogusumma on:

$$all_i = \sum_{s=1}^{m-1} a(r_s)_i + all(r_m)_i$$

kus:

A = kogu jaotatud summa

r_s = osapoolte pakutud intressimäär s

n = osapoolte koguarv

$a(r_s)_i$ = pakkumise kogusumma intressimääraga s (r_s)

$a(r_s)$ = pakkumise kogusumma intressimääraga s (r_s)

$$a(r_s) = \sum_{i=1}^n a(r_s)_i$$

r_m = intressi piirmäär:

$r_1 \geq r_s \geq r_m$ likviidsust lisava pakkumise korral

$r_m \geq r_s \geq r_1$ likviidsust vähendava pakkumise korral

r_{m-1} = intressimäär enne intressi piirmäära (viimane intressimäär, mille puhul pakkumised täielikult rahuldatakse):

$r_{m-1} > r_m$ likviidsust lisava pakkumise korral

$r_m > r_{m-1}$ likviidsust vähendava pakkumise korral

$all\%(r_m)$ = intressi piirmääraga jaotatava summa osakaal

$all(r_s)_i$ = jaotus osapoolle i intressimääraga s

all_i = osapoolle i määratud kogusumma

5.1.5.3. Muutuva intressimääraga välisvaluuta vahetustehingute pakkumised

Likviidsust lisavate muutuva intressimääraga välisvaluuta vahetustehingute pakkumiste jaotamisel järjestatakse pakkumised väiksemast pakutud kursivahe noteeringust alates ⁽³⁸⁾. Esmajärjekorras rahuldatakse madalaima kursivahe noteeringuga pakkumised ning järgnevaid kõrgemaid kursivahe noteeringuid aktsepteeritakse seni, kuni jaotamisele kuuluv fikseeritud valuuta kogusumma on ammendunud. Kui kõrgeima aktsepteeritud kursivahe noteeringu (st kursivahe piirnoteeringu) korral on pakkumiste kogusumma suurem kui ülejäänud jaotatav summa, jaotatakse see summa pakkumiste vahel proportsionaalselt vastavalt ülejäänud jaotatava summa suhtele kursivahe piirnoteeringuga pakutud kogusummasse (vt taustinfo 6). Igale osapoolle jaotatav summa ümardatakse lähima euron.

Likviidsust vähendavate muutuva intressimääraga välisvaluuta vahetustehingute pakkumiste jaotamisel järjestatakse pakkumised suurimast pakutud kursivahe noteeringust alates. Kõigepealt rahuldatakse kõrgeima kursivahe noteeringuga pakkumised ning järgnevaid madalamaid noteeringuid aktsepteeritakse seni, kuni vähendatav fikseeritud valuuta kogusumma on ammendunud. Kui madalaima aktsepteeritud kursivahe noteeringu (st kursivahe piirnoteeringu) korral on pakkumiste kogusumma suurem kui ülejäänud jaotatav summa, jaotatakse see summa pakkumiste vahel proportsionaalselt vastavalt ülejäänud jaotatava summa suhtele kursivahe piirnoteeringuga pakutud kogusummasse (vt taustinfo 6). Igale osapoolle jaotatav summa ümardatakse lähima euron.

5.1.5.4. Enampakkumise liik

Muutuva intressimääraga pakkumiste puhul võib eurosüsteem rakendada kas ühtse või mitme intressimääraga enampakkumise menetlusi. Ühtse intressimääraga enampakkumise (Hollandi enampakkumise) puhul on kõigi rahuldatud pakkumiste suhtes kohaldatav intressimäär/hind/kursivahe samaväärne intressi piirmäära/piirhinna/kursivahe piirnoteeringuga (st tasemega, millel kogu jaotatav summa ammendub). Mitme intressimääraga enampakkumise (Ameerika enampakkumise) puhul on jaotuse intressimäär/hind/kursivahe samaväärne igaks konkreetseks pakkumiseks esitatud intressimäär/hinna/kursivahega.

TAUSTINFO 6

Muutuva intressimääraga välisvaluuta vahetustehingute pakkumiste jaotamine

Vahetustehingu kursivahe piirnoteeringu kohase jaotuse osakaal on:

$$all\%(\Delta_m) = \frac{A - \sum_{s=1}^{m-1} a(\Delta_s)}{a(\Delta_m)}$$

Osapoolle i kursivahe piirnoteeringu kohaselt määratud summa on:

$$all(\Delta_m)_i = all\%(\Delta_m) \times a(\Delta_m)_i$$

Osapoolle i määratud kogusumma on:

$$all_i = \sum_{s=1}^{m-1} a(\Delta_s)_i + all(\Delta_m)_i$$

kus:

A = kogu jaotatud summa

Δ_s = osapoolte pakkumine kursivahe noteeringuga s

n = osapoolte koguarv

$a(\Delta_s)_i$ = osapoolle i pakutud summa kursivahe noteeringuga s (Δ_s)

$a(\Delta_s)$ = pakkumiste kogusumma kursivahe noteeringuga s (Δ_s)

$$a(\Delta_s) = \sum_{i=1}^n a(\Delta_s)_i$$

Δ_m = kursivahe piirnoteering:

$\Delta_m \geq \Delta_s \geq \Delta_1$ likviidsust lisava välisvaluuta vahetustehingu korral

$\Delta_1 \geq \Delta_s \geq \Delta_m$ likviidsust vähendava välisvaluuta vahetustehingu korral

Δ_{m-1} = kursivahe piirnoteeringule eelnev kursivahe noteering (viimane vahetustehingu noteering, mille korral pakkumised rahuldatakse täielikult):

⁽³⁸⁾ Kursivahe noteeringud loetakse kasvavas järjestuses, võttes arvesse noteeringu märki, mis oleneb sellest, kas välisvaluuta ja euro vaheliste intressimäärade erinevus on negatiivne või positiivne. Kui vahetuslepingu kehtivuse ajal on välisvaluuta intressimäär kõrgem kui vastav euro intressimäär, on kursivahe noteering positiivne (st euro on noteeritud välisvaluuta suhtes preemiaga). Kui aga välisvaluuta intressimäär on madalam kui vastav euro intressimäär, on kursivahe noteering negatiivne (st euro on noteeritud välisvaluuta suhtes diskontoga).

$\Delta_m > \Delta_{m-1}$	likviidsust lisava välisvaluuta vahetustehingu korral
$\Delta_{m-1} > \Delta_m$	likviidsust vähendava välisvaluuta vahetustehingu korral
$\text{all}(\Delta_m)$	= vahetustehingu kursivahe piirnoteeringu kohase jaotuse osakaal
$\text{all}(\Delta)_i$	= jaotus osapoolle i vahetustehingu kursivahe noteeringuga s
all_i	= osapoolle i määratud kogusumma

5.1.6. Tulemuste väljakuulutamine

Tava- ja kiirpakkumismenetluste tulemuste avalikuks väljakuulutamiseks kasutatakse elektroonilisi kanaleid ja EKP veebilehte. Lisaks sellele võivad RKPd teatada jaotamistulemustest osapooltele otse, ilma elektroonilisi kanaleid kasutamata. Avaliku pakkumistulemuste teade sisaldab tavaliselt järgmisi andmeid:

- pakkumisoperatsiooni viitenumber;
- pakkumisoperatsiooni kuupäev;
- operatsiooni liik;
- operatsiooni tähtaeg;
- eurosüsteemi osapoolte pakkumiste kogusumma;
- pakkujate arv;
- asjaomased valuutad (välisvaluuta vahetustehingute puhul);
- kogu jaotatud summa;
- jaotuse protsendimäär (fikseeritud intressimääraga pakkumismenetluste puhul);
- hetkekurs (välisvaluuta vahetustehingute puhul);
- aktsepteeritud intressi piirmäär / piirhind / kursivahe piirnoteering ja selle kohaselt jaotatud summa osakaal (muutuva intressimääraga pakkumiste puhul);
- pakkumisintressi alammäär, pakkumisintressi ülemmäär ja kaalutud keskmine jaotusmäär (mitme intressimääraga enampakkumise puhul);
- operatsiooni alguskuupäev ja tähtaeg (kui kohaldatav) või instrumendi väärtuspäev ja tähtaeg (EKP võlasertifikaatide emissiooni puhul);
- vähim individuaalse jaotuse summa (kui on);
- vähim jaotusmäär (kui on);
- sertifikaatide nimiväärtus (EKP võlasertifikaatide emissiooni puhul) ja
- emissiooni ISIN-kood (EKP võlasertifikaatide emissiooni puhul).

RKPd kinnitavad konkreetse jaotuse tulemused otse edukatele osapooltele.

5.2. Kahepoolsete operatsioonide kord

5.2.1 Üldist

RKPd võivad teha operatsioone kahepoolsete menetluste vormis. Selliseid menetlusi võib kasutada avaturu peenhäälestusoperatsioonideks ja otsetehingutena struktuurioperatsioonideks ⁽³⁹⁾. Laiemas tähenduses võib neid määratleda kui menetlusi, mille puhul eurosüsteem teeb tehingu ühe või mitme osapoollega ilma pakkumist läbi viimata. Seoses sellega on võimalik eristada kaht liiki kahepoolseid menetlusi: operatsioonid, mille puhul eurosüsteem võtab otse ühendust osapooltega, ja operatsioonid, mis tehakse väärtpaberibörside ja turuesindajate kaudu.

5.2.2. Otsekontakt osapooltega

Antud menetluse raames võtavad RKPd otse ühendust ühe või mitme euroala osapoollega, kes valitakse välja punktis 2.2 määratletud kriteeriumide kohaselt. RKPd otsustavad EKP antud täpsete juhtnööride kohaselt, kas sooritada osapooltega tehing. Tehingud arveldatakse RKPde kaudu.

Kui EKP nõukogu peaks otsustama, et erandolukorras võib kahepoolseid operatsioone teha ka EKP ise (või üks või mitu EKP tegevusüksusena tegutsevat RKPd), kohandatakse selliste operatsioonide menetluskorda vastavalt. Sellisel juhul võtab EKP (või EKP tegevusüksusena tegutsevad RKPd) otse ühendust ühe või mitme euroalal

⁽³⁹⁾ EKP nõukogu võib otsustada, et erandolukorras võib struktuurioperatsioone teha EKP ise.

tegutseva osapoollega, kes valitakse välja punktis 2.2 määratletud kriteeriumide kohaselt. EKP (või EKP tegevusüksusena tegutsev RKP) otsustab, kas sooritada osapooltega tehing või mitte. Tehingute arveldamine toimuks siiski detsentraliseeritult RKPde kaudu.

Kahepoolseid operatsioone, mis põhinevad otsekontaktil osapooltega, võib kasutada pöördoperatsioonide, otsetehingute, välisvaluuta vahetustehingute ja tähtajaliste hoiuste kogumiseks.

5.2.3. Väärtpaberibörside ja turuesindajate kaudu tehtavad operatsioonid

RKPD võivad otsetehinguid teha väärtpaberibörside ja turuesindajate kaudu. Selliste operatsioonide puhul ei ole osapoolte valik eelnevalt piiratud ning menetlusi kohandatakse vastavalt turutavadele, mis tehingu objektiks oleva võlainstrumendi suhtes kehtivad.

5.2.4. Kahepoolsete operatsioonide väljakuulutamine

Kahepoolsetest operatsioonidest tavaliselt avalikult ette ei teatata. Peale selle võib EKP otsustada kahepoolse operatsiooni tulemuse avalikult välja kuulutamata jätta.

5.2.5. Tehingupäevad

EKP võib otsustada viia ellu kahepoolseid peenhäälestusoperatsioone eurosüsteemi igal tööpäeval. Nendes operatsioonides osalevad ainult selliste liikmesriikide keskpangad, kus kauplemispäev, arvelduspäev ja tagasimaksepäev langevad RKP tööpäevale.

Struktuurilise otstarbega kahepoolseid otseoperatsioone ja nendega seotud arveldusi tehakse tavaliselt päeval, mis on keskpanga tööpäevad kõigis liikmesriikides.

5.3. Arvelduskord

5.3.1. Üldist

Eurosüsteemi püsivõimaluste kasutamisega või avaturuoperatsioonides osalemisega seotud rahaliste tehingute arveldamine toimub riikide keskpankades asuvaltel osapoolte kontodel või TARGET2s osalevate arveldavate pankade kontodel. Rahaliste tehingute arveldamine toimub alles pärast seda (või samal ajal), kui operatsiooni alusvara on lõplikult üle kantud. See tähendab, et alusvara tuleb kas eelnevalt hoiustada RKPde olemale depooarvele või sellega tuleb arveldada kõnealusel liikmesriigi keskpangas päevasiseselt ülekandega makse vastu. Alusvara kantakse üle osapoolte väärtpaberiarvelduskontode kaudu väärtpaberiarveldussüsteemis, mis vastab EKP miinimumnõuetele⁽⁴⁰⁾. Kui osapoolle ei ole depooarvet RKPde või väärtpaberiarvelduskontot EKP miinimumnõuetele vastavas väärtpaberiarveldussüsteemis, võib ta alusvaraga arveldamiseks kasutada korrespondentkrediitiasutuse väärtpaberiarvelduskontot või depooarvet.

Täiendavad sätted arvelduskorra kohta esitatakse lepingutes, mida RKPD (või EKP) konkreetse rahapoliitika instrumendi suhtes rakendavad. Riikide õiguse ja tegutsemistavade erinevuste tõttu võib arvelduskord eri RKPdes pisut erineda.

Tabel 3

Eurosüsteemi avaturuoperatsioonide tavapärased arvelduspäevad⁽¹⁾

Rahapoliitika instrument	Tavapakkumismenetlustel põhinevate operatsioonide arvelduspäev	Kiirpakkumismenetlustel või kahepoolsetel menetlustel põhinevate operatsioonide arvelduspäev
Pöördtehingud	T + 1 ⁽²⁾	T
Otsetehingud	—	Alusvara puhul kehtiva turutava kohaselt
EKP võlasertifikaatide emissioon	T + 2	—
Välisvaluuta vahetustehingud	—	T, T + 1 või T + 2
Tähtajaliste hoiuste kogumine	—	T

⁽¹⁾ T – kauplemispäev. Arvelduspäev – eurosüsteemi tööpäev.

⁽²⁾ Kui põhilise või pikemaajalise refinantseerimisoperatsiooni tavapärane arvelduspäev langeb kokku pangapühaga, võib EKP otsustada kasutada teist arvelduspäeva, muu hulgas võimalust arveldada samal päeval. Põhiliste ja pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide arvelduspäevad määratakse eelnevalt kindlaks eurosüsteemi pakkumisoperatsioonide kalendris (vt punkt 5.1.2).

⁽⁴⁰⁾ Euroala kõlblike väärtpaberiarveldussüsteemide kasutamismõnede kirjeldus ja nende süsteemide vaheliste kõlblike ühenduste ajakohane loetelu on avaldatud EKP veebilehel www.ecb.europa.eu.

5.3.2. Avaturuoperatsioonide arveldamine

Tavapakkumismenetlusel põhinevad avaturuoperatsioonid, st põhilised refinantseerimisoperatsioonid, pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid ja struktuurioperatsioonid, arveldatakse üldjuhul esimesel päeval pärast kauplemispäeva, mil TARGET2 ja kõik asjaomased väärtpapieriarveldussüsteemid on avatud. EKP võlasertifikaatide emissioon arveldatakse teisel päeval pärast kauplemispäeva, mil TARGET2 ja kõik asjaomased väärtpapieriarveldussüsteemid on avatud. Eurosüsteemi põhimõtteline eesmärk on arveldada oma avaturuoperatsioonidega seotud tehingud samal ajal kõigis liikmesriikides kõigi osapooltega, kes on esitanud piisava alusvara. Tulenevalt teostuslikest piirangutest ja väärtpapieriarveldussüsteemide tehnilistest omadustest võib avaturuoperatsioonide arvelduse ajatus euroalal päeva lõikes erineda. Põhiliste ja pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide arveldamise aeg langeb tavaliselt kokku eelmise operatsiooni tähtaja lõppemise tagasimakse ajaga.

Eurosüsteemi eesmärk on arveldada kiirpakkumismenetlustel ja kahepoolsetel menetlustel põhinevad avaturuoperatsioonid kauplemispäeval. Teostuslikel põhjustel võib eurosüsteem nende operatsioonide, eelkõige otsetehingute ja välisvaluuta vahetustehingute tegemiseks aeg-ajalt kasutada muid arvelduspäevi (vt tabel 3).

5.3.3. Päevalõputöötlemine

Päevalõputöötlemine on määratletud TARGET2ga seonduvates dokumentides. Üldjuhul on TARGET2 tööpäeva lõpp kell 18.00 EKP aja järgi (Kesk-Euroopa aeg). Pärast tööpäeva lõppu ei võeta maksejuhiseid TARGET2s töötlemiseks vastu, kuigi töödeldakse kuni tööpäeva lõpuni vastu võetud maksejuhiseid. Osapooled peavad esitama laenamise või hoiustamise püsivõimaluse kasutamise taotluse asjaomasele RKP-le hiljemalt 15 minutit pärast TARGET2 tööpäeva lõppu. Reservi hoidmise perioodi eurosüsteemi viimasel tööpäeval lükatakse püsivõimaluste kasutamise loa taotlemise tähtaega 15 minuti võrra edasi.

Nõuetele vastavate osapoolte arvelduskontodel pärast päevalõpu kontrollimenetluste lõpetamist tekkiv negatiivne jääk loetakse automaatselt taotluseks kasutada laenamise püsivõimalust (vt punkt 4.1).

6. PEATÜKK

KÕLBLIKUD VARAD

6.1. Üldist

EKPSi põhikirja artikliga 18.1 lubatakse EKP-l ja RKPdel teha tehinguid finantsturgudel, ostes ja müües alusvara otse või tagasiosetulepingutega, ning nõutakse, et kõigi eurosüsteemi laenuoperatsioonide aluseks peavad olema piisavad tagatised. Sellest tulenevalt toetuvad kõik eurosüsteemi likviidsust lisavad operatsioonid alusvarale, mille osapooled on esitanud kas vara omandiõiguse üleandmise teel (otsetehingute või tagasiosetulepingute puhul) või asjaomase vara kohta esitatava pandiga või loovutuse või hüpoteegi kujul (tagatud laenude puhul) ⁽⁴¹⁾.

Et kaitsta eurosüsteemi tema rahapoliitika operatsioonidega seotud võimalike kahjude eest, tagada osapoolte võrdne kohtlemine ja suurendada tegevuse tulemuslikkust ning läbipaistvust, peavad alusvarad vastama teatavatele kriteeriumidele, et neid loetakse eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonideks kõlblikeks. Eurosüsteem on töötanud välja kõikidele eurosüsteemi laenuoperatsioonidele ühise kõlblike varade loetelu. See ühtne raamistik, millele osutatakse ka kui „ühtsele loetelule“, jõustus 1. jaanuaril 2007 ja asendas kaheastmelise süsteemi, mis oli kasutusel alates majandus- ja rahaliidu kolmanda etapi algusest.

Ühtne loetelu hõlmab kaht varaliiki – turukõlblikud ja turukõlbmatud varad. Neid varaliike ei eristata varade kvaliteedi ega nende kõlblikkuse järgi eurosüsteemi mitmesugusteks rahapoliitika operatsioonideks, kuigi otsetehinguteks eurosüsteem turukõlbmatuid varasid ei kasuta. Eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonideks kõlblikke varasid võib kasutada ka päevasiseste laenude alusvarana.

Mõlema varaliigi kõlblikuskriteeriumid on kogu euroalal ühtsed ning määratletud punktis 6.2 ⁽⁴²⁾. Et mõlemad varaliigid vastaksid samadele krediitstandarditele, on loodud eurosüsteemi krediidihindamisraamistik (ECAf), mis tugineb mitmesugustele hindamisallikatele. Menetlusi ja eeskirju, milles sätestatakse ja kontrollitakse eurosüsteemi

⁽⁴¹⁾ Likviidsust vähendavad avaturu otse- ja pöördtehingud põhinevad samuti alusvaral. Likviidsust vähendavate avaturu pöördtehingute puhul kasutatava alusvara kõlblikuskriteeriumid on samasugused nagu likviidsust lisavate avaturu pöördtehingute puhul. Likviidsust vähendavates operatsioonides turuväärtuse allahindlusi siiski ei kasutata.

⁽⁴²⁾ Üksikud nõuded ja teostuslikud tingimused võivad mittekabeldavate varade ja krediitinõuete teatud varaklasside osas euroalal erineda üleminekuajal kuni 2013 (vt punkt 6.2.2).

kõrgete krediitstandardite nõude täitmist kõikide kõlblike tagatiste puhul, kirjeldatakse punktis 6.3. Alusvara suhtes kehtivaid riskiohjemeetmeid ja hindamispõhimõtteid kirjeldatakse punktides 6.4 ja 6.5. Eurosüsteemi osapooled võivad kõlblikke varasid kasutada piiriüleselt (vt punkti 6.6).

6.2. Alusvara kõlblikkuse määratlus

EKP koostab, haldab ja avaldab kõlblike turukõlblike varade loetelu⁽⁴³⁾. Eurosüsteem annab osapooltele nõu varade kõlblikkuse kohta eurosüsteemi tagatisvarana, kui sellena esitatakse juba välja antud turukõlblikke varasid või lunastamata turukõlbmatuid varasid. Enne varade väljaandmist nõuannet ei anta.

6.2.1. Turukõlblike varade kõlblikkuskriteeriumid

Rahapoliitika operatsioonideks on kõlblikud EKP emiteeritud võlasertifikaadid ja kõik need võlasertifikaadid, mille RKPD on oma riigis emiteerinud enne euro kasutuselevõttu.

Ülejäänud turukõlblike varade kõlblikkus määratakse kindlaks järgmiste kriteeriumide põhjal (vt ka tabel 4).

6.2.1.1. Vara liik

Varaks peavad olema järgmistele tingimustele vastavad võlainstrumentid:

- a) fikseeritud, tingimusteta põhisumma⁽⁴⁴⁾ ja
- b) kupong, millega ei või kaasneda negatiivne rahavoog. Lisaks sellele peaks kupong olema üks järgmistest: i) nullkupong, ii) kindlaksmääratud intressimääraga kupong või iii) ujuva intressimääraga kupong, mis on seotud viiteintressiga. Kupong võib olla seotud emitendi enda reitingu muutumisega. Nõuetekohased on ka inflatsiooni suhtes indekseeritud võlakirjad.

Need omadused peavad püsima kuni kohustuse täitmiseni. Võlainstrumentid ei tohi anda põhisumma ja/või intressimäära suhtes õigusi, mis on allutatud sama emitendi muude võlainstrumentide hoidjate õigustele.

Nõuet a ei kohaldata varaga tagatud väärtpaberite suhtes, välja arvatud võlakirjade suhtes, mis on emiteeritud krediitiasutuste poolt eurofondide direktiivi⁽⁴⁵⁾ (likviidsed panga võlakirjad) artiklis 52 sätestatud kriteeriumide kohaselt. Eurosüsteem hindab varaga tagatud väärtpaberite, v.a kaetud pangavõlakirjade vastavust järgmistele nõuetele.

Varaga tagatud väärtpaberite tagatiseks olevad rahavooge tekitavad varad peavad vastama järgmistele nõuetele:

- a) need varad peavad olema omandatud liidu liikmestriigi õigusaktide alusel;
- b) peavad olema algatajalt või vahendajalt eriotstarbelise finantsettevõtte poolt väärtpaberistamise teel omandatud viisil, mida eurosüsteem käsitleb tegeliku müügina, mis kehtib kolmandate isikute suhtes; sellised varad ei tohi olla kättesaadavad algatajale ja selle võlausaldajatele, kaasa arvatud algataja maksejõuetuse korral;
- c) need peavad olema algatatud ja emitendile müüdnud algataja või, kui kohaldatav, Euroopa Majanduspiirkonnas asutatud vahendaja poolt;
- d) nad ei tohi koosneda osaliselt ega täielikult, tegelikult ega potentsiaalselt muude tagatisega väärtpaberite rühmadest⁽⁴⁶⁾. Lisaks ei tohi need koosneda osaliselt ega täielikult, tegelikult ega potentsiaalselt krediidiriskiga seotud väärtpaberitest, vahetuslepingutest või muudest tuletisinstrumentidest⁽⁴⁷⁾,⁽⁴⁸⁾ ega ka sünteetilistest väärtpaberitest;

⁽⁴³⁾ See loetelu avaldatakse EKP veebilehel www.ecb.europa.eu. Kõlblike turukõlblike varade loetelu ei hõlma turukõlblikke varasid, mille on emiteerinud kaup ja mittefinantsteenuseid pakuvad ettevõtted, kellel ei ole välise krediidihindamise asutuse (reitinguagentuuri) reitingut emissiooni, emitendi või garandi kohta. Selliste võlainstrumentide kõlblikkus sõltub hinnangust krediidihindamise allikalt, mille vastav osapool on valinud kooskõlas krediitnõuete suhtes kehtivate ECAFi eeskirjadega, nagu sätestatud punktis 6.3.3.1.

⁽⁴⁴⁾ Märkimis- või muude samalaadsete õigustega võlakirjad ei ole kõlblikud.

⁽⁴⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/65/EÜ vabalt võrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeeringuks loodud ettevõtjaid (eurofondid) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (ELT L 302, 17.11.2009, lk 32).

⁽⁴⁶⁾ Sellest nõudest ei ole vabastatud varaga tagatud väärtpaberid, mille emiteerimisstruktuur hõlmab kaht eriotstarbelist finantsettevõtet, mille suhtes täidetakse tõelise müügi nõuet, nii et teise eriotstarbelise finantsettevõtte emiteeritud võlainstrumentid on otseselt või kaudselt kaetud alge tagatiste kogumiga ja kõik varade tekitatud rahavood kantakse esimeselt eriotstarbeliselt finantsettevõttelt üle teisele.

⁽⁴⁷⁾ See piirang ei hõlma varaga tagatud väärtpaberite tehingutes kasutatavaid, ainult turbe-eesmärkidel tehtavaid vahetustehinguid.

⁽⁴⁸⁾ Varaga tagatud väärtpaberid, mis kuuluvad 10. oktoobri 2010 seisuga turukõlblike varade nimekirja, on sellest nõudest vabastatud ja kõlblikud kuni 9. oktoobrini 2011.

- e) krediidiinõuete puhul peavad krediidisajad ja krediidiandjad olema asutatud (või füüsiliste isikute puhul, olema residendiks) Euroopa Majanduspiirkonnas ning kui asjakohane, peab Euroopa Majanduspiirkonnas asuma ka seotud väärtpaber. Selliseid krediidiinõudeid peab reguleerima Euroopa Majanduspiirkonda kuuluva riigi õigus. Võlakirjade puhul peavad emitendid olema asutatud Euroopa Majanduspiirkonnas, võlakirjad peavad olema välja antud vastavalt Euroopa Majanduspiirkonda kuuluva riigi õigusele ning Euroopa Majanduspiirkonnas peab asuma ka mis tahes seotud väärtpaber ⁽⁴⁹⁾.

Kui algatajad või, kui see on asjakohane, vahendajad on asutatud euroalal või Ühendkuningriigis, peab eurosüsteem kontrollima, et neis jurisdiktsioonides ei kehti ranged tagasinõudmisega seotud sätteid. Kui algataja või, kui see on asjakohane, vahendaja on asutatud mõnes muus Euroopa Majanduspiirkonna riigis, loetakse varaga tagatud väärtpabereid kõlblikeks üksnes juhul, kui eurosüsteem veendub, et tema õigused on vastava Euroopa Majanduspiirkonda kuuluva riigi seaduste kohaselt ja eurosüsteemile vastuvõetavalt tagasinõudmisega seotud sätete vastu kaitstud. Seepärast tuleb enne varaga tagatud väärtpaberite ⁽⁵⁰⁾ kõlblikuks tunnistamist eurosüsteemile esitada sellele vormilt ja sisult vastuvõetav sõltumatu õiguslik hinnang, kus tuuakse välja riigis kohaldatavad tagasinõudmise eeskirjad. Otsustamaks, kas tema õigused on tagasinõudmise eeskirjade suhtes piisavalt kaitstud, võib eurosüsteem nõuda kahtlusperioodi kohta muid dokumente, sealhulgas tunnistust vastuvõtja maksejõulisuse kohta. Tagasinõudmise eeskirjade hulka, mida eurosüsteem peab rangeks ja seega vastuvõetamatuks, kuuluvad eeskirjad, mille alusel likvideerija võib alusvara müügi kehtetuks kuulutada ainuüksi selle baasil, et tehing tehti teatud perioodil (kahtlusperioodil) enne müüja (algataja/vahendaja) maksejõuetuks kuulutamist, või mille alusel vastuvõtja saab kehtetuks kuulutamist vältida üksnes tõestades, et ta ei olnud müügitehingu tegemise ajal müüja (algataja/vahendaja) maksejõuetusest teadlik.

Struktureeritud emissiooni korral ei või rühmad (või allrühmad) selleks, et neid loetaks kõlblikeks, olla allutatud sama emissiooni teistele rühmadele. Rühma (või allrühma) ei loeta sama emissiooni teiste rühmade (või allrühmade) suhtes allutatuks, kui pärast täitmisele pööramise teate saatmist tehakse sellele rühmale (või allrühmale) kooskõlas emissiooniprospektis sätestatud maksehierariaga makseid (põhisumma ja intressi osas) enne teisi rühmi (või allrühmi) ning see rühm (või allrühm) on viimane vara, mille suhtes täidetakse kahjunõuet. Struktureeritud emissiooni puhul, kus emissioonipropekt näeb ette aktseleratsiooni ja täitmisele pööramise teate saatmist, tuleb rühma (või allrühma) mitteallutatust tagada nii aktseleratsiooni kui ka täitmisele pööramise teatega seotud maksehierarias.

Eurosüsteemil on õigus nõuda mis tahes kolmandalt isikult (näiteks emitendilt, algatajalt või korraldajalt) mis tahes selgitusi ja/või õiguslikult siduvat kinnitust, mida peetakse vajalikuks varaga tagatud väärtpaberite kõlblikuse hindamiseks.

6.2.1.2. Krediidistandardid

Võlainstrument peab vastama kõrgetele krediidistandarditele, mis on sätestatud eurosüsteemi krediidihindamisraamistiku eeskirjades turukõlblike varade kohta (vt punkt 6.3.2).

6.2.1.3. Emissioonikoht

Võlainstrument peab olema deponeeritud/registreeritud (emiteeritud) sellises EMP keskpangas või väärtpaberite keskdepositooriumis (CSD), mis vastab EKP kehtestatud miinimumnõuetele ⁽⁵¹⁾. Kui turukõlbliku võlainstrumenti on emiteerinud kaup ja mittefinantsteenuseid pakkuv ettevõtte, ⁽⁵²⁾ millele tunnustatud väline krediidihindamise asutus (reitinguagentuur) ei ole andnud hinnangu, peab selle emiteerimise koht olema euroala.

⁽⁴⁹⁾ Varaga tagatud väärtpaberid, mis kuuluvad 10. oktoobri 2010 seisuga turukõlblike varade nimekirja, on sellest nõudest vabastatud ja kõlblikud kuni 9. oktoobrini 2011.

⁽⁵⁰⁾ Varaga tagatud väärtpaberid, mis kuuluvad 10. oktoobri 2010 seisuga turukõlblike varade nimekirja, on sellest nõudest vabastatud ja kõlblikud kuni 9. oktoobrini 2011.

⁽⁵¹⁾ 1. jaanuaril 2007 või pärast seda rahvusvaheliste väärtpaberite keskdepositooriumide Euroclear Bank'i (Belgia) ja Clearstream Banking Luxembourg'i poolt emiteeritud rahvusvahelised võlakirjad üldiselt esitaja vormis on kõlblikud, kui nad on emiteeritud uue üldise võlakirja (New Global Note – NGN) kujul ning hoiustatud ühises hoiuasutuses (Common Safekeeper – CSK), mis on kas rahvusvaheline väärtpaberite keskdepositoorium või keskdepositoorium, mis vastab EKP kehtestatud miinimumnõuetele. Üldise esitaja vormis enne 1. jaanuari 2007 emiteeritud rahvusvahelised võlaväärtpaberid, mis on emiteeritud tavaliste üldisemate võlakirjadena (Classical Global Notes – CGN), ja vahetatavad võlakirjad sama ISIN koodi all, on kõlblikud kuni nende tähtaja lõpuni. Pärast 30. septembrit 2010 rahvusvaheliste väärtpaberite keskdepositooriumide Euroclear Bank'i (Belgia) ja Clearstream Banking Luxembourg'i poolt registreeritud üldisemate võlakirjadena emiteeritud rahvusvahelised võlakirjad on kõlblikud, kui nad on emiteeritud rahvusvaheliste võlaväärtpaberite uue turvastruktuuri raames. Sellel kuupäeval või enne seda registreeritud üldisemate võlakirjadena emiteeritud rahvusvahelised võlakirjad jäävad kõlblikuks kuni oma tähtaja lõpuni. Individuaalsete võlakirjadena emiteeritud rahvusvahelised võlakirjad kaotavad kõlblikkuse, kui need on emiteeritud pärast 30. septembrit 2010. Sellel kuupäeval või enne seda individuaalsete võlakirjadena emiteeritud rahvusvahelised võlakirjad jäävad kõlblikuks kuni oma tähtaja lõpuni.

⁽⁵²⁾ Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuv ettevõtte Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemi (ESA 95) määratletud tähenduses.

6.2.1.4. Arvelduskord

Võlainstrument peab olema elektrooniliselt ülekantav. Seda tuleb hoida ja sellega arveldada euroalal eurosüsteemi konto kaudu või EKP kehtestatud standarditele vastava väärtpaberi arveldussüsteemi kaudu selliselt, et realiseerimise suhtes kehtib liikmesriigi õigus.

Kui väärtpaberite keskdepositoorium, kus vara on emiteeritud, ja väärtpaberi arveldussüsteem, kus seda hoitakse, ei lange kokku, peab nende kahe asutuse vahel olema EKP poolt heaks kiidetud liide⁽⁵³⁾.

6.2.1.5. Vastuvõetavad turud

Võlainstrumentid peavad olema kauplemisse lubatud reguleeritud turul, nagu see on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiivis 2004/39/EÜ finantsinstrumentide turgude kohta, millega muudetakse nõukogu direktiive 85/611/EMÜ ja 93/6/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/12/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 93/22/EMÜ,⁽⁵⁴⁾ või olema kaubeldavad teataval EKP poolt määratletud reguleerimata turgudel⁽⁵⁵⁾. Reguleerimata turgude hindamisel kasutab eurosüsteem kolme põhimõtet – ohutus, läbipaistvus ja juurdepääsetavus⁽⁵⁶⁾.

6.2.1.6. Emitendi/garandi liik

Võlainstrumentide emitendid või garandid peavad olema ELi liikmesriikide keskpangad, avaliku sektori üksused, erasektori üksused või rahvusvahelised või riigiüleised asutused.

6.2.1.7. Emitendi/garandi asutamise koht

Emitent peab olema asutatud EMPs või EMP-välises G10 riigis⁽⁵⁷⁾,⁽⁵⁸⁾. Viimasel juhul loetakse võlainstrumentid kõlblikeks üksnes juhul, kui eurosüsteem veendub, et tema õigused on vastava EMP-välise G10 riigi seaduste kohaselt kaitsitud eurosüsteemi nõuete kohaselt. Seepärast tuleb enne varade kõlblikuks tunnistamist eurosüsteemile esitada sellele vormilt ja sisult vastuvõetav õiguslik hinnang. Varaga tagatud väärtpaberite emitent peab olema asutatud EMPs.

Garant peab olema asutatud EMPs, v.a juhul, kui garantii ei ole vajalik turukõlblike varade krediitstandardite vastavuse tagamiseks kooskõlas punktiga 6.3.2.

Rahvusvahelised ja riigiüleised institutsioonid on kõlblikud emitendid/garandid olenemata nende asutamise kohast. Kui turukõlbliku võlainstrumenti on emiteerinud kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuv ettevõtte, kellel ei ole reitinguagentuuri reitingut, peab see emitent/garant olema asutatud euroalal.

6.2.1.8. Vääringustamine

Võlainstrumentid peavad olema vääringustatud eurodes⁽⁵⁹⁾.

6.2.2. Turukõlbmatute varade kõlblikuskriteeriumid

Kõlblike varade ühtses raamistikus on kolme liiki turukõlbmatuid varasid: nõuetele vastavate tehingupoolte tähtjalised hoiused, krediidinõuded ja hüpoteegiga tagatud turukõlbmatud võlainstrumentid (RMBDD)⁽⁶⁰⁾.

⁽⁵³⁾ Euroala kõlblike väärtpaberi arveldussüsteemide kasutamise nõuete kirjeldus ja nende süsteemide vaheliste kõlblike ühenduste ajakohane loetelu on kättesaadavad EKP veebilehel www.ecb.europa.eu.

⁽⁵⁴⁾ ELT L 145, 30.4.2004, lk 1.

⁽⁵⁵⁾ Vastuvõetavate reguleerimata turgude loetelu on avaldatud EKP veebilehel www.ecb.europa.eu ning seda ajakohastatakse vähemalt üks kord aastas.

⁽⁵⁶⁾ Ohutus, läbipaistvus ja juurdepääsetavus on mõisted, mille eurosüsteem on määratlenud üksnes oma tagatiste haldamise ülesande raames. Turgude valimise eesmärk ei ole hinnata mitmesuguste turgude omapära. Põhimõtted on järgmised. Ohutus tähendab tehingukindlust, eriti aga kindlust tehingute kehtivuse ja täitmisele pööratavuse suhtes. Läbipaistvus tähendab vaba juurdepääsu teabele turu toimimise ja korra eeskirjade, varade finantsomaduste, hinnakujundusmehhanismi, asjaomaste hindade ja koguste (noteeringud, intressimäärad, kauplemismahud, jäägid jms) kohta. Juurdepääsetavus viitab eurosüsteemi võimele pääseda turule ja sellele osaleda. Turg on tagatiste haldamise eesmärgil juurdepääsetav, kui selle toimimise ja korra eeskirjad võimaldavad eurosüsteemil samal eesmärgil vajaduse korral hankida teavet ja teha tehinguid.

⁽⁵⁷⁾ EMP-välise G10 riikide hulka kuuluvad praegu USA, Kanada, Jaapan ja Šveits.

⁽⁵⁸⁾ Enne 1. jaanuari 2007 väljaspool EMPd või mitte-EMP G10 riigis asutatud üksuse poolt emiteeritud kaubeldavad varad, mida ei garanteeri EMPs asutatud üksus, jäävad nõuetele vastavaks 31. detsembrini 2011, kui nad vastavad muudele nõuetele ja garantiide suhtes kohaldatavatele nõuetele kooskõlas punktiga 6.3.2; pärast seda kuupäeva nad nõuetele ei vasta.

⁽⁵⁹⁾ Väljendatud selles või eurole vastavas riigi vääringus.

⁽⁶⁰⁾ 2007–2013 kehtib krediidinõuete suhtes ajutine kord, mis lubab RKPdel valida läve, millest alates krediidinõuded loetakse tagatiskõlblikeks (v.a piiriülese kasutuse korral), ning otsustada töötlemistasu üle. 2013. aasta jooksul hakkab kehtima ühtne kord.

6.2.2.1. Krediidinõuded

Krediidinõuded ⁽⁶¹⁾ peavad selleks, et need loetakse tagatiskõlblikeks, vastama järgmistele *kõlblikuskriteeriumidele* (vt ka tabel 4).

- a) *Vara liik*: tegemist peab olema krediidinõudega, mis kujutab endast võlakohustust mõne eurosüsteemi osapoole ees. Krediidinõudeid, millel on „vähenev saldo” (st põhiosa ja intresse makstakse eelnevalt kokku lepitud graafiku alusel), loetakse samuti kõlblikuks. Kasutamata krediit (nt kasutamata vaba tagasimaksega krediitdiviis), jooksevkonto arvelduskrediit ning akreditiivid (mis võimaldavad kasutada krediiti, kuid ei ole pangalaenu) ei ole kõlblikud. Sündikaatlaenu puhul loetakse sündikaati kuuluva liikme laenuosa tagatiskõlblikuks krediidinõudeks. Krediidinõuded ei tohi anda laenu põhisumma ja/või intressi suhtes õigusi, mis on allutatud sama emitendi teiste krediidinõuete (või sama sündikaatlaenu teiste osade või allosade) või võlainstrumentide hoidjate õigustele.
- b) Krediidinõuetele peab olema i) fikseeritud, mittetingimuslik põhisumma ja ii) intressimäär, millega ei kaasne negatiivne rahavoog. Lisaks sellele peaks intressimäär olema üks järgmistest: i) nullkupongi laadi, ii) fikseeritud või iii) ujuv ning seotud teise viiteintressimääraga. Kõlblikud on ka krediidinõuded, mille intressimäär on seotud inflatsioonimääraga. Need omadused peavad püsima kuni kohustuse lunastamiseni.
- c) *Emitendi/garandi liik*: kõlblikeks krediidisaajateks või garantideks loetakse kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted, ⁽⁶²⁾ avaliku sektori asutused ning rahvusvahelised ja riigiülelased asutused. Iga krediidisaaja vastutab asjaomase krediidinõude täieliku lunastamise eest individuaalselt (solidaarvastutus individuaalse krediidinõude osas on välistatud).
- d) *Emitendi/garandi asutamise koht*: krediidisaaja peab olema asutatud euroalal. Garant peab olema samuti asutatud euroalal, kui garantii ei pea vastama turukõlbmatutele varadele kehtestatud kõrgetele krediidistandarditele (vt punkt 6.3.3). See nõue ei kehti rahvusvaheliste ja riigiüleste asutuste puhul.
- e) *Krediidistandardid*: krediidinõuete kvaliteeti hinnatakse krediidisaaja/garandi krediidivõime põhjal. Krediidinõue peab vastama kõrgetele krediidistandarditele, mis on sätestatud eurosüsteemi krediidihindamisraamistiku eeskirjades turukõlbmatute varade kohta (vt punkt 6.3.3).
- f) *Minimaalne suurus*: kui osapool esitab krediidinõude tagatiseks (ehk mobiliseerib selle), peab see vastama miinimumlävele. Siseriiklike krediidinõuete minimaalse suuruse määrab kindlaks iga RKP ise. Kui krediidinõudeid kasutatakse tagatisena piiriülel, kehtib üleminekuajal ühtne minimaalne suurus 500 000 eurot. Nähakse ette, et niipea kui võimalik 2013. aasta jooksul viiakse kogu euroalal kõikide krediidinõuete suhtes sisse ühtne miinimumlävi 500 000 eurot.
- g) *Menetluskord*: krediidinõuded tuleb menetleda vastavalt eurosüsteemi korrale, nagu see on määratletud vastava riigi dokumentatsioonis.
- h) *Reguleeriv õigus*: krediidinõude lepingu ning osapoole ja RKP vahelise lepingu suhtes krediidinõude tagatiseks seadmise kohta (krediidinõude mobiliseerimise leping) peab kehtima liikmesriigi õigus. Peale selle ei tohi i) osapoole, ii) krediidiantja, iii) krediidisaaja, iv) garandi (kui asjakohane), v) krediidinõude lepingu ja vi) krediidinõude mobiliseerimise lepingu suhtes kehtida rohkem kui kaks erinevat reguleerivat õigust.
- i) *Vääringustamine*: krediidinõuded peavad olema vääringustatud eurodes ⁽⁶³⁾.

6.2.2.2. Hüpoteebiga tagatud turukõlbmatud võlainstrumentid

RMBD-de suhtes kehtivad järgmised kõlblikuskriteeriumid (vt ka tabel 4).

- a) *Vara liik*: tegemist peab olema võlainstrumentiga (veksli või lihtveksliga), mille tagatiseks on eluasemehüpotekide kogum ja mida ei saa täielikult väärtpaberistada. Tagatiseks olevate varade kogumis peab olema võimalik varasid välja vahetada. Samuti peab olema tagatud, et eurosüsteemi loetakse krediidiantjate ees prioriteetseks (v.a krediidiantjad, kellel on erioigus riiklikel põhjustel) ⁽⁶⁴⁾.
- b) RMBD-del peab olema i) fikseeritud, mittetingimuslik põhisumma ja ii) intressimäär, millega ei kaasne negatiivne rahavoog.

⁽⁶¹⁾ Krediidinõudeid nimetatakse ka pangalaenuks. Saksamaa *Schuldscheindarlehen* ja Hollandi registreeritud eranõuded valitsuse või teiste, riigi tagatisega kõlblike krediidisaajate vastu (nt elamuühistud) loetakse samaväärseteks krediidinõuetele.

⁽⁶²⁾ ESA 95 määratluse kohaselt.

⁽⁶³⁾ Väljendatud selles või eurole vastavas riigi vääringus.

⁽⁶⁴⁾ Iirimaa hüpoteegitagatisega lihtvekslid on praegu ainsad seda liiki varad.

- c) *Krediidistandardid*: RMBDD peavad vastama kõrgetele krediidistandarditele, mida hinnatakse eurosüsteemi krediidihindamisraamistiku RMBDDsid käsitleva osa põhjal (vt punkt 6.3.3).
- d) *Emitendi liik*: kõik krediidasutused, kes on kõlblikud osapooled, on kõlblikud emitendid.
- e) *Emitendi asutamise koht*: emitent peab olema asutatud euroalal.
- f) *Menetluskord*: RMBDD tuleb menetleda vastavalt eurosüsteemi korrale, nagu see on määratletud vastava riigi dokumentatsioonis.
- g) *Vääringustamine*: RMBDD peavad olema vääringustatud eurodes ⁽⁶⁵⁾.

6.2.3. Täiendavad nõuded kõlblike varade kasutamisel

6.2.3.1. Täiendavad õiguslikud nõuded krediidiinõuete kohta

Selleks et krediidiinõudel oleks kehtiv tagatis ning et krediidiinõuet oleks osapoole kohustuste täitmata jätmise korral võimalik kiiresti realiseerida, peavad olema täidetud täiendavad õiguslikud nõuded. Need on seotud järgmisega:

- a) krediidiinõude olemasolu kontroll;
- b) krediidisaaaja teavitamine krediidiinõude mobiliseerimisest või selle registreerimisest;
- c) pangasaladuse ja konfidentsiaalsusega seotud piirangute puudumine;
- d) krediidiinõude mobiliseerimisega seotud piirangute puudumine;
- e) krediidiinõude realiseerimisega seotud piirangute puudumine.

Need õiguslikud nõuded on täpsustatud 7. liites. Riikide õigusest tulenevad muud üksikasjad on sätestatud vastavate riikide dokumentatsioonis.

6.2.3.2. Kõlblike varade kasutamise eeskirjad

Turukõlblikke varasid võib kasutada kõikideks alusvaradele tuginevateks rahapoliitika operatsioonideks, st avaturu pöörd- ja otsetehingutes ning laenamise püsivõimaluses. Turukõlbmatuid varasid võib kasutada avaturu pöördtehingute ja laenamise püsivõimaluse alusvarana. Eurosüsteemi otsetehinguteks neid ei kasutata. Kõiki turukõlblikke ja turukõlbmatuid varasid võib samuti kasutada päevasisestest laenude alusvarana.

Olenemata sellest, kas turukõlblik või turukõlbmatu vara vastab või ei vasta kõikidele kõlblikuskriteeriumidele, ei tohi osapool tagatiseks esitada vara, mille emitent või garant on ta ise või mõni muu isik, kellega tal on lähedane side ⁽⁶⁶⁾.

Lähedane side viitab olukorrale, kus osapool on seotud kõlblike varade emitendiga/krediidisaaajaga/garandiga järgmistel võimalikel põhjustel:

- a) osapoolele kuulub otseselt või kaudselt ühe või mitme ettevõtte kaudu 20 % või rohkem emitendi/krediidisaaaja/garandi kapitalist või
- b) emitendile/krediidisaaajale/garandile kuulub otseselt või kaudselt ühe või mitme ettevõtte kaudu 20 % või rohkem osapoole kapitalist või
- c) rohkem kui 20 % nii osapoole kui ka emitendi/krediidisaaaja/garandi kapitalist kuulub kas otseselt või kaudselt ühe või mitme ettevõtte kaudu kolmandale isikule.

Rahapoliitika rakendamiseks, eelkõige lähedase sidemega seotud kõlblike varade kasutamise eeskirjade järgimise järelevalveks, jagavad vastavat eesmärki kandvad järelevalveasutused eurosüsteemi siseselt teavet kapitalihoiuste kohta. Sellele teabele kehtivad samad konfidentsiaalsusstandardid, mida järgivad järelevalveasutused.

Eespool osutatud lähedast sidet käsitlevad sätted ei kehti järgmistel juhtudel: a) kui tegemist on lähedase sidemega osapoole ning EMP riikide maksustamisõigusega avaliku sektori üksuse vahel või kui võlainstrumenti garandiks on maksustamisõigusega EMP avaliku sektori üksus, b) kui tegemist on kaetud pangavõlakirjadega, mis on emiteeritud vastavalt eurofondide direktiivi artikli 52 lõikes 4 sätestatud kriteeriumidele, või c) kui võlainstrumentid on kaitstud spetsiaalsete õiguslike meetmetega, mille kaitse on võrreldav punktis b osutatud

⁽⁶⁵⁾ Väljendatud selles või euros vastavas riigi vääringus.

⁽⁶⁶⁾ Kui osapool kasutab varasid, mida ta ei tohi või enam ei saa kasutada olemasoleva krediidi tagamiseks, kuna ta on ise nende varade emitent/krediidisaaaja/garant või tal on temaga lähedane side, peab ta sellest viivitamata teatama asjaomase liikmesriigi keskpangale. Tema varade väärtuseks määratakse järgmisel hindamispäeval null ning see võib anda aluse lisatagatise nõude esitamiseks (vt ka 6. liide). Peale selle peab osapool vara kõige varasemal võimalikul kuupäeval vabastama.

instrumentide kaitsega, näiteks i) turukõlbmatud RMBDd, mis ei ole väärtpaberid, või ii) elamukinnisvaralaenu tagatud struktureeritud tagatud pangavõlakirjad või ärikinnisvaralaenu tagatud struktureeritud pangavõlakirjad, st teatavad tagatud pangavõlakirjad, mida Euroopa Komisjon ei käsitle eurofondide nõuetele vastavate, kuid mis vastavad kõikidele varaga tagatud väärtpaberitele punktides 6.2 ja 6.3 sätestatud kriteeriumidele ja järgmistele lisakriteeriumidele.

Elamukinnisvaralaenu tagatud struktureeritud kaetud pangavõlakirjade puhul

- a) Mis tahes elamukinnisvaralaenu, millega struktureeritud tagatud pangavõlakirju tagatakse, peavad olema vääringustatud eurodes; emitent (samuti krediitsaaja ja garant, kui nad on juriidilised isikud) peavad olema registreeritud liikmesriigis; alusvara peab asuma liikmesriigis ja laenule tuleb kohaldada selle liikmesriigi õigust.
- b) Elamukinnisvaralaenu on kõlblikud struktureeritud tagatud pangavõlakirjade koondtagatiseks, kui neid tagab kõlblik garant või nad on tagatud hüpoteegiga. Lepingu rikkumise korral peab kõlbliku garantii väljamaksmine toimuma 24 kuu jooksul. Selliste tagatud laenude kõlblikke garantiisid võib anda erinevas lepingulises vormis, sealhulgas kindlustuslepingutena, kui need on antud avaliku sektori üksuse poolt või riikliku järelevalve alla kuuluva finantseerimisasutuse poolt. Selliste tagatud laenude garandil ei tohi esineda lähedast sidet tagatud pangavõlakirjade emitendiga ning neile vastuvõetava reitinguagentuuri poolt antud reiting peab olema tehingu kehtivusajal vähemalt [A+/A1/AH].
- c) Kõrge kvaliteediline asendustagatis kuni 10 % ulatuses koondtagatisest on vastuvõetav. Seda läve võib ületada ainult pärast asjaomase RKP põhjalikku kontrolli.
- d) Struktureeritud tagatud pangavõlakirjade emissiooni kaudu võib rahastada üksikuid kõlblikke laene maksimumväärtuses 80 % *loan-to-value* (LTV). LTV-arvestus peab põhinema konservatiivsel turuhindamisel.
- e) Tagatis peab ületama nõude vähemalt 8 %.
- f) Elamukinnisvaralaenu maksimumsumma on 1 miljon eurot.
- g) Koondtagatise sõltumatu krediidi hinnang peab vastama lepingu rikkumise tõenäosuse aastatasemele 10 baaspunkti kooskõlas „üks A” tasemega (vt punkt 6.3.1).
- h) Emitendi ja seotud üksuste suhtes, kes on struktureeritud kaetud pangavõlakirjade tehingu osaks või selles asjakohased, tuleb kohaldada pikaajalist miinimumtaset „üks A” („A–” agentuuride Fitchilt või Standard & Poor'silt või „A3” Moody'selt või „AL” DBRSilt).

Ärikinnisvaralaenu tagatud struktureeritud kaetud pangavõlakirjade puhul

- a) Mis tahes ärikinnisvaralaenu, millega struktureeritud tagatud pangavõlakirju tagatakse, peavad olema vääringustatud eurodes; emitent (samuti krediitsaaja ja garant, kui nad on juriidilised isikud) peab olema registreeritud liikmesriigis; alusvara peab asuma liikmesriigis ja laenule tuleb kohaldada selle liikmesriigi õigust.
- b) Kõrge kvaliteediline asendustagatis kuni 10 % ulatuses koondtagatisest on vastuvõetav. Seda läve võib ületada ainult pärast asjaomase RKP põhjalikku kontrolli.
- c) Struktureeritud tagatud pangavõlakirjade emissiooni kaudu võib rahastada üksikuid kõlblikke laene maksimumväärtuses 60 % *loan-to-value* (LTV). LTV-arvestus peab põhinema konservatiivsel turuhindamisel.
- d) Tagatis peab ületama nõude vähemalt 10 %.
- e) Iga üksiku koondtagatisega kaetud laenusaja osa pärast kõikide selle laenusaja üksiklaenude jääkide agregeerimist ei tohi ületada 5 % koondtagatise kogusummast.
- f) Koondtagatise sõltumatu krediidi hinnang peab vastama krediitkvaliteedi astmele 1 kooskõlas eurosüsteemi reitinguskaalaga (vt punkt 6.3.1).
- g) Emitendi ja seotud üksuste suhtes, kes on struktureeritud kaetud pangavõlakirjade tehingu osaks või selles asjakohased, tuleb kohaldada krediitkvaliteedi astet 2.
- h) Kõiki alusvaraks olevaid ärikinnisvaralaene tuleb vähemalt kord aastas ümber hinnata. Vara hinna langust tuleb ümberhindamises täielikult kajastada. Hinnatõusu suhtes kohaldatakse 15 % allahindlust. Laenu, mis ei vasta LTV läve nõuetele, tuleb asendada uute laenudega või tuleb anda asjaomase RKP poolt kinnitatud väärtust ületav tagatis. Eelkõige tuleb kasutada turuhinnal põhinevat hindamismeetodit, st eeldatav hind, mis saadaks juhul, kui vara müüduks turul mõistlikus menetluses. Hindamine peab põhinema kõige konservatiivsemal eeldusel. Kasutada võib ka statistilisi meetodeid, kuid ainult teisejärgulise hindamismeetodina.

- i) Kogu aja kestel tuleb kõlbliku osapoolle juures hoida euro sularahas likviidsuspuhvrit, et katta kõik kaetud pangavõlakirjadega seotud intressimaksed järgmise kuue kuu eest.
- j) Kui sellise laenusaaaja lühiajaline reiting, kelle ärikinnisvaralaen on alusvaraks, jääb alla krediitkvaliteedi astet 2 üheksa kuu jooksul, mis eelnevad garanteeritud põhisumma tagasimaksega (*hard bullet*) kaetud pangavõlakirja tähtaja lõppemisele saabumise järjekorras, peab see laenusaaaja tegema eurodes sularaha sissemakse, mis kataks tagatud võlakirja põhisumma makse vastava osa ja sellega seotud kulud, mis emitent peab tähtajal maksma kaetud pangavõlakirja likviidsuspuhvriks.
- k) Likviidsusprobleemide korral võib pikendada esialgset tähtaega kuni 12 kuud, et tasandada erinevusi koondtagatise laenude amortiseerimise ja kaetud pangavõlakirjade tagasimaksete tähtpäevade vahel. Samas muutub tagatud pangavõlakiri pärast esialgset tähtaega oma kasutuse jaoks kõlbmatuks.

Peale selle peavad osapooled elamukinnisvaralaenuga tagatud struktureeritud kaetud pangavõlakirjade või ärikinisvaralaenuga tagatud struktureeritud kaetud pangavõlakirjade osas esitama usaldusväärse advokaadibüroo õigusliku kinnituse järgmiste tingimuste täitmise kohta.

- a) Tagatud pangavõlakirjade emitent on liidu liikmesriigis registreeritud krediidasutus, mis ei ole väärtpaberistamise vahendusettevõtte (*special-purpose vehicle*), isegi kui nende kaetud pangavõlakirjade garandiks on liidu liikmesriigis registreeritud krediidasutus.
- b) Kaetud pangavõlakirjade emitendi/emissiooni suhtes kohaldatakse selle liikmesriigi, kus emitent on registreeritud või kus kaetud pangavõlakirjad emiteeritakse, seadust, mille kohaselt kuulub kaetud pangavõlakirjade omanike kaitse riikliku erijärelevalve alla.
- c) Emitendi maksejõuetuse korral on kaetud pangavõlakirjade omanikel eesõigustatud nõue põhisumma- ja intressimaksed, mis tuleneb kõlblikust alusvarast.
- d) Kaetud pangavõlakirjade emissioonist tulenevate summade maksed tuleb investeerida (kooskõlas kaetud pangavõlakirjade dokumentatsioonis sätestatud investeerimisreeglitega) kooskõlas asjakohaste riigi kaetud pangavõlakirjade õigusaktidega või muude kõnealuse vara suhtes kohaldatavate õigusaktidega.

Osapool ei tohi tagatiseks esitada varaga tagatud väärtpaberit, kui osapool (või kolmas isik, kellel tal on lähedane side) pakub varaga tagatud väärtpaberile valuutariskiturvet, tehes emitendiga valuutariskiturbe tehingu, või likviidsust vähemalt 20 % ulatuses varaga tagatud väärtpaberi tasumata summast.

Kõik kõlblikud turukõlblikud ja turukõlbmatud varad peavad kogu euroalal olema piiriüleselt kasutatavad. See tähendab, et kõik eurosüsteemi osapooled peavad saama kasutada kõlblikke varasid oma riigisiseste väärtpaberiarendussüsteemide vaheliste liidete kaudu (turukõlblike varade korral) või muu sobiva korralduse kohaselt krediidi saamiseks oma asutamiskohajärgsest RKPst (vt punkt 6.6).

Tabel 4

Eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonideks kõlblikud varad

Kõlblikuskriteeriumid	Turukõlblikud varad ⁽¹⁾	Turukõlbmatud varad ⁽²⁾	
Vara liik	EKP võlasertifikaadid Muud turukõlblikud võlainstrumentid ⁽³⁾	Krediidinõuded	RMBDd
Krediidistandardid	Vara peab vastama kõrgetele krediidistandarditele. Kõrgeid krediidistandardeid hinnatakse ECAFi turukõlblike varasid käsitlevate eeskirjade kohaselt ⁽³⁾	Krediidisaaaja/garant peab vastama kõrgetele krediidistandarditele. Krediidivõimet hinnatakse ECAFi krediidinõudeid käsitlevate eeskirjade kohaselt.	Vara peab vastama kõrgetele krediidistandarditele. Kõrgeid krediidistandardeid hinnatakse ECAFi RMBDsid käsitlevate eeskirjade kohaselt

Kõlblikuskriteeriumid	Turukõlblikud varad ⁽¹⁾	Turukõlbmatud varad ⁽²⁾	
Emissioonikoht	EMP ⁽³⁾	Ei ole kohaldatav	Ei ole kohaldatav
Arveldamise/töötlemise kord	Arvelduskoht: euroala Instrumendid peavad olema tsentraalselt ja elektrooniliselt hoiustatud RKPs või EKP miinimumnõuetele vastavas väärtpaberiardeldussüsteemis.	Eurosüsteemis kehtiv kord	Eurosüsteemis kehtiv kord
Emitendi/krediidisaaaja/garandi liik	RKPD Avalik sektor Erasektor Rahvusvahelised ja riigiüleased asutused	Avalik sektor Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted Rahvusvahelised ja riigiüleased asutused	Krediidiasutused
Emitendi, krediidisaaaja ja garandi asutamise koht	Emitent ⁽³⁾ : EMP või EMP-välised G10 riigid Krediidisaaaja: EMP Garant ⁽³⁾ : EMP	Euroala	Euroala
Vastuvõetavad turud	Reguleeritud turud EKP-le vastuvõetavad reguleerimata turud	Ei ole kohaldatav	Ei ole kohaldatav
Vääring	Euro	Euro	Euro
Minimaalne suurus	Ei ole kohaldatav	Krediidinõude esitamise ajal kehtiv madalaim lävi: — riigisisese kasutuse korral: riigi keskpanga valikul, — piiriülese kasutuse korral: ühine lävi 500 000 eurot. Esimesel võimalusel 2013. aasta jooksul: 500 000 euro suuruse miinimumläve kehtestamine kogu euroala jaoks	Ei ole kohaldatav
Reguleeriv õigus	Varaga tagatud väärtpaberite korral reguleerib alusvara omandamist liidu liikmesriigi õigus. Selliseid krediitinõudeid peab reguleerima EMPsse kuuluva riigi õigus.	Krediidinõude lepingut ja krediitinõude mobiliseerimise lepingut reguleeriv õigus: liikmesriigi õigus. Erinevaid õigusi, mida kohaldatakse a) osapoolle, b) krediidiandja, c) krediidisaaaja, d) garandi (kui asjakohane), e) krediitinõude lepingu ja f) krediitinõude mobiliseerimise lepingu suhtes, ei tohi olla rohkem kui kaks.	Ei ole kohaldatav
Piiriülene kasutus	Jah	Jah	Jah

⁽¹⁾ Täpsem teave punktis 6.2.1.⁽²⁾ Täpsem teave punktis 6.2.2.⁽³⁾ Kui reitinguta turukõlbliku võlainstrumenti emitent või garant on kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuv ettevõtte, määratakse selle krediidistandard sellise krediidihindamise allika põhjal, kelle asjaomane osapool on valinud kooskõlas ECAFi krediitinõudeid käsitlevate eeskirjadega (vt punkt 6.3.3). Selliste turukõlblike võlainstrumentide puhul on muudetud järgmisi kõlblikuskriteeriume: emitendi/garandi asutamise koht: euroala, emissiooni koht: euroala.

6.3. Eurosüsteemi krediidihindamisraamistik (ECAF)

6.3.1. Reguleerimisala ja osad

Eurosüsteemi krediidihindamisraamistik (ECAF) on määratletud menetlused, eeskirjad ja võtted, mis tagavad, et kõik kõlblikud varad vastavad eurosüsteemi kõrgetele krediidistandarditele.

Selles üldises raamistikus tehakse kõrgetele krediidistandarditele vastavuse hindamisel vahet turukõlblikel ja turukõlbmatutel varadel (vt punktid 6.3.2 ja 6.3.3), et võtta arvesse kummagi varaliigi erinevat õiguslikku laadi ning tagada süsteemi toimimise tõhusus.

Hinnates kõlblike varade vastavust krediidistandarditele, arvestab eurosüsteem nelja allika krediidihinnanguid: reitinguagentuurid (ECAI), RKPde majasisesed krediidihindamise süsteemid (ICAS), osapoolte majasisesed reitingupõhised (IRB) süsteemid või kolmandate poolte reitinguvahendid. Peale selle võtab eurosüsteem krediidistandarditele vastavuse hindamisel arvesse institutsioonilisi kriteeriume ja omadusi, mis tagavad instrumentide hoidjale sarnase kaitse nagu näiteks garantiid.

Reitinguagentuurist pärinevad hinnangud peavad põhinema avalikul reitingul. Eurosüsteem jätab endale õiguse küsida vajaduse korral selgitusi. Varaga tagatud väärtpaberite puhul tuleb reitinguid selgitada üldsusele kättesaadavas reitinguaruandes (milleks võib olla üksikasjalik müügieelne aruanne või uut emissiooni kajastav aruanne), mis hõlmab muu hulgas struktuuriliste ja õiguslike aspektide põhjalikku analüüsi, koondtagatise üksikasjalikku hinnangut, tehinguosaliste analüüsi ning tehingu muude oluliste erisuste analüüsi. Lisaks peavad reitinguagentuurid avaldama varaga tagatud väärtpaberite kohta korrapäraseid seirearuandeid. Nende aruannete avaldamine peaks olema kooskõlas kupongimaksete sageduse ja ajastusega. Aruandes tuleb esitada vähemalt tehingute ajakohastatud põhiaandmed (nt tagatiste kogumi koosseis, tehinguosalised, kapitali struktuur) ning tulemused.

Eurosüsteemi kõrgetele krediidistandarditele vastavuse miinimumnõue (krediidikvaliteedi lävi) määratletakse eurosüsteemi ühtlustatud hindamisskaalal krediidikvaliteedi astmena 3 ⁽⁶⁷⁾. Eurosüsteem käsitleb ühe aasta jooksul püsivat maksejõuetuse tõenäosust 0,40 % samaväärsena krediidikvaliteedi astmega 3. Seda hinnangut vaadatakse korrapäraselt läbi. ECAFi raames kasutatakse liidu kapitalinõuete direktiivis antud maksejõuetuse juhtumite määratlust ⁽⁶⁸⁾. Eurosüsteem avaldab iga vastuvõetava reitinguagentuuri kohta madalaima reitinguklassi, mis vastab nõutavale krediidikvaliteedi lävele, võtmata nimetatud asutusele antud hinnangu eest mingisugust vastutust. Ka seda hinnangut vaadatakse korrapäraselt läbi. Varaga tagatud väärtpaberite puhul määratletakse eurosüsteemi kõrgetele krediidistandarditele vastavuse miinimumnõude lävi emiteerimisel antud hinnanguna „kolm A-d“ ⁽⁶⁹⁾. Varaga tagatud väärtpaberi kehtivuse ajal tuleb säilitada eurosüsteemi ühtlustatud hindamisskaala krediidikvaliteedi astme 2 miinimumlävi („üks A“) ⁽⁷⁰⁾. RMBD osas on eurosüsteemi kõrgetele krediidistandarditele vastavuse miinimumnõue määratletud krediidihinnanguga, mis vastab astme 2 krediidikvaliteedile eurosüsteemi ühtlustatud hindamisskaalal („üks A“). Eurosüsteem käsitleb ühe aasta jooksul püsivat maksejõuetuse tõenäosust 0,10 % samaväärsena krediidikvaliteedi astmega 2, mida kontrollitakse pidevalt.

Eurosüsteem jätab endale õiguse mis tahes teabe põhjal, mida ta peab asjakohaseks, välja selgitada, kas emissioon, emitent, krediidisaaja või garant vastavad tema kõrgetele krediidistandarditele, ning võib varade kasutamise tagasi lükata, nende kasutamist piirata või kohaldada täiendavaid turuväärtuse allahindlusi, kui on vaja tagada eurosüsteemi adekvaatne riskikaitse kooskõlas EKPSi põhikirja artikliga 18.1. Selliseid meetmeid võib kohaldada ka osapoolte suhtes eelkõige juhul, kui tundub, et osapoolte krediidikvaliteedil on kõrge korrelatsioon osapoolte esitatud tagatisvara krediidikvaliteediga. Kui selline tagasilükkamine tugineb usaldatavusnõuetega seotud teabele, mille on edastanud kas osapooled või järelevalveasutused, tohib seda kasutada rangelt ainult siis ja niivõrd, kui seda on vaja eurosüsteemi rahapoliitika ülesannete täitmiseks.

⁽⁶⁷⁾ Eurosüsteemi ühtlustatud hindamisskaala on avaldatud EKP veebilehel (www.ecb.europa.eu). Krediidikvaliteedi aste 3 – minimaalne pikaajaline reiting „BBB–“ Fitch'i või Standard & Poor'si puhul, „Baa3“ Moody'se puhul või „BBB“ DBRSi puhul.

⁽⁶⁸⁾ Kapitalinõuete direktiiviks peetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta direktiivi 2006/48/EÜ krediidiasutuste asutamise ja tegevuse kohta (ELT L 177, 30.6.2006, lk 1) ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta direktiivi 2006/49/EÜ investeerimisühingute ja krediidiasutuste kapitali adekvaatsuse kohta (ELT L 177, 30.6.2006, lk 201).

⁽⁶⁹⁾ „Kolm A-d“ – minimaalne pikaajaline reiting „AAA“ Fitch'i, Standard & Poor'si ja DBRSi puhul või „Aaa“ Moody'se puhul, või kui see ei ole kättesaadav, siis lühiajaline reiting „F1+“ Fitch'i puhul, „A-1+“ Standard & Poor'si puhul või „R-1H“ DBRSi puhul.

⁽⁷⁰⁾ „Üks A“ – minimaalne pikaajaline reiting „A–“ Fitch'i või Standard & Poor'si puhul või „A3“ Moody'se puhul või „AL“ DBRSi puhul.

Kõlblike varade loetelust võib välja jätta varad, mille on emiteerinud või mille garandiks on üksused, kelle suhtes kohaldatakse rahaliste vahendite külmutamist ja/või teisi meetmeid, mille liit on kehtestanud lepingu artikli 75 alusel nende vahendite kasutamise piiramiseks, või üksused, kelle kohta EKP nõukogu on vastu võtnud otsuse peatada või välistada nende juurdepääs avaturuoperatsioonidele või eurosüsteemi püsivõimalustele.

6.3.2. Turukõlblike varade kõrgetele krediidistandarditele vastavuse määramine

Turukõlblike varade kõrgetele krediidistandarditele vastavust määratakse järgmiste kriteeriumide alusel.

- a) *Reitinguagentuuri krediidi hinnang*: vastuvõetava reitinguagentuuri (vt punkti 6.3.4) vähemalt üks krediidi hinnang emissioonile (või selle puudumise korral emitendile) peab vastama eurosüsteemi krediidi kvaliteedi lävele ⁽⁷¹⁾, ⁽⁷²⁾. Krediidi kvaliteedi läved vastuvõetavate reitinguagentuuride jaoks avaldab EKP kooskõlas punktiga 6.3.1 ⁽⁷³⁾.
- b) *Reitinguagentuuri krediidi hinnang varaga tagatud väärtpaberitele*: 1. märtsil 2010 või pärast seda emiteeritud varaga tagatud väärtpaberite puhul nõuab eurosüsteem, et emissioonile on antud vähemalt kaks krediidi hinnangut mis tahes vastuvõetava reitinguagentuuri poolt. Varaga tagatud väärtpaberite kõlblikkuse hindamisel kohaldatakse reeglit „paremuselt teine“, mille kohaselt peab varaga tagatud väärtpaberite krediidi kvaliteedi lävele vastama ka paremuselt teine reitinguagentuuri krediidi hinnang. Sellest reeglist tulenevalt peab eurosüsteem kõlblikeks väärtpaberid, mille mõlemad krediidi hinnangud on „AAA“/„Aaa“ emissioonil ja „üks A“ väärtpaberitäheta jooksul.

Alates 1. märtsist 2011 peab kõikide varaga tagatud väärtpaberite suhtes, olenemata nende emissiooni kuupäevast, olema emissiooni osas antud vähemalt kaks krediidi hinnangut mis tahes vastuvõetava reitinguagentuuri poolt ning selleks, et väärtpaberid vastaksid endiselt tingimustele, peavad nad olema kooskõlas „paremuselt teine“ reegluga.

Juhul kui varaga tagatud väärtpaberid on emiteeritud enne 1. märtsi 2010 ja nende suhtes on antud ainult üks krediidi hinnang, tuleb enne 1. märtsi 2011 saada teine krediidi hinnang. Enne 1. märtsi 2009 emiteeritud varaga tagatud väärtpaberite puhul peavad mõlemad krediidi hinnangud olema väärtpaberitäheta jooksul tasemel „üks A“. Varaga tagatud väärtpaberite puhul, mis on emiteeritud ajavahemikus 1. märtsist 2009 kuni 28. veebruarini 2010, peab parem krediidi hinnang vastama tasemele „AAA“/„Aaa“ emissioonil ja tasemele „üks A“ väärtpaberitäheta jooksul ning teine krediidi hinnang peab vastama tasemele „üks A“ nii emissioonil ⁽⁷⁴⁾ kui ka väärtpaberitäheta jooksul.

Varaga tagatud vahetatavate väärtpaberite emissiooni (*fungible tap issuance*) loetakse varaga tagatud väärtpaberite uue emissiooniks. Kõik varaga tagatud väärtpaberid, mis on emiteeritud sama ISIN-koodiga, peavad vastama kõige viimase vahetatavate väärtpaberite emissiooni kuupäeval kehtinud kõlblikuskriteeriumidele. Kui emiteeritud varaga tagatud vahetatavad väärtpaberid ei vasta kõige viimase vahetatavate väärtpaberite emissiooni ajal kehtinud kõlblikuskriteeriumidele, loetakse kõik sama ISIN koodiga emiteeritud varaga tagatud väärtpaberid kõlbmatuks. See reegel ei kehti selliste vahetatavate varaga tagatud väärtpaberite emissiooni puhul, mis kuulusid 10. oktoobri 2010 seisuga eurosüsteemi kõlblike varade nimekirja, juhul kui viimane vahetatav emissioon toimus enne nimetatud kuupäeva. Mittevahetatavaid emissioone käsitletakse teistsuguste varaga tagatud väärtpaberitena.

- c) *Garantiid*: kui (vastuvõetava) reitinguagentuuri krediidi hinnangut emitendi kohta ei ole, võib kõrgetele krediidistandarditele vastavuse määramiseks kasutada rahanduslikult usaldusväärsete garantiide esitatud garantiisid. Garantiide rahanduslikku usaldusväärsust hinnatakse eurosüsteemi krediidi kvaliteedi lävele vastavate reitinguagentuuride krediidi hinnangute põhjal. Garantiid peavad vastama järgmistele nõuetele.
 - i) Garantii loetakse vastuvõetavaks, kui garant on andnud tingimusteta ja tühistamatu garantii emitendi kohustuste täitmise kohta seoses põhisumma, intresside ja muude summadega, mis kuuluvad tasumisele võlainstrumentide hoidjatele, kuni need kohustused on täielikult täidetud.
 - ii) Garantii peab kuuluma tasumisele esimesel nõudmisel (sõltumata aluseks olevast võlakohustusest). Maksustamisõigusega avalik-õiguslike üksuste garantiid peaksid kuuluma tasumisele esimesel nõudmisel või vastasel korral nägema ette kohese tasumise kohustuse täitmata jätmise korral. Garandi garantiist tulenevad kohustused peavad olema vähemalt samaväärsed ja sama järku kõikide muude garandi kohustustega, mille kohta tagatist ei ole.

⁽⁷¹⁾ Kui sama emitendi/krediidisaaaja või garandi kohta on olemas mitme reitinguagentuuri hinnangud (mis võivad ka vastuolulised olla), lähtutakse „esimese parima“ reeglist (st kasutatakse parimat olemasolevat hinnangut).

⁽⁷²⁾ Pärast 1. jaanuari 2008 emiteeritud tagatud pangavõlakirjade kõrgeid krediidistandardeid hinnatakse eespool osutatud kriteeriumite kogumi alusel. Enne 1. jaanuari 2008 emiteeritud kaetud pangavõlakirjade puhul loetakse kõrgetele krediidistandarditele vastavaks, kui nad vastavad täielikult eurofondide direktiivi artikli 52 lõikes 4 sätestatud kriteeriumidele.

⁽⁷³⁾ See teave on avaldatud EKP veebilehel www.ecb.europa.eu.

⁽⁷⁴⁾ Reitinguagentuuri teise hinnangu puhul tähendab emissioonil antud hinnang krediidi hinnangut, mis on reitinguagentuuri poolt algselt antud ja avaldatud.

iii) Garantii peab kuuluma liidu liikmesriigi jurisdiktsiooni alla ning olema õiguslikult kehtiv, siduv ja garanti suhtes täitmisele pööratav.

iv) Õiguslik kinnitus selle kohta tuleb esitada eurosüsteemile vormilt ja sisult vastuvõetaval viisil; enne seda eurosüsteem garantiiga kaetud vara kõlblikuks ei loe. Kui garant ei ole asutatud selles liikmesriigis, mille jurisdiktsiooni alla tema garantii kuulub, tuleb õigusliku kinnitusega kinnitada ka seda, et garantii on kehtiv ja täitmisele pööratav ka garanti asutamist reguleeriva liikmesriigi õiguse alusel. Õiguslik kinnitus tuleb läbivaatamiseks esitada sellele keskpangale, kes esitab garantiiga kaetud vara kõlblike varade loetellu lisamiseks⁽⁷⁵⁾. Õiguslikku kinnitust ei ole vaja individuaalse reitinguga võlainstrumentide garantiide ning maksustamisõigusega avalik-õiguslike üksuste garantiide puhul. Täitmisele pööratavuse nõude suhtes kehtivad kõik maksejõuetus- või pankrotialased õigusaktid, omandiväärtpaberite üldpõhimõtted ning muud samalaadsed õigusaktid ja põhimõtted, mida kohaldatakse garanti suhtes ja mis üldjuhul mõjutavad krediisasaajate õigusi garanti ees.

Kui emissiooni, emitendi või garanti kohta reitinguagentuuri krediidi hinnangut ei ole, määratakse vastavus kõrgetele krediidi standarditele kindlaks järgmiselt.

a) *Euroala avaliku sektori emitendid või garantid:* kui turustatava vara emitent või garant on euroalal asutatud ja kapitalinõuete direktiivis määratletud piirkondlik või kohalik omavalitsus või avaliku sektori üksus, kehtib järgmine kord:

i) emitent või garant liigitatakse ühte kolmest kapitalinõuete direktiivis⁽⁷⁶⁾ määratletud klassist (vt tabel 5);

ii) 1. ja 2. klassi emitentide ja garantide kaudne krediidi hinnang saadakse reitinguagentuuri hinnangust emitendi või garanti asutamise riigi keskvalitsusele. See kaudne tagatiste hinnang peab vastama eurosüsteemi krediidi kvaliteedi lävele. 3. klassi emitentide ja garantide kohta sellist kaudset hinnangut ei anta.

b) *Euroala kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatest ettevõtetest emitendid või garantid:* kui turustatava vara emitent või garant on euroalal asutatud kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuv ettevõtte⁽⁷⁷⁾ ning selle vara vastavust kõrgetele krediidi standarditele ei ole võimalik kindlaks määrata reitinguagentuuri poolt emissioonile, emitendile või garantile antud hinnangu põhjal, kohaldatakse eurosüsteemi krediidi hindamisraamistiku eeskirju krediidi nõuete kohta ning osapooltel lubatakse kasutada oma reitingupõhiseid sisesüsteeme, liikmesriikide keskpankade krediidi hindamise sisesüsteeme või kolmandate poolte reitinguvahendeid. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete emitentide reitinguta turukõlblikud võlainstrumentid ei ole arvatud kõlblike turukõlblike varade avalikku loetellu.

Tabel 5

Kaudsed krediidi hinnangud euroala piirkondlikest ja kohalistest omavalitsustest ning avaliku sektori üksustest emitentidele, krediisasaajatele ja garantidele, kellel ei ole reitinguagentuuri krediidi hinnangut

	Kapitalinõuete direktiivi kohane liigitus	Eurosüsteemi krediidi hindamisraamistiku kohane kaudne krediidi hinnang vastavasse klassi kuuluvale emitendile, krediisasaajale või garantile
1. klass	Piirkondade ja kohalikud omavalitsused ning avaliku sektori üksused, keda võib pädevate järelevalveasutuste arvates kapitalinõuete kohaldamisel kohelda võrdsena keskvalitsusega	Reitinguagentuuri krediidi hinnang asutamise koha riigi keskvalitsusele
2. klass	Piirkondade ja kohalikud omavalitsused ning avaliku sektori üksused, keda võib pädevate järelevalveasutuste arvates kapitalinõuete kohaldamisel kohelda võrdsena [krediidi]asutustega	Krediidi hinnang, mis on ühe krediidi kvaliteedi astme ⁽¹⁾ võrra allpool reitinguagentuuri poolt tegevuskohajärgse riigi keskvalitsusele antud krediidi hinnangust
3. klass	Muud avaliku sektori üksused	Koheldakse võrdselt erasektori emitentide ja krediisasaajatega

⁽¹⁾ Teave krediidi kvaliteedi astmete kohta on avaldatud EKP veebilehel www.ecb.europa.eu.

⁽⁷⁵⁾ Varast teatav liikmesriigi keskpank on tavaliselt selle riigi keskpank, mille vastuvõetaval turul vara kauplemisele lubatakse või kus sellega kaubeldakse. Kui vara on kauplemisele lubatud või sellega kaubeldakse mitmel turul, tuleb kõik sellega seotud järelepärimised saata EKP kõlblike varade üksusele (Eligible-Assets.Hotline@ecb.europa.eu).

⁽⁷⁶⁾ Kõigi kolme klassi üksused ning emitentide, võlgnike või garantide nendesse liigitamise kriteeriumid avaldatakse varsti koos linkidega asjaomaste riigiseste järelevalveasutuste veebilehtedele Euroopa Pangandusjärelevalve Asutuse (CEBS) veebilehel www.eba.europa.eu.

⁽⁷⁷⁾ Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuv ettevõtte Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemi 1995 (ESA 95) määratletud tähenduses.

6.3.3. Turukõlbmatute varade kõrgetele krediidistandarditele vastavuse määramine

6.3.3.1. Krediidinõuded

Krediidinõuete krediidisaaajate või garantide kõrgetele krediidinõuetele vastavuse kindlaksmääramiseks peavad osapooled valima eurosüsteemis kasutatavatest vastuvõetavatest krediidihindamise allikatest ühe peamise. Osapool valib krediidihindamise allikast ühe süsteemi. Erandiks on reitinguagentuurid, mille puhul võib kasutada kõiki vastuvõetavaid süsteeme.

Osapooled peavad valitud allika juurde jääma vähemalt üheks aastaks, et vältida krediidihindangute vahel „hüplemist”, st olukorda, kus krediidisaaajale püütakse saada kõigist olemasolevatest allikatest või süsteemidest parimat võimalikku krediidihindangut, mis tagab kõlblikkuse rahapoliitika operatsioonideks. Kui osapool soovib kohustusliku aasta möödudes krediidihindamise allikat vahetada, peab ta esitama oma RKP-le põhjendatud taotluse.

Põhjendatud taotluse esitamise korral võidakse osapoolele anda luba kasutada mitut allikat või süsteemi. Peamine valitud krediidihindamise allikas peab hõlmama osapoole esitatud krediidisaaajate suurimat osa. Mitme krediidihindamise allika või süsteemi kasutamine peaks olema põhjendatud adekvaatse ärilise otstarbekusega. Põhimõtteliselt võib selline vajadus tekkida siis, kui esmane krediidihindamise allikas või süsteem ei anna piisavat hõlmatust.

Osapool peab RKP-le kohe teatama igast krediidikvaliteeti mõjutavast sündmusest, kaasa arvatud osapoolele teada olevast esitatud krediidisaaajate makseviivitusest, ning vajaduse korral varad tagasi võtma või asendama. Peale selle on osapooled kohustatud tagama, et nad kasutavad esitatud varade võlgnike ⁽⁷⁸⁾ või garantide puhul oma valitud krediidihindamise allika või süsteemi kõige ajakohasemat hinnangut.

Krediidihindangud krediidisaaajatele/garantidele: krediidinõuete krediidisaaajate ja garantide vastavus kõrgetele krediidistandarditele määratakse kindlaks eeskirjade järgi, mis teevad vahet avaliku sektori üksustest ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatest ettevõtetest krediidisaaajate ja garantide vahel.

a) *Avaliku sektori üksustest krediidisaaajad või garantid:* kohaldatakse järgmisi eeskirju esitatud järjekorras:

- i) osapool on valinud ühe krediidihindamise süsteemi või allika, mille abil ta määrab krediidisaaaja või garanti vastavust krediidikvaliteedi lävele;
- ii) kui punktis i osutatud krediidihindangut ei ole, kasutatakse reitinguagentuuri krediidihindangut krediidisaaajale või garandile ⁽⁷⁹⁾;
- iii) kui puudub nii punktis i kui ka punktis ii osutatud krediidihindang, kehtib sama kord nagu turukõlblike varade puhul:
 - emitent või garant liigitatakse ühte kolmest kapitalinõuete direktiivi ⁽⁸⁰⁾ määratletud klassist (vt tabel 5);
 - reitinguagentuuri hinnangust emitendi või garanti asutamise riigi keskvalitsusele saadakse 1. ja 2. klassi krediidisaaajate ja garantide kaudne krediidihindang. See kaudne tagatiste hinnang peab vastama eurosüsteemi krediidikvaliteedi lävele.

Kui osapoole valitud süsteemi või allika (või avaliku sektori üksustest krediidisaaajate ja garantide korral punkti ii kohaldamisel reitinguagentuuri) krediidihindang on olemas, kuid jääb krediidikvaliteedi läve alla, siis krediidisaaajad või garanti rahapoliitika operatsioonideks kõlblikuks ei loeta

b) *Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatest ettevõtetest krediidisaaajad ja garantid:* kui osapoole valitud allikast saadud krediidihindang on krediidikvaliteedi lävega samal või kõrgemal tasemel, loetakse krediidisaaaja või garant rahapoliitika operatsioonideks kõlblikuks ⁽⁸¹⁾ ⁽⁸²⁾.

Kui osapoole valitud süsteemist või allikast saadud krediidihindang on olemas, kuid jääb krediidikvaliteedi läve alla, siis krediidisaaajad või garanti rahapoliitika operatsioonideks kõlblikuks ei loeta. Kui krediidihindangut, mille põhjal määrata krediidisaaaja või garanti vastavust krediidistandarditele, ei ole, siis krediidisaaajad või garanti rahapoliitika operatsioonideks kõlblikuks ei loeta.

⁽⁷⁸⁾ Turukõlblike varade puhul, mille on emiteerinud kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted, kuid millel ei ole vastuvõetava reitinguagentuuri reitingut, käib see nõue emitendi krediidihindangu kohta.

⁽⁷⁹⁾ Kui sama emitendi/krediidisaaaja või garanti kohta on olemas mitme reitinguagentuuri hinnangud (mis võivad ka vastuolulised olla), lähtutakse „esimese parima” reeglist (st kasutatakse parimat olemasolevat hinnangut).

⁽⁸⁰⁾ Nendesse kolme liiki kuuluvate üksuste nimekiri, samuti emitentide, krediidisaaajate või garantide kolme klassi liigitamise põhimõtete kriteeriumid koos asjaomaste järelevalveasutuste veebilehtedega, on avaldatud EBA veebilehel www.eba.europa.eu.

⁽⁸¹⁾ Kui osapool on oma krediidi hindamise allikaks valinud reitinguagentuuri, võib ta lähtuda „esimese parima” reeglist: kui on saadud mitu vastuolulist reitinguagentuuri hinnangut sama emitendi/krediidisaaaja või garanti kohta, kohaldatakse parimat reitinguagentuuri krediidihindangut.

⁽⁸²⁾ Krediidikvaliteedi läve on teatavate krediidihindamise süsteemide puhul võimalik pärast tulemuste seire etappi kohandada (vt punkt 6.3.5).

Garantiid: garantii peab vastama järgmistele nõuetele.

- a) Garantii loetakse vastuvõetavaks, kui garant on andnud tingimusteta ja tühistamatu garantii krediisaaaja kohustuste täitmise kohta seoses põhisumma, intresside ja muude summadega, mis kuuluvad tasumisele võlainstrumentide hoidjatele, kuni need kohustused on täielikult täidetud. Selles suhtes ei pea vastuvõetavaks loetud garantii hõlmama konkreetselt krediidinõuet, vaid võib ka käia ainult krediisaaaja kohta, tingimusel et ta hõlmab ka kõnealust krediidinõuet.
- b) Garantii peab kuuluma tasumisele esimesel nõudmisel (sõltumata aluseks olevast krediidinõudest). Maksustamisõigusega avalik-õiguslike üksuste garantiid peaksid kuuluma tasumisele esimesel nõudmisel või vastasel korral nägema ette kohese tasumise kohustuse täitmata jätmise korral. Garandi garantiist tulenevad kohustused peavad olema vähemalt samaväärsed ja sama järku kõikide muude garandi kohustustega, mille kohta tagatist ei ole.
- c) Garantii peab kuuluma liidu liikmesriigi jurisdiktsiooni alla ning olema õiguslikult kehtiv, siduv ja garandi suhtes täitmisele pööratav.
- d) Õiguslik kinnitus selle kohta tuleb esitada eurosüsteemile vormilt ja sisult vastuvõetaval viisil; enne seda eurosüsteem garantiiga kaetud vara kõlblikuks ei loe. Õiguslikus kinnituses tuleb samuti märkida, et garantii ei ole isiklik ning et seda saab täitmisele pöörata üksnes krediidinõude järgne krediidiandja. Kui garant ei ole asutatud selles liikmesriigis, mille jurisdiktsiooni alla tema garantii kuulub, tuleb õigusliku kinnitusega kinnitada ka seda, et garantii on kehtiv ja täitmisele pööratav ka garandi asutamist reguleeriva liikmesriigi õiguse alusel. Õiguslik kinnitus tuleb läbivaatamiseks esitada selle riigi keskpangale, mille õigust krediidinõude suhtes kohaldatakse. Õigusliku kinnituse kohustus ei kehti maksustamisõigusega avaliku sektori üksuste antud garantiide puhul. Täitmisele pööratavuse nõude suhtes kehtivad kõik maksejõuetus- või pankrotialased õigusaktid, omandiväärtpaperite üldpõhimõtted ning muud samalaadsed õigusaktid ja põhimõtted, mida kohaldatakse garandi suhtes ja mis üldjuhul mõjutavad krediisaaajate õigusi garandi ees.

6.3.3.2. Hüpoteebiga tagatud turukõlbmatud võlainstrumendid

Hüpoteebiga tagatud turukõlbmatute võlainstrumentide kõrged krediidistandardid peavad vastama eurosüsteemi ühtlustatud hindamiskaala⁽⁸³⁾ krediitkvaliteedi astmele 2. Nende võlainstrumentide puhul täpsustatakse krediidihindamisraamistiku riigisisese eripärad kohaldatavas dokumentatsioonis RKPde poolt.

6.3.4. Krediidi hindamise süsteemide vastuvõetavuskriteeriumid

ECAFis kasutatakse nelja liiki allikatest saadud krediidihindanguid. Iga allika puhul võib olla tegemist mitme krediidihindamissüsteemiga.

Vastuvõetavad reitinguagentuurid, liikmesriikide keskpankade krediidihindamise sisesüsteemid ning kolmandate poolte reitinguvahendid ja nende pakkujad on loetletud EKP kodulehel www.ecb.europa.eu⁽⁸⁴⁾.

6.3.4.1. Reitinguagentuurid

Reitinguagentuurid on asutused, kelle krediidihindanguid võivad krediidasutused kasutada riskikaalude ja -positsioonide määramiseks vastavalt kapitalinõuete direktiivile⁽⁸⁵⁾. Eurosüsteemi krediidihindamisraamistiku üldised vastuvõetavuskriteeriumid reitinguagentuuridele on järgmised.

- a) Reitinguagentuur peab olema liidu asjaomase järelevalveasutuse poolt ametlikult tunnustatud nendes euroala riikides, kus seda kapitalinõuete direktiivi kohaselt kasutada kavatsetakse.
- b) Reitinguagentuur peab eurosüsteemi krediidihindamisraamistiku tõhusa rakendamise tagamiseks täitma teatavaid operatsioonilisi nõudeid ja tagama asjakohase hõlmavuse. Nende krediidihindanguid võib kasutada siis, kui eurosüsteemi jaoks on kättesaadav neid hinnanguid käsitlev teave, aga ka selline teave, mille abil võrrelda ja seostada neid hinnanguid hindamisraamistikus kehtivate krediitkvaliteedi astmetega ja krediitkvaliteedi lävega ning rakendada tulemusseiret (vt punkti 6.3.5).

Eurosüsteem jätab endale õiguse otsustada, kas ta aktsepteerib reitinguagentuuri oma laenuoperatsioonide puhul, kasutades selleks muu hulgas reitinguagentuuri tulemusseiret.

6.3.4.2. Liikmesriikide keskpankade krediidihindamise sisesüsteemid

ICASI allikas koosneb hetkel neljast krediidihindamise süsteemist, mida haldavad Deutsche Bundesbank, Banco de España, Banque de France ja Oesterreichische Nationalbank. Juhul kui teiste liikmesriikide keskpangad otsustavad välja töötada oma krediidihindamise sisesüsteemi, peab eurosüsteem need valideerima. Eurosüsteemi tulemusseiret kohaldatakse ka ICASide suhtes (vt punkt 6.3.5).

⁽⁸³⁾ Eurosüsteemi ühtlustatud hindamiskaala on avaldatud EKP veebilehel www.ecb.europa.eu.

⁽⁸⁴⁾ Eurosüsteem avaldab seda infot ainult seoses oma krediidioperatsioonidega ega võta vastuvõetavate krediidi hindamise süsteemide hinnangu eest mingisugust vastutust.

⁽⁸⁵⁾ ECAIde finantsturgudel levinud nimetus on „reitinguagentuurid“.

Peale selle peab osapool kohe teatama krediidihindamise sisesüsteemiga liikmesriigi keskpangale igast ainult talle teada olevast krediidikvaliteeti mõjutavast sündmusest, kaasa arvatud esitatud krediidisajate maksete viibimisest

Samuti kohaldavad nende liikmesriikide keskpangad, kus mobiliseeritakse RMBDisid, selle varaliigi suhtes krediidihindamisraamistikku kooskõlas eurosüsteemi krediidihindamisraamistikuga. Selliste raamistike tulemuste seire toimub aasta põhjal.

6.3.4.3. Osapoolte reitingupõhised sisesüsteemid

Kui osapool soovib kõlblike võlainstrumentide krediidisajate, emitentide või garantide krediidikvaliteedi määramiseks kasutada oma reitingupõhist sisesüsteemi, peab ta hankima oma RKP loa. Selleks peab ta esitama taotluse koos järgmiste dokumentidega ⁽⁸⁶⁾:

- a) koopia liidu asjaomase pangajärelevalveasutuse otsusest, millega antakse osapoolele luba kasutada kapitalinõuete täitmisel konsolideeritud või konsolideerimata oma reitingupõhist sisesüsteemi koos võimalike eritingimustega. Koopiat ei ole vaja, kui pangajärelevalveasutus saadab vastava teabe otse vastavale RKP-le;
- b) teave selle kohta, kuidas osapool omistab krediidisajatele maksejõuetuse tõenäosust, ning andmed reitinguklasside ning nendega seotud maksejõuetuse aastase tõenäosuse kohta, mille abil määratakse kindlaks rahapoliitika operatsioonideks kõlblikke reitinguklasse;
- c) koopia 3. samba (turudistsipliini) teabest, mida osapool on kohustatud Baseli II raamkokkuleppe 3. sambast tulenevate turudistsipliini nõuete ja kapitalinõuete direktiivi kohaselt korrapäraselt avaldama;
- d) pädeva pangajärelevalveasutuse ning välisaudiitori nimi ja aadress.

Taotlusele peab alla kirjutama osapoole tegevjuht, finantsjuht või muu sama taseme juht või selle volitatud esindaja.

Need sätted kehtivad kõigi osapoolte suhtes olenemata sellest, kas tegemist on ema- või tütarettevõtja või filiaaliga, ning sellest, kas osapoole reitingupõhise sisesüsteemi on kinnitanud sama riigi järelevalveasutus (emaettevõtja ja võimalik, et ka tütarettevõtjate puhul) või emaettevõtja koduriigi järelevalveasutus (filiaalide ja võimalik, et ka tütarettevõtjate puhul).

Kui eurosüsteem on tunnistanud emaettevõtja reitingupõhise sisesüsteemi eurosüsteemi krediidihindamisraamistikus vastuvõetavaks, võivad seda kasutada kõik selle ettevõtte tütarettevõtjad ja filiaalid.

Eurosüsteem kohaldab ka reitingupõhiseid sisesüsteeme kasutavate osapoolte suhtes tulemusseiret (vt punkti 6.3.5). Peale muude sellel puhul kehtivate teavitamisnõuete peab osapool igal aastal (või asjaomase RKP nõudmisel) esitama järgmise teabe, välja arvatud juhul, kui asjaomane järelevalveasutus saadab selle teabe otse vastavale RKP-le:

- a) koopia osapoole järelevalveasutuse kõige viimasest hinnangust osapoole reitingupõhisele sisesüsteemile, mis peab olema tõlgitud osapoole asukohariigi keskpanga töökeelde;
- b) mis tahes muudatused osapoole süsteemis, mida osapoole järelevalveasutus soovitab või nõuab, sealhulgas nende muudatuste elluviimise tähtaeg;
- c) viimase aasta 3. samba (turudistsipliini) teabest, mida osapool on kohustatud Baseli II raamkokkuleppe 3. sambast tulenevate turudistsipliini nõuete ja kapitalinõuete direktiivi kohaselt korrapäraselt avaldama;
- d) pädeva pangajärelevalveasutuse ja välisaudiitori andmed.

Sellele iga-aastasele andmeedastusele peab alla kirjutama osapoole tegevjuht, finantsjuht või muu sama taseme juht või selle volitatud esindaja. Eurosüsteem saadab koopia sellest edasi osapoole järelevalveasutusele ning, kus kohaldatav, välisaudiitorile.

6.3.4.4. Kolmandate isikute reitinguvahendid

Reitinguvahendite hulka kuuluvad üksused, kes hindavad krediidisajate krediidikvaliteeti, kasutades süstemaatilisel ja mehaanilisel viisil eelkõige kvantitatiivseid mudeleid ning tuginedes muu teabe hulgas auditeeritud aruannetele, ja kelle krediidi hinnangud ei ole mõeldud üldsusele avaldamiseks. Reitinguvahendi pakkuja, kes soovib osaleda eurosüsteemi krediidihindamisraamistikus, peab eurosüsteemi asjakohasel vormil esitama oma asutamise liikmesriigi keskpangale taotluse ning lisama taotlusele vormil näidatud täiendavad dokumendid. Kui

⁽⁸⁶⁾ Vajaduse korral tuleb need dokumendid tõlkida vastava asukohariigi keskpanga töökeelde.

osapool soovib eurosüsteemi krediidihindamisraamistikus kasutada mõnda konkreetset reitinguvahendi pakkuja, keda eurosüsteem ei ole vastuvõetavaks arvanud, peab ta eurosüsteemi asjakohasel vormil esitama oma asutamise liikmesriigi keskpangale taotluse ning lisama taotlusele vormil näidatud täiendavad dokumendid. Taotletud reitinguvahendi pakkuja vastuvõetavuse üle otsustab eurosüsteem selle põhjal, kuivõrd reitinguvahendi pakkuja vastab eurosüsteemi kehtestatud vastuvõetavuskriteeriumidele⁽⁸⁷⁾.

Peale selle peab osapool kohe teatama reitinguvahendi pakkuja igast ainult talle teada olevast krediitkvaliteeti mõjutavast sündmusest, kaasa arvatud esitatud krediidisajate maksete viibimisest.

Eurosüsteemi krediidihindamisraamistikus osalev reitinguvahendi pakkuja peab lubama eurosüsteemil viia ellu vahendi tulemusseiret⁽⁸⁸⁾ (vt punkt 6.3.5). Reitinguvahendi pakkuja on kohustatud looma ja hoidma nn staatilise kogumi (*static pool*) jälgimiseks vajaliku infrastruktuuri. Staatilise kogumi moodustamine ja hindamine peab toimuma kooskõlas eurosüsteemi krediidihindamisraamistikus kehtivate tulemusseiret käsitlevate üldnõuetega. Reitinguvahendi pakkuja peab võtma endale kohustuse teatada tulemushindamise andmed eurosüsteemile kohe pärast hindamist. Seepärast koostavad reitinguvahendite pakkujad staatiliste kogumite tulemusaruandeid. Nad peavad võtma endale kohustuse säilitada oma sisedokumente staatiliste kogumite ja nõuete vastu eksimise kohta viis aastat.

6.3.5. Krediidi hindamise süsteemide tulemusseire

ECAF tulemusseire hõlmab iga-aastast tagasivaatelist võrdlust kõikide kõlblike krediidisajate staatilise kogumi poolt nõuete rikkumise määra kohta ja eurosüsteemi krediitkvaliteedi läve, mis on seotud viitemääraga. Selle eesmärgiks on tagada, et krediidi hinnangute tulemused oleksid süsteemide ja allikate osas võrreldavad. Esimene seire tehakse üks aasta pärast staatilise kogumi määratlemist.

Kõigepealt koostab krediidihindamise süsteemi pakkuja antud aasta kõikide kõlblike krediidisajate staatilised kogumid, st need, kuhu kuuluvad kõik nii era- kui ka avaliku sektori üksustest krediidisajad, kes on süsteemilt saanud ühele järgmistest tingimustest vastava krediidi hinnangu.

Staatiline kogum	Tingimus
Staatiline kogum krediitkvaliteedi astmete 1 ja 2 osas	$PD(i,t) (*) \leq 0,10 \%$
Staatiline kogum krediitkvaliteedi astme 3 osas	$0,10 \% < PD(i,t) \leq 0,40 \%$

(*) $PD(i,t)$ – maksejõuetuse tõenäosus, mille krediidihindamissüsteem on andnud võlgnikule i ajal t.

Kõik krediidisajad, kes vastavad aja t alguses nendele tingimustele, moodustavad staatilise kogumi ajal t. Ettenähtud 12-kuulise perioodi möödudes arvutatakse välja krediidisajate staatiliste kogumite realiseerunud kohustuste mittetäitmise määr ajal t. Reitingusüsteemi pakkuja peab igal aastal esitama eurosüsteemile ajal t staatilistesse kogumitesse kuulunud kõlblike krediidisajate arvu ning nende staatilisse kogumisse kuulunud krediidisajate arvu, kes ei täitnud oma kohustusi järgnenud 12 kuu jooksul.

Staatilise kogumi realiseerunud kohustuste mittetäitmise aastamäära kasutatakse sisendina eurosüsteemi krediidihindamisraamistiku tulemusseires, mis hõlmab aastast ja mitme perioodi kokkuvõtet. Kui staatilise kogumi täheldatud kohustuste mittetäitmise määra ja krediitkvaliteedi läve vahel ühe ja/või mitme aasta lõikes on suur vahe, võtab eurosüsteem reitingusüsteemi pakkujaga ühendust, et analüüsida selle vahe põhjuseid. Selle tulemusel võidakse korrigeerida asjaomase süsteemi suhtes kohaldatavat krediitkvaliteedi läve.

Eurosüsteem võib krediidi hindamise süsteemi kasutamise peatada või keelata, kui selle tulemused mitme aasta jooksul ei parane. Peale selle jäetakse krediidi hindamise süsteem eurosüsteemi krediidihindamisraamistikust välja siis, kui süsteem on rikkunud raamistiku reegleid.

6.4. Riskiohjemeetmed

6.4.1. Üldpõhimõtted

Eurosüsteemi krediidioperatsioonide alusvara suhtes rakendatakse riskiohjemeetmeid, et kaitsta eurosüsteemi finantskahju ohu eest juhul, kui alusvara tuleb osapoole kohustuste rikkumise tõttu realiseerida. Eurosüsteemi kasutuses olevaid riskiohjemeetmeid kirjeldatakse taustinfos 7.

⁽⁸⁷⁾ Eurosüsteemi vastuvõetavuskriteeriumid on avaldatud EKP veebilehel www.ecb.europa.eu.

⁽⁸⁸⁾ Osapool peab reitinguvahendi pakkuja kohe teatama igast krediitkvaliteeti mõjutavast sündmusest, mis võib viidata krediitkvaliteedi halvenemisele.

Eurosüsteem kohaldab riskiohjemeetmeid vastavalt osapoole pakutava alusvara liigile. EKP määrab kõlblike varade riskiohjemeetmed kindlaks nii turukõlblike kui ka turukõlbmatute varade puhul. Riskiohjemeetmed on kogu euroalal ⁽⁸⁹⁾ valdavalt ühtlustatud ning peaksid tagama, et kõigi kõlbliku vara liikide suhtes kohaldatakse euroalal järjepidevaid, läbipaistvaid ja mittediskrimineerivaid tingimusi.

Eurosüsteem jätab endale õiguse kohaldada täiendavaid riskiohjemeetmeid, kui on vaja tagada eurosüsteemi piisav riskikaitse kooskõlas EKPSi põhikirja artikliga 18.1. Sellise kaitse tagamiseks võib neid riskiohjemeetmeid kohaldada järjepideval, läbipaistval ja mittediskrimineerival viisil ka üksikute osapoolte suhtes.

TAUSTINFO 7

Riskiohjemeetmed

Eurosüsteem kohaldab järgmisi riskiohjemeetmeid.

a) *Turuväärtuse allahindlused*

Eurosüsteem rakendab turuväärtuse allahindlusi alusvara hindamisel. See tähendab, et alusvara väärtuseks võetakse alusvara turuväärtus miinus teatav protsent (allahindlus).

b) *Kõikumisvahemikud (turuväärtuses kajastamine)*

Eurosüsteem nõuab, et tema likviidsust lisavates pöördtehingutes kasutatava alusvara turuväärtuse allahindlusega kohandatud väärtus püsiks. See tähendab, et kui alusvara väärtus jääb tavapärasel hindamisel alla teatava taseme, nõuab liikmesriigi keskpank, et osapool esitaks täiendavaid varasid või sularaha (s.t esitab lisatagatise nõude). Samamoodi võib osapool siis, kui alusvara väärtus ületab pärast ümberhindamist teatava taseme, seda taset ületava vara või sularaha tagasi võtta. (Lisatagatise nõude esitamisega seotud arvutused on esitatud taustinfos 8.)

c) *Tagamata võlainstrumentide kasutamisega seotud piirangud*

Eurosüsteem kehtestab tagamata võlainstrumentide kasutamisele punktis 6.4.2 kirjeldatud piiranguid.

Eurosüsteem võib igal ajal kasutada ka järgmisi riskiohjemeetmeid, kui on vaja tagada eurosüsteemi piisav riskikaitse kooskõlas EKPSi põhikirja artikliga 18.1.

d) *Esialgsed marginaalid*

Eurosüsteem võib kohaldada oma likviidsust lisavates pöördtehingutes esialgseid marginaale. See tähendab, et osapooled peavad esitama alusvara, mille väärtus on vähemalt eurosüsteemi pakutav likviidsus pluss esialgne marginaal.

e) *Emitentide/krediidisajate või garantidega seotud piirangud*

Eurosüsteem võib kehtestada emitentide/krediidisajate või garantidega seotud täiendavaid piiranguid lisaks nendele, mida kehtestatakse tagamata võlainstrumentide kasutamise puhul. Selliseid piiranguid võib kohaldada ka kindlate osapoolte suhtes eelkõige juhul, kui osapoole krediitkvaliteedil on kõrge korrelatsioon osapoole esitatud tagatise krediitkvaliteediga.

f) *Täiendavate allahindluste rakendamine*

Eurosüsteem võib rakendada täiendavaid allahindlusi, kui on vaja tagada eurosüsteemi adekvaatne riskikaitse kooskõlas EKPSi põhikirja artikliga 18.1.

g) *Lisagarantiid*

Eurosüsteem võib teatavate varade vastuvõtmiseks nõuda lisagarantiisid rahaliselt usaldusväärselt üksustelt.

⁽⁸⁹⁾ Operatiivsetest erinevustest tulenevalt võib liikmesriigiti riskiohjemeetmete erinevusi siiski esineda. Näiteks osapoolte alusvara liikmesriikide keskpankadele esitamise korra puhul (keskpangale panditud koondtagatisena või iga tehingu jaoks määratletud alusvarade tagasiostulepingutena) võib esineda väiksemaid erinevusi alusvarade väärtuse hindamise ajas ja muudes riskiohjearamistiku operatiivsetes aspektides. Peale selle võib turukõlbmatute varade puhul olla erinevusi hindamismeetodite täpsuses, mis kajastub turuväärtuse allahindluste üldises tasemes (vt punkt 6.4.3).

h) *Väljajätmine*

Eurosüsteem võib teatavad varad oma rahapoliitika operatsioonidest välja jätta. Väljajätmist võib kohaldada ka konkreetsete osapoolte suhtes eelkõige juhul, kui osapoole krediitkvaliteedil on kõrge korrelatsioon osapoole esitatud tagatise krediitkvaliteediga.

6.4.2. *Turukõlblike varade riskiohjemeetmed*

Kõlblike turustatavate varade riskiohjemeetmed seisneb peamiselt järgmises.

- a) Kõlblikud turukõblikud varad jagatakse emitendi liigituse ja varaliigi põhjal viide likviidsusklassi. Seda kirjeldatakse tabelis 6.
- b) Võlainstrumentide suhtes kohaldatakse eraldi turuväärtuse allahindlusi. Selleks arvatakse alusvara turuväärtusest teatav protsent maha. Fikseeritud kupongimääraga ja nullkupongiga turustatavate võlainstrumentide puhul erinevad I-IV klassi kuuluvate võlainstrumentide suhtes kohaldatavad allahindlused vastavalt võlainstrumenti järelejäänud tähtajale ja kupongi struktuurile, nagu on kirjeldatud tabelis 7 ⁽⁹⁰⁾.
- c) Eurosüsteem piirab selliste tagamata võlainstrumentide kasutamist, mille on emiteerinud krediitiasutus või mis tahes muu üksus, millega krediitiasutusel on lähedane side (vt punkt 6.2.3). Osapool võib kasutada selliseid varasid tagatisena ainult juhul, kui väärtus, mille eurosüsteem pärast allahindluse rakendamist tagatisele määrab, ei ületa allahindluse rakendamise järel 5 % osapoole esitatud tagatise koguväärtusest. See piirang ei kehti varade puhul, mille garantiks on maksustamisõigusega avaliku sektori üksus, või kui varade väärtus ei ületa allahindluse järel 50 miljonit eurot. Selliste varade kahe või enama emitendi ühinemisel või emitentidevahelise lähedase sideme tekkimisel koheldakse emitente kõnealuse piirangu raames emitendirühmana ühe aasta jooksul pärast ühinemist või lähedase sideme tekkimist.
- d) V klassi kuuluvate võlainstrumentide suhtes kohaldatakse 16 % allahindlust olenemata tähtajast ja kupongi struktuurist.
- e) Üksikutele varaga tagatud väärtpaberitele, kaetud pangavõlakirjadele (jumbo-tüüpi, traditsioonilistele ja muudele kaetud pangavõlakirjadele) ning krediitiasutuste tagamata võlainstrumentidele, mida hinnatakse teoreetiliselt kooskõlas punktiga 6.5, kohaldatakse täiendavat allahindlust. Võlainstrumenti suhtes kohaldatakse 5 % allahindlust otse teoreetilise hindamise käigus.

Tabel 6

Turukõlblike varade likviidsusklassid ⁽¹⁾

I klass	II klass	III klass	IV klass	V klass
Keskvalitsuse võlainstrumentid	Piirkondade ja kohalike omavalitsuste võlainstrumentid	Traditsioonilised kaetud pangavõlakirjad	Krediitiasutuste võlainstrumentid (tagamata)	Varaga tagatud väärtpaberid
RKPde emiteeritud võlainstrumentid ⁽²⁾	Jumbo-tüüpi kaetud pangavõlakirjad ⁽³⁾	Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete jt emiteeritud võlainstrumentid ⁽⁴⁾	Finantsinstitutsioonide (v.a krediitiasutused) emiteeritud võlainstrumentid (tagamata)	

⁽⁹⁰⁾ Fikseeritud kupongimääraga võlainstrumentide turuväärtuse allahindluse tasemeid kohaldatakse ka selliste võlainstrumentide suhtes, mille kupong on seotud emitendi enda reitingu muutusega või inflatsiooniga indekseeritud võlakirjadega.

I klass	II klass	III klass	IV klass	V klass
	Asutuste võlainstrumentid ⁽⁴⁾	Muud kaetud pangavõlakirjad ⁽⁵⁾		
	Riigiülesed võlainstrumentid			

⁽¹⁾ Üldiselt määrab likviidsusklassi emitendi liigitus. Sellele vaatamata kuuluvad kõik varaga tagatud väärtpaberid emitendi liigitusest olenemata V klassi ning jumbo-tüüpi kaetud pangavõlakirjad II klassi. Krediidiasutuste emiteeritud traditsioonilised kaetud pangavõlakirjad ja muud võlainstrumentid kuuluvad III ja IV klassi.

⁽²⁾ EKP emiteeritud võlasertifikaadid ning liikmesriikide keskpankade poolt enne euro kasutuselevõttu emiteeritud võlainstrumentid kuuluvad I likviidsusklassi.

⁽³⁾ Jumbo-tüüpi kaetud pangavõlakirjade hulka kuuluvad ainult sellised instrumentid, mille emissioonimaht on vähemalt 1 miljard eurot ning millele vähemalt kolm turutagajat annavad korrapäraselt ostu- ja müüginoteeringuid.

⁽⁴⁾ II likviidsusklassi kuuluvad ainult sellised turukõlblikud varad, mille on emiteerinud EKP poolt asutusteks liigitatud emitendid. Muude asutuste emiteeritud turukõlblikud varad kuuluvad III ja IV likviidsusklassi, olenevalt emitendist ja vara liigist.

⁽⁵⁾ Avatud investimisfondidele mitte vastavad kaetud pangavõlakirjad, sealhulgas struktureeritud kaetud pangavõlakirjad ja mitme emitendi emiteeritud kaetud pangavõlakirjad kuuluvad III likviidsusklassi.

- f) Kõikide vastassuunaliselt liikuva intressimääraga turustatavate võlainstrumentide suhtes rakendatavad turuväärtuse allahindlused on I–IV klassi puhul ühesugused ja neid on kirjeldatud tabelis 8.
- g) I–IV klassi kuuluvate muutuva kupongimääraga⁽⁹¹⁾ turukõlblike võlainstrumentide suhtes kohaldatakse selles likviidsusklassis ja krediidikvaliteedi klassis, kuhu need instrumentid kuuluvad, samasugust turuväärtuse allahindlust nagu fikseeritud kupongimääraga instrumentide nullist ühe aastani kestva tähtjajaklassi suhtes.
- h) Mitut liiki kupongimaksetega I–IV klassi kuuluvate turustatavate võlainstrumentide suhtes kohaldatavad riskiohjeemeetmed sõltuvad ainult kupongimaksetest instrumenti järelejäänud tähtaja jooksul. Selliste instrumentide suhtes kohaldatakse turuväärtuse allahindlust, mis on võrdne sama järelejäänud tähtajaga võlainstrumentide suhtes rakendatava suurima allahindlusega, ning võetakse arvesse kõiki instrumenti järelejäänud tähtaja jooksul toimuvate kupongimaksete liike.
- i) Likviidsust vähendavates operatsioonides turuväärtuse allahindlusi siiski ei kasutata.
- j) Sõltuvalt riikide õigusest ja operatsioonisüsteemidest lubavad RKPd alusvara koondamist ja/või nõuavad igas tehingus kasutatud varade eraldi märgistamist. Koondtagatiste haldussüsteemis koondab osapool piisava alusvara ja annab selle keskpangalt saadud krediidi katmiseks keskpanga käsutusse, mis tähendab, et üksikud varad ei ole seotud konkreetsete krediidioperatsioonidega. Märgistatud tagatiste haldussüsteemis on aga iga krediidioperatsioon seotud konkreetse tuvastatava varaga.
- k) Varasid hinnatakse iga päev. RKPd arvutavad iga päev alusvara nõutava väärtuse, võttes arvesse tagasimaksmata krediidi mahumuutusi, punktis 6.5 kirjeldatud hindamispõhimõtteid ning nõutavaid turuväärtuse allahindlusi.

Tabel 7

Kõlblike turukõlblike varade suhtes rakendatavate turuväärtuse allahindluste tasemed

Krediidi kvaliteet	Järele- jäänud tähtaeg (aasta- tes)	Likviidsusklassid								V klass (*)
		I klass		II klass (*)		III klass (*)		IV klass (*)		
		fiksee- ritud kupong	nullku- pong	fiksee- ritud kupong	nullku- pong	fiksee- ritud kupong	nullku- pong	fiksee- ritud kupong	nullku- pong	
Astmed 1 ja 2 (AAA kuni A-) (**))	0–1	0,5	0,5	1,0	1,0	1,5	1,5	6,5	6,5	16
	1–3	1,5	1,5	2,5	2,5	3,0	3,0	8,5	9,0	

⁽⁹¹⁾ Kupongimakse loetakse muutuva intressimääraga makseks, kui kupong on seotud viitintressimääraga ja tema uuestimääratlemise tähtaeg ei ole üle ühe aasta. Kupongimaksed, mille uuestimääratlemise tähtaeg on üle ühe aasta, loetakse fikseeritud intressimääraga makseteks ning allahindluse tähtjaks võlainstrumenti järelejäänud tähtaeg.

Krediidi kvaliteet	Järele- jäänud tähtaeg (aasta- tes)	Likviidsusklassid								V klass (*)
		I klass		II klass (*)		III klass (*)		IV klass (*)		
		fiksee- ritud kupong	nullku- pong	fiksee- ritud kupong	nullku- pong	fiksee- ritud kupong	nullku- pong	fiksee- ritud kupong	nullku- pong	
	3–5	2,5	3,0	3,5	4,0	5,0	5,5	11,0	11,5	
	5–7	3,0	3,5	4,5	5,0	6,5	7,5	12,5	13,5	
	7–10	4,0	4,5	5,5	6,5	8,5	9,5	14,0	15,5	
	> 10	5,5	8,5	7,5	12,0	11,0	16,5	17,0	22,5	
Aste 3 (BBB + kuni BBB–) (**)	0–1	5,5	5,5	6,0	6,0	8,0	8,0	15,0	15,0	Kõlb- matu
	1–3	6,5	6,5	10,5	11,5	18,0	19,5	27,5	29,5	
	3–5	7,5	8,0	15,5	17,0	25,5	28,0	36,5	39,5	
	5–7	8,0	8,5	18,0	20,5	28,0	31,5	38,5	43,0	
	7–10	9,0	9,5	19,5	22,5	29,0	33,5	39,0	44,5	
	> 10	10,5	13,5	20,0	29,0	29,5	38,0	39,5	46,0	

(*) Üksikutele varaga tagatud väärtpaberitele, kaetud pangavõlakirjadele (jumbo-tüüpi, traditsioonilistele ja muudele kaetud pangavõlakirjadele) ning katmata pangavõlakirjadele, mida hinnatakse teoreetiliselt kooskõlas punktiga 6.5, kohaldatakse täiendavat allahindlust. Võlainstrumenti suhtes kohaldatakse 5 % allahindlust otse teoreetilise hindamise käigus.

(**) Eurosüsteemi ühtlustatud hindamiskaala on avaldatud EKP veebilehel www.ecb.europa.eu.

Tabel 8

I–IV klassi kuuluvate turukõlblike vastassuunaliselt liikuva intressimääraga võlainstrumentide suhtes rakendatavate turuväärtuse allahindluste tasemed

Krediidikvaliteet	Järelejäänud tähtaeg (aastates)	Vastassuunaliselt liikuva intressimääraga kupong
Astmed 1 ja 2 (AAA kuni A–)	0–1	7,5
	1–3	11,5
	3–5	16,0
	5–7	19,5
	7–10	22,5
	> 10	28,0
Aste 3 (BBB + kuni BBB–)	0–1	21,0
	1–3	46,5
	3–5	63,5
	5–7	68,0
	7–10	69,0
	> 10	69,5

- l) Kui alusvara ei vasta pärast hindamist hindamispäeval välja arvutatud nõuetele, esitatakse puuduva osa suhtes lisatagatise nõuded. Et lisatagatise nõudeid esitatakse harvem, võivad RKPd kasutada nõude esitamise läve. See on kasutamise korral 0,5 % pakutava likviidsuse summast. Kehtivast õigusest olenevalt võivad RKPd nõuda lisatagatise nõude täitmist kas täiendava vara või sularahamaksetega. See tähendab, et kui alusvara turuväärtus langeb sellest lävest madalamale, peab osapool vara (või sularaha) juurde andma. Samamoodi tagastab RKP vara ümberhindamise tulemusel seda nõude esitamise läve ületava vara (või sularaha) osapoolale (vt taustinfo 8).
- m) Koondtagatiste haldussüsteemides võivad osapooled alusvara asendada iga päev.
- n) Märgistatud tagatiste haldussüsteemides on alusvara asendamiseks vaja RKP luba.
- o) EKP-l on õigus võlainstrumente kõlblike turustatavate varade loetelust igal ajal kustutada ⁽⁹²⁾.

TAUSTINFO 8

Lisatagatise nõuete arvutamine

Kõlblike varade kogusumma J ($j = 1$ kuni J ; väärtus $C_{j,t}$ ajal t), mille osapool peab esitama likviidsust lisavate operatsioonide kogumiks I ($i = 1$ kuni I ; summa $L_{i,t}$ ajal t), arvutatakse järgmise valemi põhjal:

$$\sum_{i=1}^I L_{i,t} \leq \sum_{j=1}^J (1 - h_j) C_{j,t} \quad (1)$$

kus:

h_j on kõlbliku vara j suhtes rakendatav turuväärtuse allahindlus.

Võtame ümberhindamiste vaheliseks ajaks τ . Lisatagatise nõude alus on sellisel juhul perioodil $t + \tau$ järgmine:

$$M_{t+\tau} = \sum_{i=1}^I L_{i,t+\tau} - \sum_{j=1}^J (1 - h_j) C_{j,t+\tau} \quad (2)$$

Olenevalt RKP tagatiste haldussüsteemi operatsiooniomadustest, võib keskpank lisatagatise nõude aluse arvutamisel arvestada ka pooleliolevates operatsioonides pakutavalt likviidsuselt kogunenud intressi.

Lisatagatise nõue esitatakse ainult siis, kui selle alus ületab teatava nõude esitamise läve.

Seda läve tähistagu $k = 0,5$ %. Märgistatud tagatiste haldussüsteemis ($I = 1$) esitatakse lisatagatise nõue, kui:

$M_{t+\tau} > k \cdot L_{i,t+\tau}$ (osapool maksab lisatagatise nõude RKP-le) või

$M_{t+\tau} < -k \cdot L_{i,t+\tau}$ (RKP maksab lisatagatise nõude osapoolale).

Koondtagatiste haldussüsteemis peab osapool lisama koondtagatisele varasid, kui:

$$M_{t+\tau} > k \cdot \sum_{i=1}^I L_{i,t+\tau}$$

Seega võib koondtagatiste haldussüsteemis osapoolale päevasise laenuna kättesaadavat summat väljendada järgmiselt:

$$IDC = -M_{t+\tau} + k \cdot \sum_{i=1}^I L_{i,t+\tau} \text{ (kui see on positiivne)}$$

Nii märgistatud kui ka koondtagatiste haldussüsteemides tagavad lisatagatise nõuded eespool punktis 1 väljendatud suhte taastamise.

6.4.3. Turukõlbmatute varade riskiohjemeetmed

6.4.3.1. Krediidinõuded

Kõlblike krediitinõuete riskiohjeraamistik seisneb peamiselt järgmises.

- a) Individuaalsete krediitinõuete suhtes kohaldatakse eraldi turuväärtuse allahindlusi. Need sõltuvad krediitinõude järelejäänud tähtajast, intressimaksete liigist (fikseeritud või muutuv), krediitkvaliteedi klassist ning RKP hindamismetoodikast (vt punkt 6.5), nagu on kirjeldatud tabelis 9 ⁽⁹³⁾.

⁽⁹²⁾ Kui kõlblike turukõlblike varade loetelust kustutatakse võlainstrument, mis on samal ajal kasutusel mõnes eurosüsteemi laenuoperatsioonis, tuleb see sealt võimalikult kiiresti kõrvaldada.

⁽⁹³⁾ Fikseeritud intressimääraga krediitinõuete suhtes rakendatavate turuväärtuse allahindlusi rakendatakse ka krediitinõuete suhtes, mille intressimaksed on seotud inflatsioonimääraga.

- b) Muutuva määraga intressimaksetega krediidiinõuete turuväärtuse allahindlus on sama suur kui nullist ühe aastani kestvasse tähtajaklassi kuuluvate fikseeritud määrata intressimaksetega krediidiinõuete puhul, mille krediitkvaliteet on sama ja mille suhtes rakendatakse samasugust hindamismetoodikat (keskpanga määratud teoreetilisel summalt või keskpanga määratud tasumata summalt põhinev hindlus). Intressimakse loetakse muutuva intressimääraga makseks, kui kupong on seotud viitintressimääraga ja tema uuestimääratlemise tähtaeg ei ole üle ühe aasta. Intressimakseid, mille uuestimääratlemise tähtaeg on üle ühe aasta, loetakse fikseeritud intressimääraga makseteks ning allahindluse tähtajaks loetakse võlainstrumendi järelejäänud tähtaeg.
- c) Mitut liiki intressimaksetega krediidiinõuete suhtes kohaldatavad riskiohjemeetmed sõltuvad ainult intressimaksetest krediidiinõude järelejäänud tähtajal. Kui krediidiinõude järelejäänud tähtajal on mitut liiki intressimakseid, koheldakse järelejäänud intressimakseid fikseeritud intressimääraga maksetena, kusjuures turuväärtuse allahindluse tähtaeg on sama, mis krediidiinõude järelejäänud tähtaeg.
- d) RKPd kasutavad nii turukõlblike kui ka turukõlbmatute varade puhul sama lisatagatise nõude esitamise läve (kui kohaldatav).

Tabel 9

Fikseeritud intressimääraga krediidiinõuete suhtes rakendatavad turuväärtuste allahindluste tasemed

Krediitkvaliteet	Järelejäänud tähtaeg (aastates)	Hindamismetoodika	
		Fikseeritud intressimääraga makse ja keskpanga määratud teoreetilisel summalt põhinev hindlus	Fikseeritud intressimääraga makse ja keskpanga määratud tasumata summalt põhinev hindlus
Astmed 1 ja 2 (AAA kuni A-)	0–1	8,0	10,0
	1–3	11,5	17,5
	3–5	15,0	24,0
	5–7	17,0	29,0
	7–10	18,5	34,5
	> 10	20,5	44,5
Aste 3 (BBB+ kuni BBB-)	0–1	15,5	17,5
	1–3	28,0	34,0
	3–5	37,0	46,0
	5–7	39,0	51,0
	7–10	39,5	55,5
	> 10	40,5	64,5

6.4.3.2. Hüpoteegiga tagatud turukõlbmatud võlainstrumendid

Hüpoteegitagatisega turukõlbmatute võlainstrumentide turuväärtuse allahindlus on 24 %.

6.4.3.3. Tähtajalised hoiused

Tähtajaliste hoiuste suhtes ei kohaldata allahindlust.

6.5. Alusvara hindamise põhimõtted

Pöördehingutes kasutatava alusvara väärtuse määramisel lähtub eurosüsteem järgmistest põhimõtetest.

6.5.1. Turukõlblikud varad

- a) Eurosüsteem määrab iga kõlbliku turukõlbliku vara puhul kindlaks turuväärtuse arvutuste jaoks kõige representatiivsema hinnaallika.
- b) Turustatava vara väärtus arvutatakse hindamispäevale eelneva tööpäeva kõige representatiivsema hinna põhjal. Kui noteeritud on mitu hinda, kasutatakse madalaimat (tavaliselt pakkumishinda). Kui vara hindamise päevale eelneva tööpäeva kõige representatiivsem hind puudub, kasutatakse viimast kauplemishinda. Kui sel viisil saadud võrdlushind on üle viie päeva vana või ei ole vähemalt viis päeva liikunud, määrab eurosüsteem teoreetilise hinna.

c) Võlainstrumendi teoreetilise või turuväärtuse arvutamisel võetakse arvesse kogunenud intressi.

d) Riikide õigusest ja tavast olenevalt võivad RKPd kohelda pöördteingu toimumise ajal saadud varaga seotud tuluvoo (nt kupongimakseid) erinevalt. Kui tuluvood kantakse üle osapoolale, tagavad RKPd enne seda, et asjaomased operatsioonid on piisava alusvaraga täielikult kaetud. RKPde eesmärk on tagada, et tuluvooegade kohtlemise majanduslik mõju on sama kui olukorras, kus tulu kantakse osapoolale üle maksepäeval⁽⁹⁴⁾.

6.5.2. Turukõlbmatud varad

Turukõlbmatute varade väärtuseks määratakse kas teoreetiline hind või bilansiline jääk.

Kui RKP otsustab bilansilise jäägi kasuks, võidakse turustamatute varade turuväärtuse suhtes kohaldada suuremaid allahindlusi (vt punkt 6.4.3).

6.6. Kõlblike varade piiriülene kasutamine

Eurosüsteemi osapooled võivad kõlblike varasid kasutada piiriüleselt, st nad võivad saada vahendeid oma asutamise koha RKPst teises liikmesriigis asuvate varade vastu. Alusvara peab olema piiriüleselt kasutatav kogu euroalal kõigis sellistes operatsioonides, milles eurosüsteem pakub kõlblike varade vastu likviidsust.

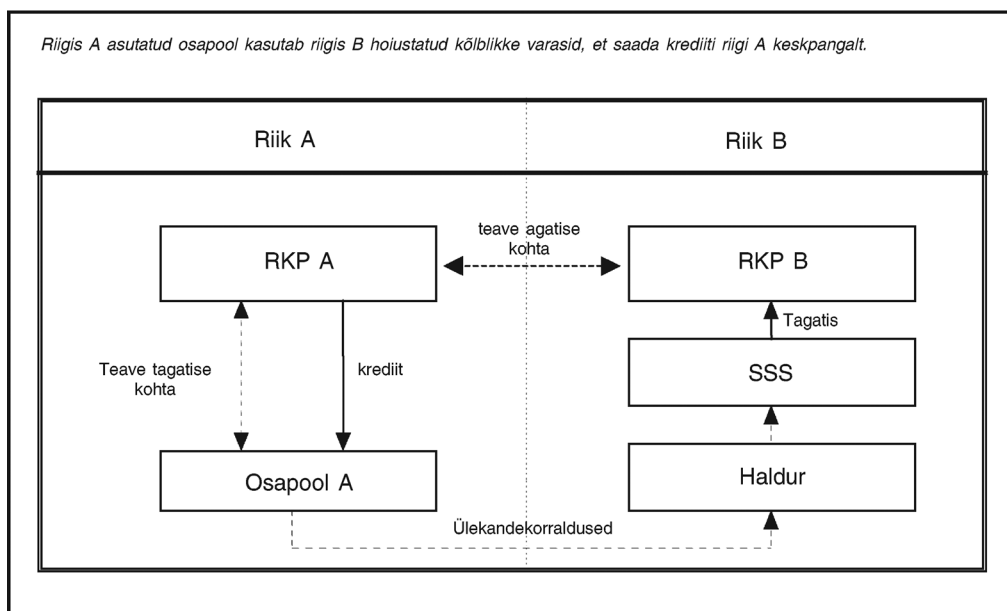
RKPd (ja EKP) on loonud mehhanismi tagamaks, et kõiki euroalal emiteeritud/hoiustatud kõlblike varasid saab kasutada piiriüleselt. Tegemist on keskpankadevahelise piiriüleste tagatiste haldamise raamistikuga (CCBM), mille kohaselt RKPd tegutsevad oma kohalikus depositeerimise või arveldussüsteemis aktsepteeritud varade puhul üksteise (ja EKP) kontohalduritena (nn korrespondentidena). Turukõlbmatute varade, st krediidiinõuete ja RMBDde puhul, mida väärtapaberiarveldussüsteemide vahel üle kanda ei saa, võib kasutada erilahendusi⁽⁹⁵⁾. Keskpankadevahelise piiriüleste tagatiste haldamise raamistikku võib kasutada eurosüsteemi kõikide krediidioperatsioonide tagamiseks. Peale piiriüleste tagatiste haldamise raamistiku võib turustatavate varade piiriüleseks ülekandmiseks kasutada väärtapaberiarveldussüsteemide vahelisi kõlblike ühendusi⁽⁹⁶⁾.

6.6.1. Keskpankadevahelise piiriüleste tagatiste haldamise raamistik

Keskpankadevahelise piiriüleste tagatiste haldamise raamistikku kirjeldab joonis 3.

Joonis 3

Keskpankadevaheline piiriüleste tagatiste haldamise raamistik

⁽⁹⁴⁾ RKPd võivad keelduda pöördteingutes alusvarana aktsepteerimast võlainstrumente, mille pealt saadakse operatsiooni toimumise ajal tulu (nt kupongimakseid) (vt punkt 6.2.3).

⁽⁹⁵⁾ Täpsemalt väljaandes „Correspondent central banking model (CCBM) procedure for Eurosystem counterparties”, mis on avaldatud EKP veebilehel (www.ecb.europa.eu).

⁽⁹⁶⁾ Kõlblike varasid võib kasutada keskpanga konto kaudu sellises väärtapaberiarveldussüsteemis, mis asub väljaspool selle keskpanga riiki, kui eurosüsteem on andnud loa sellise konto kasutamiseks. De Nederlandsche Bank on alates 1999. aastast pädev kasutama oma kontot rahvusvahelises väärtapaberite keskdepositeerimises Euroclear Bank (Belgia) tagatistehingute arveldamiseks selle ICSD juures emiteeritud eurovõlakirjades. Central Bank of Ireland võib alates 2000. aasta augustist avada sellise konto Euroclearis. Seda kontot võib kasutada kõigi Euroclearis hoitavate kõlblike varade jaoks, kaasa arvatud kõlblike varade jaoks, mis on Eurocleari üle kantud kõlblike liidete kaudu.

Kõlblike varade piiriüleseks kasutamiseks on kõikidel RKPdel üksteise juures väärtpaberikontod. Keskpankadevahelise piiriüleste tagatiste haldamise raamistiku täpne menetluskord sõltub sellest, kas kõlblikud varad on märgistatud iga tehingu jaoks eraldi või hoitakse neid alusvara koondsüsteemis ⁽⁹⁷⁾.

- a) Märgistatud tagatiste haldussüsteemis annab osapool (vajaduse korral oma kontohalduri kaudu) niipea, kui osapoole asutamisejärgse liikmesriigi keskpank (st kodukeskpank) on aktsepteerinud tema pakkumise krediidi saamiseks, korralduse selle riigi väärtpaberiarendussüsteemile, kus asuvad tema turukõlblikud varad, et need kantaks üle sellesse RKPse tema asukohariigi RKP kontole. Kui korrespondentkeskpang on asukohariigi RKP-le tagatise kättesaamisest teatanud, kannab asukohariigi RKP vahendid osapoolele üle. RKPd ei kanna vahendeid üle enne, kui nad pole kindlad, et korrespondentkeskpang on osapoole turustatavad varad kätte saanud. Arveldustähtaegadest kinnipidamisega seoses võivad osapooled keskpankadevahelise piiriüleste tagatiste haldamise raamistiku abil hoiustada vara eelnevalt korrespondentkeskpanga oma asukohariigi RKP kontole.
- b) Koondtagatiste haldussüsteemis saab osapool kanda turukõlblikke varasid korrespondentkeskpanga asukohariigi RKP kontole igal ajal. Kui korrespondentkeskpang on asukohariigi RKP-le turukõlblike varade kättesaamisest teatanud, lisab kodukeskpang need varad osapoole koondtagatiste kontole.

Turukõlbmatute varade, st krediidiinõuete ja RMBDde jaoks on välja töötatud erimenetlus ⁽⁹⁸⁾. Krediidiinõuete kui tagatiste piiriülese kasutamise korral kohaldatakse keskpankadevahelise piiriüleste tagatiste haldamise raamistiku üht varianti, mis põhineb omandiõiguse üleminekul või loovutamisel kodukeskpangale või pandi seadmisel kodukeskpanga kasuks või hüpoteegi seadmisel kodukeskpanga esindavale korrespondentkeskpangale. Peale selle on RMBDde piiriülese kasutuse võimaldamiseks rakendatud veel üks erivariant, mis põhineb selliste võlainstrumentide hüpoteegi seadmisel kodukeskpanga esindavale korrespondentkeskpangale.

Keskpankadevaheline piiriüleste tagatiste haldamise raamistik on osapooltele kasutamiseks avatud (nii turukõlblike kui ka turukõlbmatute varade puhul) eurosüsteemi tööpäevadel kella 9–16 EKP aja (Kesk-Euroopa aja) järgi. Raamistikku kasutada sooviv osapool peab sellest teatama liikmesriigi keskpangale, kellelt ta soovib krediiti saada (st oma kodukeskpangale), enne kella 16 EKP aja (Kesk-Euroopa aja) järgi. Peale selle peab osapool tagama, et rahapoliitika operatsiooniks vajalik tagatis jõuab korrespondentkeskpanga kontole hiljemalt kell 16.45 EKP aja (Kesk-Euroopa aja) järgi. Sellest hilisemaid korraldusi ja ülekandeid arvestatakse ainult krediidi puhul, mida antakse järgmisel tööpäeval. Kui osapool teab, et tal on vaja kasutada mudelit antud päeval hilisel ajal, peaks ta võimaluse korral kandma varad üle varem (st need ette hoiustama). Erandkorras või rahapoliitika vajadustega seoses võib EKP pikendada keskpankadevahelise piiriüleste tagatiste haldamise raamistiku lahtiolekuaega kuni TARGET2 tööpäeva lõpuni.

6.6.2. Väärtpaberiarendussüsteemide vahelised ühendused

Peale CCBMi võib turustatavate varade piiriüleseks ülekandmiseks kasutada liidu väärtpaberiarendussüsteemide vahelisi kõlblikke ühendusi.

Otse- või releeühendus kahe väärtpaberiarendussüsteemi vahel võimaldab ühe väärtpaberiarendussüsteemi osalisel hoida mõne teise väärtpaberiarendussüsteemi emitentide väärtpabereid, olemata osaline selles teises väärtpaberiarendussüsteemis ⁽⁹⁹⁾. Enne nende ühenduste kasutamist eurosüsteemi laenuoperatsioonide tagatiste ülekandmiseks tuleb need Euroopa Liidu väärtpaberiarendussüsteemide kasutamisstandardite kohaselt hinnata ja heaks kiita ⁽¹⁰⁰⁾ ⁽¹⁰¹⁾.

Eurosüsteemi seisukohast täidavad CCBM ja Euroopa Liidu väärtpaberiarendussüsteemide vahelised ühendused sama ülesannet, võimaldades osapooltel kasutada tagatise piiriülesest, st mõlemad võimaldavad osapooltel kasutada tagatise krediidi saamiseks oma kodukeskpangalt isegi siis, kui tagatise on väljastanud teise riigi väärtpaberiarendussüsteemi. CCBM ja väärtpaberiarendussüsteemide vahelised ühendused täidavad seda ülesannet erinevalt. CCBMi puhul on piiriülene suhe RKPde vahel. Need RKPd tegutsevad üksteise kontohalduritena. Ühenduste puhul on piiriülene suhe väärtpaberiarendussüsteemide vahel. Nad avavad üksteise juures nn omnibus-kontosid. Korrespondentkeskpanga hoiustatud varasid võib kasutada ainult eurosüsteemi krediidioperatsioonide tagatistena.

⁽⁹⁷⁾ Täpsemalt väljaandes „Correspondent central banking model (CCBM) procedure for Eurosystem counterparties“, mis on avaldatud EKP veebilehel www.ecb.europa.eu.

⁽⁹⁸⁾ Täpsemalt väljaandes „Correspondent central banking model (CCBM) procedure for Eurosystem counterparties“, mis on avaldatud EKP veebilehel www.ecb.europa.eu.

⁽⁹⁹⁾ Ühendus kahe väärtpaberiarendussüsteemi vahel seisneb menetlustes ja korras, millega reguleeritakse väärtpaberite elektroonilist piiriülest ülekandmist. See avaldub omnibus-kontona, mille üks väärtpaberiarendussüsteem (investor) avab teises süsteemis (emitent). Otseühendus tähendab, et kahe süsteemi vahel ei ole vahendajat. Väärtpaberite piiriüleseks ülekandmiseks eurosüsteemile võib aga kasutada ka releeühendusi. Sellisel juhul on tegemist lepingulise ja tehnilise korraga, mille kohaselt kaks väärtpaberiarendussüsteemi, mis ei ole teineteisega otseühenduses, saavad teha väärtpaberiarendustehinguid või -ülekandeid kolmanda väärtpaberiarendussüsteemi (vahendaja) kaudu.

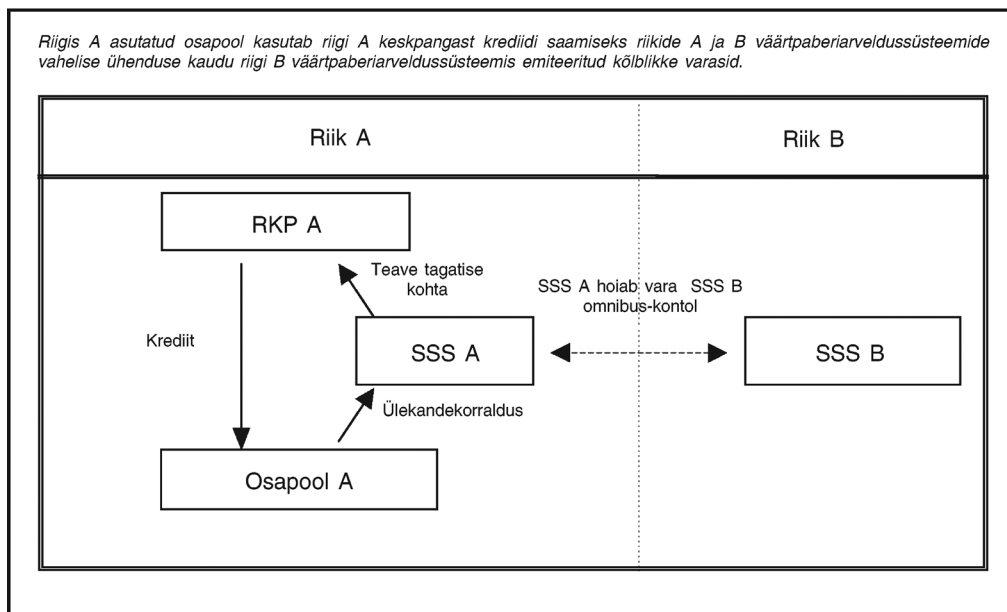
⁽¹⁰⁰⁾ Kõlblike ühenduste ajakohane loetelu on avaldatud EKP veebilehel www.ecb.europa.eu.

⁽¹⁰¹⁾ Vt väljaanne „Standards for the use of EU securities settlement systems in ESCB credit operations“ (Euroopa Rahainstituut, jaanuar 1998) EKP veebilehel www.ecb.europa.eu.

Väärtpaberiarendussüsteemide vahelise ühenduse kaudu hoitavaid varasid võib kasutada eurosüsteemi krediidi- operatsioonides või osapoolle äranägemisel muul otstarbel. Väärtpaberiarendussüsteemide vaheliste ühenduste korral hoiavad osapooled varasid oma koduväärtpaberiarendussüsteemi kontrol ega vaja kontohaldureid.

Joonis 4

Väärtpaberiarendussüsteemide vahelised ühendused

6.7. Muudes vääringutes (v.a euro) tagatiste aktsepteerimine eriolukordades

Teataval asjaoludel võib EKP nõukogu otsustada aktsepteerida kõlbliku tagatisena konkreetseid turukõlblikke võlainstrumente, mille on oma vääringus emiteerinud üks või mitu euroalavälist G10 riiki. Sel juhul selgitatakse kohaldatavaid kriteeriume ning osapooli tuleb teavitada ka välisvaluutas nomineeritud tagatiste valimise ja rakendamise korrad, sealhulgas hindamise allikatest ja põhimõtetest, riskiohjemeetmetest ning arvelduskorrad.

Ilma et see piiraks punkti 6.2.1 sätete kohaldamist, võib selliseid varasid hoiustada/registreerida (emiteerida) ja hoida ning nendega arveldada väljaspool EMPd ning need võivad olla vääringustatud muudes vääringutes peale euro. Osapool, kes selliseid varasid kasutab, peab olema nende omanik.

Kõnealuseid varasid ei tohi tagatisena kasutada osapooled, kes on EMPst või Šveitsist väljaspool registreeritud krediidiastutuste filiaalid.

7. PEATÜKK

KOHUSTUSLIK RESERV ⁽¹⁰²⁾

7.1. Üldist

EKP kohustab krediidiastutusi hoidma kohustuslikku reservi RKPdes olevatel kontodel eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteemi raames. Selle süsteemi õigusraamistik on sätestatud EKPSi põhikirja artiklis 19, määruses (EÜ) nr 2531/98 ja määruses EKP/2003/9. Määruse EKP/2003/9 rakendamisega tagatakse, et eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteemi tingimused on ühetaolised kogu euroalal.

Iga asutuse kohustusliku reservi summa määratakse kindlaks tema reservibaasi põhjal. Eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteem võimaldab osapooltel kasutada perioodi keskmist täitmist, mis tähendab, et reservinõudele vastamine määratakse kindlaks osapoolte reservikontode kalendripäeva lõpu jäägi keskmise põhjal hoidmis- perioodi kohta. Institutsioonide kohustusliku reservi hoiused tasustatakse eurosüsteemi põhiliste refinantseerimis- operatsioonide intressimääraga.

Eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteemil on eelkõige järgmised rahapoliitilised funktsioonid.

⁽¹⁰²⁾ Käesolev peatükk täidab üksnes teavitamise eesmärki.

a) Rahaturu intressimäärade stabiliseerimine

Eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteemi perioodi keskmise täitmise eesmärk on aidata kaasa rahaturu intressimäärade stabiliseerimisele, motiveerides asutusi tasandama ajutiste likviidsuskõikumiste mõju.

b) Struktuurilise likviidsuspuudujäägi loomine või suurendamine

Eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteem aitab luua või suurendada struktuurilist likviidsuspuudujääki. Nii võib paraneda eurosüsteemi suutlikkus tegutseda tõhusa likviidsuse pakkujana.

Kohustusliku reservi rakendamisel peab EKP toimima vastavalt eurosüsteemi eesmärkidele, mis on määratletud lepingu artiklis 127 ja EKPSi põhikirja artiklis 2; see tähendab muu hulgas, et püütakse vältida krediidasutuste soovimatut paigutamist väljapoole euroala või euroala pangasüsteemi.

7.2. Reserвинõudega hõlmatud asutused

Vastavalt EKPSi põhikirja artiklile 19.1 kehtestab EKP liikmesriikides asutatud krediidasutuste suhtes kohustusliku reservi nõude. See tähendab, et eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteem kehtib ka väljaspool euroala asuvate krediidasutuste euroalal registreeritud filiaalide suhtes. Euroalal registreeritud krediidasutuste väljaspool euroala asutatud filiaalide suhtes kõnealust süsteemi ei kohaldata.

Asutused vabastatakse kohustusliku reservi nõudest automaatselt alates selle hoidmisperioodi algusest, mil nende tegevusluba tühistatakse või loovutatakse, või mille jooksul liikmesriigi õigusorgan või muu pädev asutus teeb otsuse käivitada asutuse suhtes likvideerimismenetlus. Vastavalt määrusele (EÜ) nr 2531/98 ja määrusele EKP/2003/9 võib EKP võrdse kohtlemise põhimõtet järgides vabastada asutused eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteemi nõudest, kui asutuste suhtes on võetud saneerimismeetmeid või nende vahendid on külmutatud ja/või nende suhtes on võetud teisi meetmeid, mille liit on kehtestanud lepingu artikli 75 alusel nende vahendite kasutamise piiramiseks, või kelle kohta EKP nõukogu on vastu võtnud otsuse peatada või välistada nende juurdepääs avaturuoperatsioonidele või eurosüsteemi püsivõimalustele või kui reservinõude kehtestamine nendele asutustele ei vastaks selle süsteemi eesmärkidele. Kui nimetatud reservinõudest vabastamise otsused tehakse eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteemi eesmärkidest lähtudes, võtab EKP arvesse üht või mitut järgmist tingimust:

a) asutusele on antud ainult eriotstarbelise tegevuse luba;

b) asutusel on keelatud konkureerida pangandustegevuse alal muude krediidasutustega ja/või

c) asutusel on juriidiline kohustus märgistada kõik oma hoiused piirkondlikuks ja/või rahvusvaheliseks arenguabiks.

EKP koostab nimekirja asutustest, kelle kohta kehtib eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteem, ning haldab seda. Lisaks avaldab EKP nimekirja asutustest, kes on vabastatud kõnealuse süsteemiga kaasnevatest nõuetest muudel põhjustel, kui et nende suhtes on võetud saneerimismeetmeid või nende vahendid on külmutatud ja/või nende suhtes on võetud teisi meetmeid, mille liit on kehtestanud asutamislepingu artikli 75 alusel või liikmesriik nende vahendite kasutamise piiramiseks või kelle kohta EKP nõukogu on vastu võtnud otsuse peatada või välistada nende juurdepääs avaturuoperatsioonidele või eurosüsteemi püsivõimalustele⁽¹⁰³⁾. Osapooled saavad nende nimekirjade põhjal kindlaks teha, kas neil on kohustusi mõne asutuse ees, mille suhtes kohaldatakse reservinõuet. Nimekirju, mis tehakse avalikkusele kättesaadavaks pärast iga kalendrikuu eurosüsteemi viimase tööpäeva lõppu, kasutatakse ülejäärmises kalendrikuu algava reservide hoidmise perioodi reservibaasi arvutamiseks. Näiteks veebruari lõpus avaldatud nimekirja kasutatakse aprillis algava hoidmisperioodi reservibaasi arvutamiseks.

7.3. Kohustusliku reservi kindlaksmääramine

7.3.1. Reservibaas ja kohustusliku reservi määr

Iga asutuse reservibaas määratakse kindlaks tema bilansi koosseisu põhjal. Bilansiandmed esitatakse RKPdele EKP rahandus- ja pangandusstatistika raames (vt punkt 7.5)⁽¹⁰⁴⁾. Täieliku aruandluskohustusega asutuste puhul kasutatakse konkreetse kalendrikuu lõpu bilansiandmeid selleks, et määrata kindlaks ülejäärmises kalendrikuu algava

⁽¹⁰³⁾ Need nimekirjad on üldsusele kättesaadavad EKP veebilehel www.ecb.europa.eu.

⁽¹⁰⁴⁾ EKP rahandus- ja pangandusstatistika aruandlussüsteemi kirjeldatakse 4. liites.

kohustusliku reservi hoidmise perioodi reservibaas. Näiteks veebruari lõpu bilansi alusel arvutatud reservibaasi kasutatakse selle reservinõude arvutamiseks, mida osapool peab täitma aprillis algaval hoidmisperioodil.

EKP rahandus- ja pangandusstatistika aruandlussüsteem võimaldab vähendada väikeste asutuste aruandluskoormust. Asutused, kelle kohta see säte kehtib, peavad esitama kord kvartalis (kvartali lõpu seisuga) piiratud kogumi bilansiandmeid ning nende aruandlustähtaeg on pikem kui suurematel asutustel. Nende asutuste konkreetse kvartali kohta esitatud bilansiandmete põhjal määratakse kahekuiise viivitusega kindlaks kolme järjestikuse hoidmisperioodi reservibaas. Näiteks esimese kvartali lõpu (märts) bilanssi kasutatakse juunis, juulis ja augustis algavate hoidmisperioodide reservibaasi arvutamiseks.

Määruse (EÜ) nr 2531/98 kohaselt on EKP-l õigus arvata asutuste reservibaasi hulka vahendite vastuvõtmisest ja bilansivälisest kirjetest tulenevad kohustused. Eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteemis arvatakse reservibaasi tegelikult ainult kohustuste liigid „hoiused” ja „emiteeritud võlaväärtpaberid” (vt taustinfo 9).

Reservibaasi hulka ei arvata kohustusi teiste asutuste ees, kes on hõlmatud eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteemi kuuluvate asutuste loetellu, ega kohustusi EKP ja osalevate liikmesriikide keskpankade ees. Selleks et emitent saaks kohustuste liigi „Emiteeritud võlaväärtpaberid” reservibaasist maha arvata, peab ta suutma tõendada, kui suurt hulka neist instrumentidest hoiavad tegelikult teised asutused, kelle suhtes kehtib eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteem. Kui selliseid tõendeid ei ole võimalik esitada, võivad emitendid kasutada nimetatud bilansikirje puhul kindla protsendimääraga tavapärasest mahaarvamist ⁽¹⁰⁵⁾.

EKP võtab reservimäära kindlaksmääramisel arvesse ülempiiri, mis on sätestatud määruses (EÜ) nr 2531/98. EKP rakendab enamiku reservibaasi kuuluvate kirjete suhtes ühetaolist kohustusliku reservi määra, mis ei ole null. See kohustusliku reservi määr on sätestatud määruses EKP/2003/9. EKP sätestab kohustusliku reservi nullmäära järgmiste kohustuste liikide suhtes: „üle kaheaastase tähtajaga hoiused”, „üle kaheaastase etteteatamistähtajaga lõpetatavad tähtajaga hoiused”, „repod” ja „üle kaheaastase esialgse tähtajaga võlaväärtpaberid” (vt taustinfo 9). EKP võib reservimäärasid igal ajal muuta. EKP teatab reservimäära muutmisest enne esimest kohustusliku reservi hoidmise perioodi, mille kohta muudatused kehtivad.

7.3.2. Reservinõude arvutamine

Iga asutuse reservinõude arvutamiseks rakendatakse kõlblike kohustuste summa suhtes vastava kohustuste kategooria kohustusliku reservi määra.

Iga asutus arvab oma kohustusliku reservi nõudest maha 100 000 euro suuruse summa igas liikmesriigis, kus tal on asutatud üksus. Sellise vähenduse lubamine ei piira eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteemi kuuluvate asutuste õiguslikke kohustusi ⁽¹⁰⁶⁾.

Iga hoidmisperioodi kohustusliku reservi nõue ümardatakse lähima euron.

TAUSTINFO 9

Reservibaas ja kohustusliku reservi määr

A. Reservibaasi kantud kohustused, mille suhtes rakendatakse positiivset kohustusliku reservi määra

Hoiused (*)

- Üleööhoiused
- Kuni kaheaastase (kaasa arvatud) tähtajaga hoiused
- Kuni kaheaastase (kaasa arvatud) etteteatamistähtajaga lõpetatavad hoiused

⁽¹⁰⁵⁾ Vt määrus EKP/2003/9. Täiendavat teavet tavapärase mahaarvamise määra kohta võib leida EKP veebilehelt www.ecb.europa.eu ja samuti eurosüsteemi veebilehtedelt (vt 5. liide).

⁽¹⁰⁶⁾ Asutuste puhul, kellel on EKP rahandus- ja pangandusstatistika aruandlussüsteemi (vt 4. liide) sätete kohaselt lubatud esitada statistilisi andmeid kontsernina, lubatakse kontsernil tervikuna teha ainult üks selline vähendus, kui asutused ei esita andmeid reservibaasi ja reservihoiuste kohta piisavalt üksikasjalikult, et eurosüsteem saaks kontrollida nende täpsust ja kvaliteeti ning määrata kindlaks iga üksiku kontserni kuuluva asutuse reservinõude.

(*) Euroopa Keskpanka 19. detsembri 2008. aasta määruses (EÜ) nr 25/2009 rahaloomeasutuste sektori bilansi kohta (EKP/2008/32) (ELT L 15, 20.1.2009, lk 14) on sõnaselgelt sätestatud, et hoiuste kohustusi tuleb aruandluses kajastada nimiväärtusega. Nimiväärtus on põhisumma, mille krediitisaaja peab lepingu kohaselt krediidiandjale tagasi maksma. See muudatus osutus vajalikuks sellepärast, et nõukogu 8. detsembri 1986. aasta direktiivi 86/635/EMÜ pankade ja muude rahaasutuste raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud aruannete kohta (EÜT L 372, 31.12.1986, lk 1) oli muudetud nii, et teatavate finantsinstrumentide hinda saaks kindlaks määrata õiglase väärtuse põhimõtte.

Emiteeritud võlaväärtpaberid

— Kuni kaheaastase (kaasa arvatud) esialgse tähtajaga võlaväärtpaberid

B. Reservibaasi kantud kohustused, mille suhtes rakendatakse kohustusliku reservi nullmäära

Hoiused (*)

— Üle kaheaastase tähtajaga hoiused

— Üle kaheaastase etteteatamistähtajaga lõpetatavad hoiused

— Repotehingud

Emiteeritud võlaväärtpaberid

— Üle kaheaastase esialgse tähtajaga võlaväärtpaberid

C. Reservibaasist välja jäetud kohustused

— Kohustused teiste asutuste ees, kelle suhtes kohaldatakse eurosüsteemi kohustusliku reservi nõuet

— Kohustused EKP ja osalevate RKPde ees

7.4. Reservihoiuste hoidmine

7.4.1. Hoidmisperiood

EKP avaldab kohustusliku reservi hoidmise perioodide ajakava vähemalt kolm kuud enne iga aasta algust ⁽¹⁰⁷⁾. Kohustusliku reservi hoidmise periood algab esimese põhilise refinantseerimisoperatsiooni arvelduspäeval pärast EKP nõukogu koosolekut, milleks eelnevalt on kavandatud rahapoliitilise kursi igakuine hindamine. Erijuhtudel võidakse avaldatud ajakava muuta, muu hulgas sõltuvalt EKP nõukogu koosolekute ajakava muutusest.

7.4.2. Reservihoiused

Iga asutus peab hoidma oma kohustuslikku reservi ühel või mitmel reservikontol oma asutamiskohajärgse liikmesriigi keskpangas. Kui asutusel on liikmesriigis mitu üksust, vastutab peakontor asutuse kõigi omamaiste üksuste kohustusliku reservi koondnõuete täitmise eest ⁽¹⁰⁸⁾. Kui asutusel on üksused mitmes liikmesriigis, peab ta hoidma iga sellise liikmesriigi keskpangas, kus tal on asutatud üksus, kohustuslikku reservi, mis määratakse kindlaks vastavalt tema reservibaasile vastavas liikmesriigis.

Reservikontona võib kasutada asutuse arvelduskontosid RKPdes. Reservihoiuseid arvelduskontodel võib kasutada päevasisesteks arveldusteks. Asutuse päevane reservihoius arvutatakse tema reservikontol oleva päevalõpujäägina.

Asutus võib taotleda oma asukohajärgse liikmesriigi keskpangalt luba hoida kõiki oma kohustuslikke reserve kaudselt vahendaja kaudu. Üldjuhul on võimalus hoida kohustuslikke reserve vahendaja kaudu vaid asutustel, mida osaliselt (nt sularahahaldus) haldab vahendaja (nt hoiupankade ja ühistupankade võrgud võivad oma reservihoiused tsentraliseerida). Vahendaja kaudu kohustusliku reservi hoidmise suhtes kohaldatakse määruse EKP/2003/9 sätteid.

7.4.3. Reservihoiuste tasustamine

Kohustusliku reservi hoiuste pealt makstakse taustinfos 10 sätestatud valemi kohaselt intressi, mis võrdub EKP põhiliste refinantseerimisoperatsioonide keskmise (kalendripäevade arvu järgi kaalutud) intressiga kohustusliku reservi hoidmise perioodil. Kohustuslikku reservi ületavate reservide hoidmist ei tasustata. Tasustamine toimub RKP teisel tööpäeval pärast selle hoidmisperioodi lõppu, mille jooksul intress teeniti.

⁽¹⁰⁷⁾ Tavaliselt avalikustatakse ajakava EKP pressiteates EKP veebilehel (www.ecb.europa.eu). Lisaks avaldatakse ajakava Euroopa Liidu Teatajas ja eurosüsteemi veebilehtedel (vt 5. liide).

⁽¹⁰⁸⁾ Kui asutusel ei ole tegutsemiskoha liikmesriigis peakontorit, peab ta määrama põhilialiaali, kes vastutab asutuse kõigi asjaomases liikmesriigis asuvate üksuste kohustusliku reservi koondnõuete täitmise eest.

TAUSTINFO 10

Kohustusliku reservi hoiuste tasustamise arvutamine

Kohustusliku reservi hoidmise eest makstakse järgmise valemi kohaselt arvutatud intressi:

$$R_t = \frac{H_t \cdot n_t \cdot r_t}{100 \cdot 360}$$

$$r_t = \sum_{i=1}^{n_t} \frac{MR_i}{n_t}$$

kus:

R_t = kohustuslike reservieraldiste pealt makstav tasu hoidmisperioodil t ,

H_t = keskmised päevased kohustuslike reservide eraldised hoidmisperioodil t ,

n_t = kalendripäevade arv hoidmisperioodil t ,

r_t = tasumäär kohustuslike reservide eraldiste eest hoidmisperioodil t . Kohaldada tuleb intressimäära tavapärasest ümardamist kahe kohani peale koma,

i = hoidmisperioodi t kalendripäev i ,

MR_i = kalendripäeval i või enne seda tehtud viimase põhilise refinantseerimisoperatsiooni intressi piirmäär.

7.5. Reservibaasi aruandlus, kinnitamine ja kontrollimine

Kohustusliku reservi süsteemi kuuluvad asutused arvutavad kohustusliku reservi rakendamiseks vajalikud reservibaasi kirjed ise ning need esitatakse RKPdele EKP rahandus- ja pangandusstatistika raames (vt 4. liide). Määruse EKP/2003/9 artiklis 5 on määratletud asutuse reservibaasi ja reservinõude aruandluse ja kinnitamise kord.

Asutuse kohustusliku reservi aruandluse ja kinnitamise kord on järgmine. Asutuse kohustusliku reservi arvutamiseks vastaval hoidmisperioodil teeb algatuse kas asjakohane RKP või asutus. Kohustusliku reservi arvutanud osapool teatab sellest hiljemalt kolm keskpanga tööpäeva enne hoidmisperioodi algust. Asjaomane RKP võib kindlaks määrata varasema kohustuslikust reservist teatamise tähtaja. Samuti võib ta määrata asutustele täiendavaid tähtpäevi reservibaasi muudatustest ja mis tahes kohustuslike reservide muudatustest teatamiseks. Teate saanud osapool peab kinnitama arvutatud kohustuslike reservide summa, teatades sellest hiljemalt hoidmisperioodi algusele eelneval RKP tööpäeval. Juhul kui osapool, kellele teade anti, ei ole sellele vastanud hoidmisperioodi algusele eelneva RKP tööpäeva lõpuks, on ta asutuse kohustuslike reservide summaga asjaomasel hoidmisperioodil nõustunud. Pärast nõustumist ei saa asutuse kohustuslike reserve asjaomasel hoidmisperioodil enam muuta.

Asutustele, kes võivad tegutseda teiste asutuste kaudsete reservihoiuste vahendajatena, on määruses EKP/2003/9 sätestatud aruandluse erinõuded. Reservi hoidmine vahendaja kaudu ei muuda vahendaja kaudu reservi hoidva asutuse statistilise aruandluse kohustusi.

EKP-l ja RKPdel on õigus kontrollida kogutud andmete täpsust ja kvaliteeti määruse (EÜ) nr 2531/98 ulatuses.

7.6. Mittevastavus kohustusliku reservi nõudele

Asutus ei vasta kohustusliku reservi nõudele siis, kui asutuse kalendripäeva lõpu keskmine jääk reservikonto(de)l hoidmisperioodil on väiksem kui selle asutuse reservinõue vastaval hoidmisperioodil.

Kui asutus täielikult või osaliselt ei täida reservinõuet, võib EKP kehtestada ühe järgmistest sanktsioonidest vastavalt määrusele (EÜ) nr 2531/98:

- a) asjaomase asutuse poolt täitmata jäetud reservinõude summa suhtes rakendatava laenuintressi piirmäära kuni 5 protsendipunkti võrra ületava summa tasumine või

- b) asjaomase asutuse poolt täitmata jäetud reservinõude summa suhtes rakendatava kuni kahekordse laenuintressi piirmäära tasumine või
- c) nõue, et asjaomane asutus peab EKP-s või RKP-s avama intressita hoiused, mille väärtus on asjaomase asutuse poolt täitmata jäänud reservinõude kolmekordne väärtus. Hoiuse tähtaeg ei tohi ületada ajavahemikku, mille jooksul asutus ei täitnud reservinõuet.

Kui asutus ei täida eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteemi käsitlevatest määrustest ja otsustest tulenevaid kohustusi (st kui asjaomast teavet ei edastata õigeaegselt või kui edastatav teave ei ole korrektne), on EKP-l õigus kehtestada sanktsioone kooskõlas määrusega (EÜ) nr 2532/98 ja määrusega EKP/1999/4. EKP juhatus võib määratleda ja avaldada kriteeriumid, mida ta kohaldab kohustuslikke reserve käsitleva määruse (EÜ) nr 2531/98 ⁽¹⁰⁹⁾ artikli 7 lõikes 1 sätestatud sanktsioonidele.

Lisaks võib eurosüsteem kohustusliku reservi nõude tõsise rikkumise korral peatada osapoolte osaluse avaturuoperatsioonides.

⁽¹⁰⁹⁾ Need kriteeriumid avaldati Euroopa Liidu Teataja teatistes pealkirjaga „Euroopa Keskpanka teatis kohustusliku reservi hoidmise kohustuse rikkumise suhtes kohaldatavate sanktsioonide kehtestamise kohta“ (EÜT C 39, 11.2.2000, lk 3).

1. liide

RAHAPOLIITIKA OPERATSIOONIDE JA MENETLUSTE NÄITED**Näidete loetelu**

Näide 1. Fikseeritud intressimääraga pakkumismenetlusena tehtavad pöördtehingud likviidsuse lisamiseks

Näide 2. Muutuva intressimääraga pakkumismenetlusena tehtavad pöördtehingud likviidsuse lisamiseks

Näide 3. Muutuva intressimääraga pakkumismenetlusena tehtav EKP võlasertifikaatide emissioon

Näide 4. Muutuva intressimääraga pakkumismenetlusena tehtavad välisvaluuta vahetustehingud likviidsuse vähendamiseks

Näide 5. Muutuva intressimääraga pakkumismenetlusena tehtavad välisvaluuta vahetustehingud likviidsuse lisamiseks

Näide 6. Riskiohjemeetmed

NÄIDE 1

Fikseeritud intressimääraga pakkumismenetlusena tehtavad pöördtehingud likviidsuse lisamiseks

EKP otsustab lisada turule likviidsust fikseeritud intressimääraga pakkumismenetlusena tehtava pöördteingu abil.

Kolm osapoolt esitavad järgmised pakkumised:

(miljonites eurodes)	
Osapool	Pakkumine
1. pank	30
2. pank	40
3. pank	70
Kokku	140

EKP otsustab jaotada kokku 105 miljonit eurot.

Jaotuse protsendimäär on järgmine:

$$\frac{105}{(30 + 40 + 70)} = 75 \%$$

Jaotamine osapoolte vahel toimub järgmiselt:

(miljonites eurodes)		
Osapool	Pakkumine	Jaotatud summa
1. pank	30	22,5
2. pank	40	30,0
3. pank	70	52,5
Kokku	140	105,0

NÄIDE 2

Muutuva intressimääraga pakkumismenetlusena tehtavad pöördtehingud likviidsuse lisamiseks

EKP otsustab lisada turule likviidsust muutuva intressimääraga pakkumismenetlusena tehtava pöördteingu abil.

Kolm osapoolt esitavad järgmised pakkumised:

Intressimäär (%)	Summa (miljonites eurodes)				
	1. pank	2. pank	3. pank	Pakkumised kokku	Kumulatiivsed pakkumised
3,15				0	0
3,10		5	5	10	10

Intressimäär (%)	Summa (miljonites eurodes)				
	1. pank	2. pank	3. pank	Pakkumised kokku	Kumulatiivsed pakkumised
3,09		5	5	10	20
3,08		5	5	10	30
3,07	5	5	10	20	50
3,06	5	10	15	30	80
3,05	10	10	15	35	115
3,04	5	5	5	15	130
3,03	5		10	15	145
Kokku	30	45	70	145	

EKP otsustab jaotada 94 miljonit eurot intressi piirmääraga 3,05 %.

Täielikult rahuldatakse kõik pakkumised, mis ületavad 3,05 % (sel juhul kumulatiivne summa on 80 miljonit eurot). 3,05 % juures on jaotuse protsendimäär järgmine:

$$\frac{94 - 80}{35} = 40 \%$$

Intressi piirmäära juures 1. pangale jaotatav summa on näiteks:

$$0,4 \times 10 = 4$$

1. pangale jaotatav kogusumma on järgmine:

$$5 + 5 + 4 = 14$$

Jaotamise tulemused võib kokku võtta järgmiselt:

Osapooled	Summa			
	1. pank	2. pank	3. pank	Kokku
Pakkumised kokku	30,0	45,0	70,0	145
Jaotatud summa kokku	14,0	34,0	46,0	94

Kui jaotamismenetlus toimub ühtse intressimääraga (Hollandi) enampakkumise kohaselt, on osapooltele jaotatavate summade suhtes rakendatav intressimäär 3,05 %.

Kui jaotamismenetlus toimub mitme intressimääraga (Ameerika) enampakkumise kohaselt, ei rakendata osapooltele jaotatavate summade suhtes ühtset intressimäära; näiteks 1. pangale määratakse 5 miljonit eurot intressimääraga 3,07 %, 5 miljonit eurot intressimääraga 3,06 % ja 4 miljonit eurot intressimääraga 3,05 %.

NÄIDE 3

Muutuva intressimääraga pakkumismenetlusena tehtav EKP võlasertifikaatide emissioon

EKP otsustab vähendada turul likviidsust muutuva intressimääraga pakkumismenetlusena tehtava EKP võlasertifikaatide emissiooni abil.

Kolm osapoolt esitavad järgmised pakkumised:

Intressimäär (%)	Summa (miljonites eurodes)				
	1. pank	2. pank	3. pank	Kokku	Kumulatiivsed pakkumised
3,00				0	0
3,01	5		5	10	10
3,02	5	5	5	15	25

Intressimäär (%)	Summa (miljonites eurodes)				
	1. pank	2. pank	3. pank	Kokku	Kumulatiivsed pakkumised
3,03	5	5	5	15	40
3,04	10	5	10	25	65
3,05	20	40	10	70	135
3,06	5	10	10	25	160
3,08	5		10	15	175
3,10		5		5	180
Kokku	55	70	55	180	

EKP otsustab jaotada nominaalsumma 124,5 miljonit eurot intressi piirmääraga 3,05 %.

Täielikult rahuldatakse kõik pakkumised, mis ületavad 3,05 % (sel juhul on kumulatiivne summa 65 miljonit eurot). 3,05 % juures on jaotuse protsendimäär järgmine:

$$\frac{124,5 - 65}{70} = 85 \%$$

Intressi piirmäära juures 1. pangale jaotatav summa on näiteks:

$$0,85 \times 20 = 17$$

1. pangale jaotatav kogusumma on järgmine:

$$5 + 5 + 5 + 10 + 17 = 42$$

Jaotamise tulemused võib kokku võtta järgmiselt:

(miljonites eurodes)				
Osapooled	Summa			
	1. pank	2. pank	3. pank	Kokku
Pakkumised kokku	55,0	70,0	55,0	180,0
Jaotatud summa kokku	42,0	49,0	33,5	124,5

NÄIDE 4

Muutuva intressimääraga pakkumismenetlusena tehtavad välisvaluuta vahetustehingud likviidsuse vähendamiseks

EKP otsustab vähendada turul likviidsust ning teeb selleks muutuva intressimääraga pakkumismenetlusena euro ja USA dollari välisvaluuta vahetustehingu. (Märkus: euroga kaubeldakse käesolevas näites preemiaga.)

Kolm osapoolt esitavad järgmised pakkumised:

Kursivahed (× 10 000)	Summa (miljonites eurodes)				
	1. pank	2. pank	3. pank	Kokku	Kumulatiivsed pakkumised
6,84				0	0
6,80	5		5	10	10
6,76	5	5	5	15	25
6,71	5	5	5	15	40
6,67	10	10	5	25	65
6,63	25	35	40	100	165
6,58	10	20	10	40	205

Kursivahed (× 10 000)	Summa (miljonites eurodes)				
	1. pank	2. pank	3. pank	Kokku	Kumulatiivsed pakkumised
6,54	5	10	10	25	230
6,49		5		5	235
Kokku	65	90	80	235	

EKP otsustab jaotada 158 miljonit eurot kursivahe piirnoteeringuga 6,63. Täielikult rahuldatakse kõik pakkumised, mis ületavad 6,63 punkti (sel juhul on kumulatiivne summa 65 miljonit eurot). 6,63 punkti juures on jaotuse protsendimäär järgmine:

$$\frac{158 - 65}{100} = 93 \%$$

Kõnealuse piirnoteeringu juures 1. pangale jaotatav summa on näiteks:

$$0,93 \times 25 = 23,25$$

1. pangale jaotatav kogusumma on järgmine:

$$5 + 5 + 5 + 10 + 23,25 = 48,25$$

Jaotamise tulemused võib kokku võtta järgmiselt:

Osapooled	Summa			
	1. pank	2. pank	3. pank	Kokku
Pakkumised kokku	65,0	90,0	80,0	235,0
Jaotatud summa kokku	48,25	52,55	57,20	158,0

EKP fikseerib operatsiooni tegemiseks euro ja USA dollari vahelise hetkekursi 1,1300 juures.

Kui jaotamismenetlus toimub ühtse intressimääraga (Hollandi) enampakkumise kohaselt, ostab eurosüsteem operatsiooni alguskuupäeval 158 000 000 eurot ja müüb 178 540 000 USA dollarit. Operatsiooni tähtpäeval müüb eurosüsteem 158 000 000 eurot ja ostab 178 644 754 USA dollarit (forvardkurss on $1,130663 = 1,1300 + 0,000663$).

Kui jaotamismenetlus toimub mitme intressimääraga (Ameerika) enampakkumise kohaselt, vahetab eurosüsteem euro ja USA dollari summasid järgmises tabelis näidatud viisil:

Hetketehting			Forvardtehting		
Vahetuskurss	eurot, ost	USD, müük	Vahetuskurss	eurot, müük	USD, ost
1,1300			1,130684		
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130680	10 000 000	11 306 800
1,1300	15 000 000	16 950 000	1,130676	15 000 000	16 960 140
1,1300	15 000 000	16 950 000	1,130671	15 000 000	16 960 065
1,1300	25 000 000	28 250 000	1,130667	25 000 000	28 266 675
1,1300	93 000 000	105 090 000	1,130663	93 000 000	105 151 659
1,1300			1,130658		
1,1300			1,130654		
1,1300			1,130649		
Kokku	158 000 000	178 540 000		158 000 000	178 645 339

NÄIDE 5

Muutuva intressimääraga pakkumismenetlusena tehtavad välisvaluuta vahetustehingud likviidsuse lisamiseks

EKP otsustab lisada turule likviidsust ning teeb selleks muutuva intressimääraga pakkumismenetlusena euro ja USA dollari välisvaluuta vahetustehingu. (Märkus: euroga kaubeldakse käesolevas näites preemiaga.)

Kolm osapoolt esitavad järgmised pakkumised:

Kursivahed (× 10 000)	Summa (miljonites eurodes)				
	1. pank	2. pank	3. pank	Kokku	Kumulatiivsed pakkumised
6,23					
6,27	5		5	10	10
6,32	5		5	10	20
6,36	10	5	5	20	40
6,41	10	10	20	40	80
6,45	20	40	20	80	160
6,49	5	20	10	35	195
6,54	5	5	10	20	215
6,58		5		5	220
Kokku	60	85	75	220	

EKP otsustab jaotada 197 miljonit eurot kursivahe piirnoteeringuga 6,54. Täielikult rahuldatakse kõik pakkumised, mis ületavad 6,54 punkti (sel juhul on kumulatiivne summa 195 miljonit eurot). 6,54 punkti juures on jaotuse protsendimäär järgmine:

$$\frac{197 - 195}{20} = 10 \%$$

Kõnealuse piirnoteeringu juures 1. pangale jaotatav summa on näiteks:

$$0,10 \times 5 = 0,5$$

1. pangale jaotatav kogusumma on järgmine:

$$5 + 5 + 10 + 10 + 20 + 5 + 0,5 = 55,5$$

Jaotamise tulemused võib kokku võtta järgmiselt:

Osapooled	Summa (miljonites eurodes)			
	1. pank	2. pank	3. pank	Kokku
Pakkumised kokku	60,0	85,0	75,0	220
Jaotatud summa kokku	55,5	75,5	66,0	197

EKP fikseerib operatsiooni tegemiseks euro ja USA dollari vahelise hetkekursi 1,1300 juures.

Kui jaotamismenetlus toimub ühtse intressimääraga (Hollandi) enampakkumise kohaselt, müüb eurosüsteem operatsiooni alguskuupäeval 197 000 000 eurot ja ostab 222 610 000 USA dollarit. Operatsiooni tähtpäeval ostab eurosüsteem 197 000 000 eurot ja müüb 222 738 838 USA dollarit (forwardkurss $1,130654 = 1,1300 + 0,000654$).

Kui jaotamismenetlus toimub mitme intressimääraga (Ameerika) enampakkumise kohaselt, vahetab eurosüsteem euro ja USA dollari summasid järgmises tabelis näidatud viisil:

Hetketehting			Forvardtehting		
Vahetuskurss	eurot, müük	USD, ost	Vahetuskurss	eurot, ost	USD, müük
1,1300			1,130623		
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130627	10 000 000	11 306 270
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130632	10 000 000	11 306 320
1,1300	20 000 000	22 600 000	1,130636	20 000 000	22 612 720
1,1300	40 000 000	45 200 000	1,130641	40 000 000	45 225 640
1,1300	80 000 000	90 400 000	1,130645	80 000 000	90 451 600
1,1300	35 000 000	39 550 000	1,130649	35 000 000	39 572 715
1,1300	2 000 000	2 260 000	1,130654	2 000 000	2 261 308
1,1300			1,130658		
Kokku	197 000 000	222 610 000		197 000 000	222 736 573

NÄIDE 6

Riskiohjemeetmed

Käesolev näide illustreerib eurosüsteemi likviidsust lisavates operatsioonides kasutatava alusvara suhtes kohaldatavat riskiohjeraamistikku ⁽¹¹⁰⁾. Näite aluseks on eeldus, et osapool osaleb järgmistes eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonides:

- a) 28. juulil 2004 algav ja 4. augustil 2004 lõppev põhiline refinantseerimisoperatsioon, milles osapoolele jaotatakse 50 miljonit eurot intressimääraga 4,24 %;
- b) 29. juulil 2004 algav ja 21. oktoobril 2004 lõppev pikemaajaline refinantseerimisoperatsioon, milles osapoolele jaotatakse 45 miljonit eurot intressimääraga 4,56 %, ning
- c) 4. augustil 2004 algav ja 11. augustil 2004 lõppev põhiline refinantseerimisoperatsioon, milles osapoolele jaotatakse 35 miljonit eurot intressimääraga 4,26 %.

Tabelis 1 kirjeldatakse turustatavaid alusvarasid, mida osapool kasutab nimetatud operatsioonide katteks.

Tabel 1

Tehingutes kasutatav turustatav alusvara

Omadused						
Nimi	Vara klass	Tähtpäev	Kupong	Kupongi sagedus	Järelejäanud täht-aeg	Turuväärtuse allahindlus
Vara A	Jumbo-tüüpi kaetud pangavõlakiri	30.8.2008	Fikseeritud määraga	6 kuud	4 aastat	3,50 %
Vara B	Keskvalitsuse võlakiri	19.11.2008	Muutuva määraga	12 kuud	4 aastat	0,50 %
Vara C	Äriühingu võlakiri	12.5.2015	Nullmääraga		> 10 aastat	15,00 %
Hinnad protsentides (sh kogunenud intress) (*)						
28.7.2004	29.7.2004	30.7.2004	2.8.2004	3.8.2004	4.8.2004	5.8.2004
102,63	101,98	100,55	101,03	100,76	101,02	101,24
	98,35	97,95	98,15	98,56	98,73	98,57
					55,01	54,87

(*) Konkreetse hindamispäeva kohta esitatud hinnad vastavad kõnealusele hindamispäevale eelneva tööpäeva kõige tüüpilisemale hinnale.

⁽¹¹⁰⁾ Näite aluseks on eeldus, et lisatagatise nõude vajalikkuse arvutamisel võetakse arvesse pakkumistoiminguga väljastatud vahenditelt kogunenud intressi ning nõude esitamise lävi on 0,5 % pakkumistoiminguga väljastatud vahenditest.

MÄRGISTATUD TAGATISTE HALDUSSÜSTEEM

Esmalt eeldatakse, et tehinguid tehakse RKPga, kus kasutatakse süsteemi, milles alusvara märgistatakse iga tehingu puhul. Alusvara hinnatakse iga päev. Riskiohjeraamistikku võib kirjeldada järgmiselt (vt ka tabel 2).

1. 28. juulil 2004 sõlmib osapool tagasiostutehingu RKPga, kes ostab 50,6 miljoni euro eest vara A. Vara A on fikseeritud kupongimääraga jumbo-tüüpi kaetud pangavõlakiri, mille tähtpäev on 30. augustil 2008. Seega on selle järelejäanud tähtaeg neli aastat, mis eeldab 3,5 % suurust turuväärtuse allahindlust. Kõnealusel päeval on vara A turuhind vaadeldaval turul 102,63 %, mis hõlmab kogunenud kupongiintressi. Osapool peab esitama sellises koguses vara A, et pärast 3,5 % suurust turuväärtuse allahindluse mahaarvamist oleks selle väärtus suurem kui jaotatud 50 miljonit eurot. Seega esitab osapool vara A nominaalväärtusega 50,6 miljonit eurot, mille kohandatud turuväärtus kõnealusel päeval on 50 113 203 eurot.

2. 29. juulil 2004 sõlmib osapool tagasiostutehingu RKPga, kes ostab 21 miljoni euro eest vara A (turuhind 101,98 %, turuväärtuse allahindlus 3,5 %) ja 25 miljoni euro eest vara B (turuhind 98,35 %). Vara B on muutuva kupongimaksimääraga keskvalitsuse võlakiri, mille suhtes rakendatakse 0,5 % suurust turuväärtuse allahindlust. Vara A ja vara B kohandatud turuväärtus kõnealusel päeval on 45 130 810 eurot, mis on seega rohkem kui nõutav 45 000 000 eurot.

29. juulil 2004 hinnatakse 28. juulil 2004 algatatud põhilise refinantseerimisoperatsiooni alusvara ümber. 101,98 % suuruse turuhinna juures jääb vara A allahinnatud turuväärtus ikkagi nõude esitamise läve alam- ja ülempiiridesse. Sellest tulenevalt leitakse, et algselt panditud tagatis katab nii esialgu pakkumistoiminguga väljastatud vahendite summa kui ka kogunenud intressi summas 5 889 eurot.

3. 30. juulil 2004 hinnatakse alusvara ümber: vara A turuhind on 100,55 % ja vara B turuhind on 97,95 %. 28. juulil 2004 alanud põhiliselt refinantseerimisoperatsioonilt kogunenud intress on 11 778 eurot ning 29. juulil 2004 alanud pikemaajaliselt refinantseerimisoperatsioonilt kogunenud intress 5 700 eurot. Seetõttu jääb vara A kohandatud turuväärtus esimese tehingu puhul 914 218 euro võrra tehingu tagatavast summast (s.o pakutud likviidsus pluss kogunenud intress) allapoole, kuid ka allapoole nõude esitamise läve alampiiri, milleks on 49 761 719 eurot. Osapool esitab vara A nominaalväärtusega 950 000 eurot, millega pärast 3,5 % suuruse allahindluse mahaarvamist 100,55 % suurusel turuväärtusel põhinevast hinnast taastatakse piisav tagatis ⁽¹¹¹⁾.

Lisatagatise nõue on vajalik ka teise tehingu puhul, kuna kõnealuses tehingus kasutatud alusvara kohandatud turuväärtus (44 741 520 eurot) jääb nõude esitamise läve alampiirist (44 780 672 eurot) allapoole. Seetõttu esitab osapool vara B summas 270 000 eurot kohandatud turuväärtusega 263 143 eurot.

4. 2. ja 3. augustil 2004 hinnatakse alusvara ümber ning see ei too 28. ja 29. juulil 2004 sõlmitud tehingutele kaasa lisatagatise nõudeid.

5. 4. augustil 2004 maksab osapool tagasi 28. juulil 2004 alustatud põhilise refinantseerimisoperatsiooni alusel väljastatud vahendid, k.a kogunenud intressi summas 41 222 eurot. RKP tagastab vara A nominaalväärtusega 51 550 000 eurot.

Samal päeval sõlmib osapool tagasiostutehingu RKPga, kes ostab vara C nominaalväärtusega 75 miljonit eurot. Et vara C puhul on tegemist äriühingu nullkuponiga võlakirjadega, mille järelejäanud tähtaeg on üle kümne aasta ja mille suhtes on vaja rakendada 15 % suurust turuväärtuse allahindlust, on allahinnatud turuväärtus kõnealusel päeval 35 068 875 eurot.

29. juulil 2004 alustatud pikaajalise refinantseerimisoperatsiooni alusvarade ümberhindamisest ilmneb, et pakutud varade kohandatud turuväärtus ületab nõude esitamise läve ülempiiri ligikaudu 262 000 euro võrra, mistõttu riigi keskpang peab tagastama osapoolle vara B nominaalväärtusega 262 000 eurot ⁽¹¹²⁾.

KOONDTAGATISTE HALDUSSÜSTEEM

Teiseks eeldatakse, et tehinguid tehakse RKPga, kes kasutab koondtagatiste haldussüsteemi. Osapoolle kasutatavate koondtagatiste hulka kuuluvaid varasid ei märgistata konkreetsete tehingute jaoks.

Tehingute jada käesolevas näites on sama, mis eespool kirjeldatud märgistatud tagatiste haldussüsteemi näites. Peamine erinevus seisneb selles, et ümberhindamispäeval peab kõigi koondatud tagatiste kohandatud turuväärtus katma kõigi

⁽¹¹¹⁾ RKPd võivad nõuda lisatagatise esitamist pigem sularahas kui väärtpaberites.

⁽¹¹²⁾ Kui RKP pidi maksma osapoolle tagatist seoses teise tehinguga, võib sellise tagatise teataval juhtudel tasaarveldada tagatisega, mida osapool maksab liikmesriigi keskpangale seoses esimese tehinguga. Selle tulemusena oleks tegemist vaid ühe tagatise arveldamisega.

osapool ja RKP vahel pooleli olevate operatsioonide kogusumma. Käesolevas näites on 30. juulil 2004 tekkiv 1 178 398 euro suurune lisatagatise nõue identne märgistatud tagatiste haldussüsteemi näites kirjeldatud lisatagatise nõudega. Osapool esitab vara A nominaalväärtusega 1 300 000 eurot, millega pärast 3,5 % suuruse allahindluse mahaarvamist 100,55 % suuruse turuväärtusega hinnast taastatakse piisav tagatis.

Lisaks võib osapool 4. augustil 2004, kui saabub 28. juulil 2004 alanud põhilise refinantseerimisoperatsiooni tähtpäev, hoida varasid oma tagatiskontol. Vara võib ka teise vara vastu vahetada, nagu selgub näitest, kus vara A nominaalväärtusega 51,9 miljonit eurot asendatakse varaga C, mille nominaalväärtus on 75,5 miljonit eurot, et katta kõikide refinantseerimisoperatsioonide alusel pakutud likviidsust ja kogunenud intressi.

Riskiohjeraamistikku koondtagatiste haldussüsteemi puhul kirjeldab tabel 3.

Tabel 2

Märgistatud tagatiste haldussüsteem

Kuupäev	Lõpetamata tehingud	Alguskuupäev	Lõppkuupäev	Intressimäär	Lisatav likviidsus	Kogunenud intress	Kaetav kogusumma	Nõude esitamise läve alampiir	Nõude esitamise läve ülempiir	Kohandatud turuväärtus	Lisatagatise nõue
28.7.2004	Põhiline refinantseerimine	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	—	50 000 000	49 750 000	50 250 000	50 113 203	—
29.7.2004	Põhiline refinantseerimine	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	5 889	50 005 889	49 755 859	50 255 918	49 795 814	—
	Pikemaajaline refinantseerimine	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	—	45 000 000	44 775 000	45 225 000	45 130 810	—
30.7.2004	Põhiline refinantseerimine	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	11 778	50 011 778	49 761 719	50 261 837	49 097 560	– 914 218
	Pikemaajaline refinantseerimine	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	5 700	45 005 700	44 780 672	45 230 729	44 741 520	– 264 180
2.8.2004	Põhiline refinantseerimine	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	29 444	50 029 444	49 779 297	50 279 592	50 258 131	—
	Pikemaajaline refinantseerimine	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	22 800	45 022 800	44 797 686	45 247 914	45 152 222	—
3.8.2004	Põhiline refinantseerimine	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	35 333	50 035 333	49 785 157	50 285 510	50 123 818	—
	Pikemaajaline refinantseerimine	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	28 500	45 028 500	44 803 358	45 253 643	45 200 595	—
4.8.2004	Põhiline refinantseerimine	4.8.2004	11.8.2004	4,26	35 000 000	—	35 000 000	34 825 000	35 175 000	35 068 875	—
	Pikemaajaline refinantseerimine	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	34 200	45 034 200	44 809 029	45 259 371	45 296 029	261 829
5.8.2004	Põhiline refinantseerimine	4.8.2004	11.8.2004	4,26	35 000 000	4 142	35 004 142	34 829 121	35 179 162	34 979 625	—
	Pikemaajaline refinantseerimine	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	39 900	45 039 900	44 814 701	45 265 100	45 043 420	—

Tabel 3

Koondtagatiste haldussüsteem

Kuupäev	Lõpetamata tehingud	Alguskuupäev	Lõppkuupäev	Intressimäär	Lisatav likviidsus	Kogunenud intress	Kaetav kogusumma	Nõude esitamise läve alampiir (*)	Nõude esitamise läve ülempiir (**)	Kohandatud turuväärtus	Lisatagatise nõue
28.7.2004	Põhiline refinantseerimine	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	—	50 000 000	49 750 000	Ei kohaldata	50 113 203	—
29.7.2004	Põhiline refinantseerimine	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	5 889	95 005 889	94 530 859	Ei kohaldata	94 926 624	—
	Pikemaajaline refinantseerimine	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	—					
30.7.2004	Põhiline refinantseerimine	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	11 778	95 017 478	94 542 390	Ei kohaldata	93 839 080	– 1 178 398
	Pikemaajaline refinantseerimine	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	5 700					
2.8.2004	Põhiline refinantseerimine	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	29 444	95 052 244	94 576 983	Ei kohaldata	95 487 902	—
	Pikemaajaline refinantseerimine	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	22 800					
3.8.2004	Põhiline refinantseerimine	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	35 333	95 063 833	94 588 514	Ei kohaldata	95 399 949	—
	Pikemaajaline refinantseerimine	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	28 500					
4.8.2004	Põhiline refinantseerimine	4.8.2004	11.8.2004	4,26	35 000 000	—	80 034 200	79 634 029	Ei kohaldata	80 333 458	—
	Pikemaajaline refinantseerimine	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	34 200					
5.8.2004	Põhiline refinantseerimine	4.8.2004	11.8.2004	4,26	35 000 000	4 142	80 044 042	79 643 821	Ei kohaldata	80 248 396	—
	Pikemaajaline refinantseerimine	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	39 900					

(*) Koondtagatiste haldussüsteemis tähendab nõude esitamise läve alampiir nõude esitamise madalaimat läve. Praktikas nõuab enamik liikmesriikide keskpankasid lisatagatist, kui koondtagatiste allahinnatud turuväärtus langeb allapoole kaetavat koguväärtust.

(**) Koondtagatiste haldussüsteemis ei ole nõude esitamise läve ülempiiril tähtsust, sest osapool arvestab pidevalt operatiivtehingute vähendamiseks esitatud ületagatisega.

2. liide

SÕNASTIK

Alguskuupäev (Start date): kuupäev, mil arveldatakse rahapoliitika operatsiooni esimene osa. Alguspäev vastab tagasiostulepingutel ja välisvaluuta vahetustehingutel põhinevate operatsioonide puhul ostupäevale.

Allahindlus (Haircut): vt turuväärtuse allahindlus.

Ameerika enampakkumine (American auction): vt mitme intressimääraga pakkumismenetlus.

Arveldusagent (Settlement agent): asutus, kes juhib arveldusprotsessi (nt arvelduspositsioonide kindlaksmääramine, maksetehingute seire jms) ülekandesüsteemide või muude menetluste puhul, milles kasutatakse arveldamist.

Arvelduskonto (Settlement account): TARGET2 otseosaleja konto keskpangas maksete töötlemiseks.

Arvelduspäev (Settlement date): tehingu arveldamise kuupäev. Arveldamine võib toimuda kauplemisega samal päeval (sama päeva arveldus) või üks või mitu päeva pärast kauplemist (arvelduspäev on kauplemispäev (T) + arveldusviivitus).

Avaturuoperatsioon (Open market operation): operatsioon, mis tehakse finantsturul keskpanga algatusel. Eesmärkide, regulaarsuse ja menetluskorra põhjal võib eurosüsteemi avaturuoperatsioonid jagada nelja kategooriasse: põhilised refinantseerimisoperatsioonid, pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid, peenhäälestusoperatsioonid ja struktuurioperatsioonid. Eurosüsteemi peamised avaturuinstrumendid on pöördtehingud ja neid võib kasutada kõigis neljas operatsioonide kategoorias. Peale selle võib struktuurioperatsioonide puhul kasutada võlasertifikaatide emiteerimist ja otsetehinguid ning peenhäälestusoperatsioonide puhul välisvaluuta vahetustehinguid ja tähtajaliste hoiuste kogumist.

Brutoarveldussüsteem (Gross settlement system): ülekandesüsteem, kus vahendite arveldamine või väärtpaperite ülekandmine toimub konkreetsete maksekorralduste põhjal.

Depookonto (Safe custody account): keskpanga hallatav väärtpaperikonto, millele krediidasutused võivad paigutada keskpanga operatsioonide tagamiseks sobivaks peetavaid väärtpabereid.

Depositoorium (Depository): asutus, kelle esmane ülesanne on registreerida väärtpaberid füüsiliselt või elektrooniliselt ning pidada arvestust nende väärtpaperite omandiõiguse üle.

Elektrooniline register (Book-entry system): raamatupidamissüsteem, mis võimaldab väärtpabereid ja muid finantsvarasid üle kanda ilma paberdokumente või -sertifikaate tegelikult liigutamata (nt väärtpaperite elektrooniline ülekanne). Vt ka elektroonilise väärtpaperi kasutuselevõtt.

Elektroonilise finantsinstrumendi kasutuselevõtt (Dematerialisation): finantsvara omandiõigust tähistavate füüsiliste sertifikaatide või dokumentide kaotamine selliselt, et finantsvara eksisteerib ainult raamatupidamiskirjetena.

Emitent (Issuer): üksus, kellel on kohustus seoses väärtpaperi või muu finantsinstrumendiga.

EMP (Euroopa Majanduspiirkonna) riigid (EEA (European Economic Area) countries): Euroopa Liidu liikmesriigid, Island, Liechtenstein ja Norra.

Esialgne marginaal (Initial margin): riskiohjemeede, mida eurosüsteem võib rakendada pöördtehingutes ja mis tähendab, et tehingu jaoks vajalik tagatis on samaväärne osapoolele antava krediidiga, millele lisandub esialgse marginaali väärtus.

Etteteatamistähtajaga lõpetatavad hoiused (Deposits redeemable at notice): instrumentide kategooria, mis koosneb hoiustest, mille hoidja peab arvestama kindlaksmääratud etteteatamistähtajaga, enne kui ta saab vahendid välja võtta. Mõnel juhul on võimalik konkreetsel ajavahemikul võtta välja teatav fikseeritud summa või võtta vahendid välja enne tähtaega ja maksta leppetrahvi.

Euroala (Euro area): piirkond, mis hõlmab liidu liikmesriike, kus ühtse rahapoliitika elluviimise eest vastutab EKP nõukogu.

Euroopa Keskpankade Süsteem (EKPS) (European System of Central Banks, ESCB): Euroopa Keskpank ja Euroopa Liidu liikmesriikide keskpangad. Tuleks märkida, et nende liikmesriikide keskpankadel, mille rahühik ei ole euro, säilivad rahapoliitika valdkonnas siseriikliku õiguse kohased volitused ning seega ei ole nad seotud eurosüsteemi rahapoliitika elluviimisega.

Eurosüsteem (Eurosystem): Euroopa Keskpank (EKP) ja euroala liikmesriikide keskpangad (RKPD). Eurosüsteemi otsuseid langetavad organid on EKP nõukogu ja juhatus.

Eurosüsteemi krediidihindamisraamistik (Eurosystem credit assessment framework, ECAF): menetlused, eeskirjad ja meetodid, millega tagatakse, et kõik kõlblikud varad vastavad eurosüsteemi kõrgetele krediidistandarditele. Seejuures eristab eurosüsteem turukõlblikke ja turukõlbmatuid varasid. Kõlblike varade krediidistandarditele vastavuse hindamisel arvestab eurosüsteem nelja allika krediidihindanguid: reitinguagentuurid (ECAI), riikide keskpankade majasisesed krediidihindamise süsteemid (ICAS), osapoolte majasisesed reitingupõhised (IRB) süsteemid või kolmandate poolte reitinguvahendid (RT). Peale selle võtab eurosüsteem krediidistandarditele vastavuse hindamisel arvesse institutsioonilisi kriteeriume ja omadusi, mis tagavad instrumentide hoidjale samaväärse kaitse nagu näiteks garantiid. Eurosüsteemi kõrgetele krediidistandarditele vastavuse miinimumnõue (krediidikvaliteedi lävi) on krediidihindang „üks A“. Eurosüsteem käsitleb ühe aasta jooksul püsinud maksejõuetuse tõenäosust 0,10 % samaväärsena krediidihindanguga „üks A“.

Eurosüsteemi tööpäev (Eurosystem business day): iga päev, mil EKP ja vähemalt ühe liikmesriigi keskpank on eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonide tegemiseks avatud.

Fikseeritud intressimääraga instrument (Fixed rate instrument): finantsinstrument, mille kupongimäär on fikseeritud kogu instrumendi kehtivuse ajal.

Fikseeritud intressimääraga pakkumismenetlus (Fixed rate tender): pakkumismenetlus, mille puhul keskpank määrab intressimäära eelnevalt kindlaks ning osapooled teevad pakkumisi sellise rahasumma ulatuses, millega nad soovivad fikseeritud intressimäära juures tehinguid teha.

Hindamispäev (Valuation date): kuupäev, mil hinnatakse krediidioperatsioonide alusvara.

Hoidmisperiood (Maintenance period): ajavahemik, mille suhtes arvestatakse kohustusliku reservi nõuete täitmist. EKP avaldab kohustusliku reservi hoidmise perioodide ajakava vähemalt kolm kuud enne iga aasta algust. Kohustusliku reservi hoidmise periood algab esimese põhilise refinantseerimisoperatsiooni arvelduspäeval pärast EKP nõukogu koosolekut, milleks eelnevalt on kavandatud rahapoliitilise kursi igakuine hindamine. Tavaliselt lõpevad need järgmise kuu samalaadsele arvelduspäevale eelneval päeval. Erijuhtudel võidakse avaldatud ajakava muuta, muu hulgas sõltuvalt EKP nõukogu koosolekute ajakava muutusest.

Hoiustamise püsivõimalus (Deposit facility): eurosüsteemi püsivõimalus, mida osapooled võivad kasutada eelnevalt kindlaks määratud intressimääraga üleoõhoiuste tegemiseks liikmesriigi keskpangas.

Hollandi enampakkumine (Dutch auction): vt ühtse intressimääraga pakkumismenetlus.

Intressi piirmäär (Marginal interest rate): intressimäär, mille juures ammendub kogu pakkumismenetlusega jaotatav summa.

Intressiarvestusmeetod (Day-count convention): tava, mis määrab laenuintressi arvutamisel arvesse võetavate päevade arvu. Eurosüsteem kasutab oma rahapoliitika operatsioonides intressiarvestusmeetodit tegelik päevade arv / 360.

Järelejäänud tähtaeg (Residual maturity): võlainstrumendi tähtpäevani jäänud aeg.

Kahepoolne menetlus (Bilateral procedure): menetlus, mille puhul keskpank suhtleb ühe või mitme osapoolega otse ilma pakkumismenetlust kasutamata. Kahepoolsete menetluste hulka kuuluvad väärtpapieribörside ja turuesindajate vahendusel tehtavad operatsioonid.

Kauplemispäev (T) (Trade date T): päev, mil kauplemistehing tehakse (st sõlmitakse kahe osapoole vaheline kokkulepe finantstehingu kohta). Kauplemispäev võib langeda kokku tehingu arvelduspäevaga (sama päeva arveldus) või eelneeda arvelduspäevale kindlaksmääratud arvu tööpäevade võrra (arvelduspäev on kauplemispäev (T) + arveldusviivitus).

Keskpankadevaheline piiriüleste tagatiste haldamise raamistik (Correspondent central banking model, CCBM): eurosüsteemi loodud mehhanism, mille eesmärk on võimaldada osapoolel kasutada alusvarasid piiriülelt. Keskpankadevahelise piiriüleste tagatiste haldamise raamistiku puhul tegutsevad liikmesriikide keskpangad üksteise kontohalduritena. See tähendab, et iga liikmesriigi keskpangal on oma väärtpapierite haldussüsteemis väärtpapierikonto iga liikmesriigi keskpanga (ja EKP) jaoks. Mudelit võivad kasutada ka teatud selliste liikmesriikide keskpankade osapooled, mille rahaühik ei ole euro.

Kiirpakkumismenetlus (Quick tender): pakkumismenetlus, mida eurosüsteem kasutab peenhäälestusoperatsioonideks, kui soovetakse kiiresti mõjutada likviidsusolukorda turul. Kiirpakkumismenetlusi tehakse tavaliselt 90 minuti jooksul ning nendes osalevate osapoolte arv on tavaliselt piiratud.

Kindlasummaline mahaarvamine (Lump-sum allowance): fikseeritud summa, mille institutsioon arvab maha, kui arvutatakse tema kohustusliku reservi nõuet eurosüsteemi kohustuslike reservide raamistikus.

Kohustusliku reservi nõue (Reserve requirement): nõue, mille kohaselt asutustel peab olema keskpangas kohustuslik reserv. Eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteemis korrutatakse krediidiastutuse kohustusliku reservi nõude arvutamiseks iga reservibaasi arvatud bilansikirje kategooria reservimäär nende kirjete hulga asutuse bilansis ja sellest lahutatakse iga asutuse poolt saadud mahaarvamine kooskõlas määruse EKP/2003/9 artikli 5 lõikega 2.

Kohustuste mittetäitmine (Default event): eurosüsteemi krediidihindamisraamistik (ECAE) viidatud sündmus, mis vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta direktiivis 2006/48/EÜ (krediitiasutuste asutamise ja tegevuse kohta) ⁽¹¹³⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta direktiivis 2006/49/EÜ (investeeringusühingute ja krediitiasutuste kapitali adekvaatsuse kohta) ⁽¹¹⁴⁾ sätestatud määratlusele (direktiividele viidatakse koos kui kapitalinõuete direktiivile). Seega on tegemist kohustuste mittetäitmisega, kui „a) krediitiasutus leiab, et võlgnik tõenäoliselt ei maksa tema vastu olevaid nõudeid krediitiasutusele, emaettevõtjale või selle tütarettevõtjale täielikult, kui krediitiasutus ei kasutaks võimalusi nagu tagatise realiseerimine (selle olemasolul),” ja/või „b) võlgnik on üle 90 päeva jätnud tasumata mis tahes olulised tema vastu olevad nõuded krediitiasutusele, emaettevõtjale või selle tütarettevõtjale.”

Kontohaldur (Custodian): üksus, kes tegeleb väärtpaberite ja muude finantsvarade hoidmise ja haldamisega teiste nimel.

Koondsüsteem (Pooling system): vt koondtagatiste haldussüsteem.

Koondtagatiste haldussüsteem (Collateral pooling system): keskpanga tagatiste haldamise süsteem, milles osapooled avavad koondtagatiste konto, et hoiustada varasid, mis on keskpangaga tehtavate tehingute tagatiseks. Erinevalt märgistatud tagatiste haldussüsteemist ei ole koondtagatiste haldussüsteemis alusvara üksiktehingute jaoks märgistatud.

Korrespondentpangandus (Correspondent banking): kord, mille kohaselt üks krediitiasutus pakub teisele krediitiasutusele makse- ja muid teenuseid. Maksete tegemiseks korrespondentpankade vahendusel kasutatakse sageli vastastikuseid kontosid (nostro- ja lorokonto), mille võib ühendada alaliste krediitiliinidega. Korrespondentpankade teenuseid osutatakse peamiselt ühest riigist teise, kuid riigisiselt võib neid kasutada seoses teatavate esindussuhetega. Korrespondentpank nimetab välisriigi krediitiasutuse nimel hoitavat kontot lorokontoks; välisriigi krediitiasutus omakorda nimetaks sama kontot nostrokontoks.

Krediitiasutus (Credit institution): krediitiasutus direktiivi 2006/48/EÜ artikli 2 ja artikli 4 lõike 1 mõistes, vastavalt rakendussätetele riigi õiguses, mille üle teostab järelevalvet pädev ametiasutus; või muu krediitiasutus lepingu artikli 123 lõike 2 tähenduses, mille järelevalve toimub pädeva ametiasutuse poolt teostatava järelevalvega võrreldava standardi alusel.

Krediidihindamise sisesüsteem (In-house credit assessment system, ICAS): eurosüsteemi krediidihindamisraamistik ette nähtud krediidi hindajate kategooria, kuhu kuuluvad neli krediidi hindamise süsteemi, mida haldavad Deutsche Bundesbank, Banco de España, Banque de France ja Oesterreichische Nationalbank.

Kõikumisvahemik (turuväärtuses kajastamine) (Variation margin (marking to market)): eurosüsteem nõuab, et tema likviidsust lisavates pöördtehingutes kasutatava alusvara teatav turuväärtuse tase säilitatakse aja jooksul. See tähendab, et kui alusvara väärtus jääb tavapärasel hindamisel alla teatava taseme, nõuab liikmesriigi keskpank, et osapool esitaks täiendavaid varasid või sularaha (s.o esitab lisatagatise nõude). Samamoodi võib osapool siis, kui alusvara väärtus ületab pärast ümberhindamist teatava taseme, seda taset ületava vara või sularaha tagasi võtta. Vt ka punkt 6.4.

Laenamise püsivõimalus (Marginal lending facility): eurosüsteemi püsivõimalus, mida osapooled võivad kasutada, et saada liikmesriigi keskpangalt kõlblike varade vastu eelnevalt kindlaks määratud intressimääraga üleõlaenu.

Leping (Treaty): Euroopa Liidu toimimise leping.

Liikmesriik (Member State): käesolevas dokumendis liidu liikmesriik, mille rahaühik on euro.

Likviidsuse suurendamine varaga tagatud väärtpaberite tehing (Liquidity support in an ABS transaction): mis tahes struktuurirakendus, mida saab kasutada tehingu jooksul esineva rahavoogude ajutise puudujäägi katmiseks.

Lisatagatise nõue (Margin call): kõikumisvahemiku rakendamise seotud menetlus, mis tähendab, et kui alusvara regulaarselt mõõdetav väärtus langeb teatavast tasemest madalamale, nõuab keskpank, et osapooled esitaksid täiendavaid varasid (või sularaha). Kui alusvara väärtus peaks pärast ümberhindamist olema suurem kui osapoole võlgnetav summa ja kõikumisvahemik kokku, võib osapool nõuda keskpangalt liigsete varade (või sularaha) tagastamist.

Loovutamine makse vastu (Delivery-versus-payment/delivery-against-payment system): väärtuse vastu vahetamise arveldussüsteemi mehhanism, millega tagatakse, et varade (väärtpaberite või muude finantsinstrumentide) lõplik ülekanne toimub siis ja ainult siis, kui toimub muu vara (või muude varade) lõplik ülekanne.

Lõplik ülekanne (Final transfer): tühistamatu ja tingimusteta ülekanne, millega täidetakse ülekande tegemise kohustus.

Lähedane side (Close links): olukord, kus osapool on seotud kõlblike varade emitendiga/krediidisaaajaga/garandiga järgmistel võimalikel põhjustel: a) osapoolele kuulub kas otseselt või kaudselt ühe või mitme ettevõtja kaudu 20 % või rohkem emitendi/krediidisaaaja/garandi kapitalist või b) emitendile/krediidisaaajale/garandile kuulub kas otseselt või kaudselt ühe või mitme ettevõtja kaudu 20 % või rohkem osapoole kapitalist või c) rohkem kui 20 % nii osapoole kui ka emitendi/krediidisaaaja/garandi kapitalist kuulub kas otseselt või kaudselt ühe või mitme ettevõtja kaudu kolmandale isikule.

Mahupõhine pakkumismenetlus (Volume tender): vt fikseeritud intressimääraga pakkumismenetlus.

Maksevõime risk (Solvency risk): finantsvara emitendi kohustuste täitmatajäämisest (pankrotist) või osapoole maksejõuetusest tulenev kahjumirisk.

⁽¹¹³⁾ ELT L 177, 30.6.2006, lk 1.

⁽¹¹⁴⁾ ELT L 177, 30.6.2006, lk 201.

Mitme intressimääraga pakkumismenetlus (Ameerika pakkumismenetlus) (Multiple rate auction, American auction): pakkumismenetlus, mille puhul jaotamise intressimäär (või hind või vahetustehingu kursivahe) on samaväärne iga üksikpakkumise puhul pakutava intressimääraga.

Muutuva intressimääraga pakkumismenetlus (Variable rate tender): pakkumismenetlus, mille puhul osapooled esitavad pakkumisi nii raha summa kohta, mille ulatuses nad soovivad keskpangaga tehinguid teha, kui ka intressimäärade kohta, millega nad soovivad tehingut teha.

Märgistatud tagatiste haldussüsteem (Earmarking system): keskpankade tagatiste haldamise süsteem, kus likviidsust pakutakse iga üksiktehingu jaoks märgistatud varade vastu.

Nullkupongiga võlakiri (Zero coupon bond): väärtpaber, millelt makstakse sularaha vaid kord tema kehtivuse jooksul. Käesolevas dokumendis hõlmavad nullkupongiga võlakirjad diskontomääraga väljastatud võlakirju ja võlakirju, mille tähtpäeva saabumisel tehakse üks intressimakse. Nullkupongiga võlakirja eriliik on põhiosast eraldatud kupongiga võlakiri (STRIP).

Nõude esitamise lävi (Trigger point): pakutava likviidsuse eelnevalt sätestatud tase, mille puhul esitatakse lisatagatise nõue.

Osapool (Counterparty): finantstehingu (nt igasuguse keskpangaga tehtava tehingu) vastaspool.

Ostuhind (Purchase price): hind, millega müüja ostetavat vara ostjale müüb või müüa kavatseb.

Ostupäev (Purchase date): kuupäev, mil müüja tegelikult müüb ostetava vara ostjale (müügi jõustumise kuupäev).

Otsetehing (Outright transaction): tehing, mille puhul varasid ostetakse või müüakse kuni nende tähtpäevani (hetke- ja forvardtehingud).

Pakkumisintressi alammäär (Minimum bid rate): intressimäärade alampiir, millega osapooled võivad esitada pakkumisi muutuva intressimääraga pakkumismenetlustes.

Pakkumisintressi ülemmäär (Maximum bid rate): intressimäärade ülempiir, millega osapooled võivad esitada pakkumisi muutuva intressimääraga pakkumismenetlustes. EKP teatatud pakkumisintressi ülemmäärast kõrgema intressimääraga pakkumised jäetakse kõrvale.

Pakkumismahu ülempiir (Maximum bid limit): üksiku osapoole suurima aktsepteeritava pakkumise piirmäär pakkumisooperatsioonis. Eurosüsteemi võib pakkumismahu ülempiire kehtestada selleks, et vältida ebaproportsionaalselt suuri pakkumisi üksikutelt osapooltelt.

Pakkumismenetlus (Tender procedure): menetlus, mille puhul keskpank lisab turule likviidsust või kõrvaldab seda, kasutades pakkumisi, mille osapooled on omavahel konkureerides esitanud. Kõigepealt rahuldatakse kõige konkurentsivõimelisemad pakkumised, kuni kogu keskpanga likviidsust lisavad või kõrvaldavad vahendid on ammendunud.

Peenhäälestusoperatsioon (Fine-tuning operation): eurosüsteemi ebaregulaarne avaturuoperatsioon, mille peamine eesmärk on reguleerida ootamatuid likviidsuskõikumisi turul.

Perioodi alguses fikseeritud kupongimäär (Pre-fixed coupon): ujuva intressimääraga instrumendi kupong, mis määratakse lähtuvalt väärtustest, mida kasutab viitideks enne kupongi kogunemisperioodi algust teataval kuupäeval (või kuupäevadel).

Perioodi keskmiste kasutamine (Averaging provision): säte, mis võimaldab osapooltel täita oma kohustusliku reservi nõue arvestusperioodi ajal hoitavate keskmiste reservihoiuste põhjal. Perioodi keskmiste kasutamise eesmärk on aidata kaasa rahaturu intressimäärade stabiliseerimisele, motiveerides asutusi tasandama ajutiste likviidsuskõikumiste mõju. Eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteem võimaldab perioodi keskmiste kasutamist.

Perioodi lõpus fikseeritud kupongimäär (Post-fixed coupon): ujuva intressimääraga instrumendi kupong, mis määratakse lähtuvalt väärtustest, mida kasutab viitideks kupongi kogunemisperioodi teataval kuupäeval (või kuupäevadel).

Piiriülene arveldus (Cross-border settlement): arveldus, mis toimub muus riigis või muudes riikides kui see, kus üks osapool asub või mõlemad osapooled asuvad.

Pikemaajaline refinantseerimisoperatsioon (Longer-term refinancing operation): regulaarne avaturuoperatsioon, mida eurosüsteem teeb pöördtehinguna. Pikemaajalisi refinantseerimisoperatsioone tehakse igakuiste tavapakkumismenetluste vormis ning nende tähtaeg on tavaliselt kolm kuud.

Põhiline refinantseerimisoperatsioon (Main refinancing operation): regulaarne avaturuoperatsioon, mida eurosüsteem teeb pöördtehinguna. Põhilisi refinantseerimisoperatsioone tehakse iganädalaste tavapakkumismenetluste vormis ning nende tähtaeg on tavaliselt üks nädal.

Päeva lõpp (End-of-day): TARGET2 sulgemisele järgnev aeg tööpäeval, mil TARGET2s töödeldavad maksed selleks päevaks lõpetatakse.

Päevisene laen (Intraday credit): laen, mis antakse lühemaks ajaks kui üks tööpäev. Keskpangad võivad anda päevisesiseid laene selleks, et tasandada maksete arveldustes tekkinud vahesid ning neid võib anda i) tagatud arvelduskrediidina või ii) tagatise vastu antava või tagasiostulepingu alusel tehtava laenuoperatsioonina.

Pöördtehing (*Reverse transaction*): operatsioon, mille puhul liikmesriigi keskpank ostab või müüb varasid tagasiostulepingu alusel või teeb tagatise vastu krediidioperatsioone.

Püsivõimalus (*Standing facility*): keskpanga poolt pakutav võimalus, mida osapooled saavad kasutada omal algatusel. Eurosüsteem pakub kaht üleoöpüsivõimalust: laenamise püsivõimalust ja hoiustamise püsivõimalust.

Rahaloomeasutus (*Monetary financial institution, MFI*): liik finantsasutusi, mis koos moodustavad euroala raha emiteeriva sektori. Nende hulka kuuluvad ELi liikmesriikide keskpangad, ühenduse õigusega määratletud residentidest krediidiastutused ning kõik teised residentidest finantsasutused, kes võtavad muudelt üksustelt kui rahaloomeasutused vastu hoiuseid ja/või nende lähedasi asendajaid ning annavad (vähemalt majanduslikus mõttes) oma arvel ja nimel laenu ja/või investeerivad väärtpaberitesse.

Rahvusvaheline väärtpaberite identifitseerimisnumber (ISIN-kood) (*International Securities Identification Number*): finantsturgudel emiteeritud väärtpaberitele määratud rahvusvaheline tunnuskoode.

Reaalajaline brutoarveldussüsteem (RTGS) (*real-time gross settlement system*): arveldussüsteem, kus makseid töödeldakse ja arveldatakse korralduste alusel (ilma tasaarvelduseta) ja reaalajas (pidevalt). Vt ka TARGET2.

Registreeritud intressi ja põhiosaga eraldi kauplemine, STRIP (*Strip: separate trading of interest and principal*): nullkuponiga võlakiri, mis on loodud selleks, et kaubelda eraldi väärtpaberi konkreetse rahavoo nõuetega ja sama instrumendi põhisummaga.

Reitinguagentuurid (*External credit assessment institution, ECAI*): eurosüsteemi krediidihindamisraamistikus ette nähtud krediidi hindajate kategooria, kuhu kuuluvad need asutused, kelle hinnanguid võivad krediidiastutused kasutada riskikaalude arvutamisel vastavalt kapitalinõuete direktiivile. Neid asutusi peavad riikide järelevalveasutused ametlikult tunnustama ning kinnitama.

Reitingupõhine sisesüsteem (*Internal rating-based (IRB) system*): eurosüsteemi krediidihindamisraamistikus ette nähtud krediidi hindajate kategooria, kuhu kuuluvad nende osapoolte sisesüsteemid, kelle hinnanguid võivad krediidiastutused kasutada riskikaalude arvutamisel vastavalt kapitalinõuete direktiivile. Neid süsteeme peavad riikide järelevalveasutused ametlikult tunnustama ning kinnitama.

Reitinguvahendid (*Rating tools, RT*): eurosüsteemi krediidihindamisraamistikus ette nähtud krediitlikvaliteedi hindamine, mida pakuvad üksused, kes hindavad krediidisajate krediitlikvaliteeti, kasutades eelkõige kvantitatiivseid mudeleid süsteemaatilisel ja mehaanilisel viisil ning tuginedes muu teabe hulgas auditeeritud aruannetele, ja kelle krediidihindangud ei ole mõeldud üldsusele avaldamiseks. Enne raamistikku lisamist peab eurosüsteem iga üksuse eraldi kinnitama.

Repo-operatsioon (*Repo operation*): tagasiostulepingul põhinev likviidsust lisav pöördtehing.

Reservibaas (*Reserve base*): bilansikirjete summa, mis moodustab krediidiastutuse kohustusliku reservi nõuete arvutamise baasi.

Reservihoiused (*Reserve holdings*): osapoolte reservikontodel olevad hoiused, mille eesmärk on kohustusliku reservi nõuete täitmine.

Reservikonto (*Reserve account*): riigi keskpangas asuv konto, millel hoitakse osapoolte reservihoiuseid. Reservikontona võib kasutada osapoolte arvelduskontosid riikide keskpankades.

Reservimäär (*Reserve ratio*): määr, mille keskpank on iga reservibaasi arvatud bilansikirje kategooria kohta kehtestanud. Reservimäärasid kasutatakse kohustusliku reservi nõuete arvutamiseks.

Riigi keskpank (RKP) (*National central bank, NCB*): käesolevas dokumendis liikmesriigi keskpank.

RKP tööpäev (*NCB business day*): iga päev, mil konkreetse liikmesriigi keskpank on avatud eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonide tegemiseks. Mõnes liikmesriigis võivad keskpanga filiaalid olla keskpanga tööpäeval kohalike või piirkondlike pühade tõttu suletud. Sellisel juhul teavitab asjaomane keskpank osapooli eelnevalt korralduse, mida rakendatakse nende filiaalidega seotud tehingute suhtes.

Struktuurioperatsioon (*Structural operation*): avaturuoperatsioon, mida eurosüsteem teeb peamiselt selleks, et kohendada finantssektori struktuurset likviidsuspositsiooni eurosüsteemiga.

Tagasiostu kuupäev (*Repurchase date*): kuupäev, mil ostja on tagasiostulepingul põhineva tehingu puhul kohustatud müüma vara tagasi müüjale.

Tagasiostuhind (*Repurchase price*): hind, millega ostja on tagasiostulepingul põhineva tehingu puhul kohustatud müüma vara tagasi müüjale. Tagasiostuhind võrdub ostuhinnaga, millele on lisatud hinnavahe, mis vastab operatsiooni tähtaja jooksva arvestatud intressile pakutud likviidsuselt.

Tagasiostuleping: kord, mille puhul vara müüakse ja müüjal tekib samal ajal õigus ja kohustus osta see konkreetse hinnaga tagasi tulevikus kindlaksmääratud kuupäeval või nõudmise korral. Selline kord sarnaneb tagatise vastu laenu saamisega, kuid erinevalt nimetatud operatsioonist ei säili müüjal väärtpaberi omandiõigust. Eurosüsteem kasutab fikseeritud tähtajaga tagasiostulepinguid pöördtehingutes.

TARGET (*TARGET*): TARGET2 süsteemi eelkäija, mis töötas detsentraliseeritud struktuuris, ühendades riikide RTGS süsteemid ja EKP maksesüsteemi. TARGETi süsteemi asendas TARGET2 süsteem kooskõlas suunise EKP/2007/2 artiklis 13 sätestatud üleminekukavaga.

TARGET2 (üleeuroopaline automatiseeritud reaalaajaline brutoarvelduste kiirülekandesüsteem) (Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system): reaalaajaline brutoarveldussüsteem eurodes, mille kaudu arveldatakse euromakseid keskpangarahas. TARGET2 on asutatud ja see tegutseb ühisplatvormina, mille kaudu esitatakse ja töödeldakse maksekorraldusi ja saadakse makseid ühistel tehnilistel alustel. TARGET2 õigusliku struktuuri moodustavad mitmed RTGS süsteemid (TARGET2 osasüsteemid).

Tavapakkumismenetlus (Standard tender): pakkumismenetlus, mida eurosüsteem kasutab oma korrapäraste avaturuoperatsioonide tegemiseks. Tavapakkumismenetlused tehakse 24 tunni jooksul. Kõigil üldistele kõlblikkuskriteeriumidele vastavatel osapooltel on õigus esitada tavapakkumismenetlustes pakkumisi.

Tavapärane mahaarvamine (Standardised deduction): kuni kaheaastase kokkulepitud tähtajaga võlaväärtpaberite (k.a rahaturu-paberite) jäägi fikseeritud protsendimäär, mille võivad reservibaasist maha arvata emitendid, kes ei suuda esitada tõendeid selle kohta, et selline tasumata summa kuulub teisele asutusele, kelle suhtes kohaldatakse eurosüsteemi kohustusliku reservi nõuet, EKP-le või liikmesriigi keskpangale.

Tegelik päevade arv / 360 (Actual/360): intressiarvestusmeetod, mida kasutatakse laenuintressi arvutamiseks; see tähendab, et intress arvutatakse tegelike kalendripäevade põhjal, mida laen hõlmab, ning aluseks võetakse 360 päeva pikkune aasta. Sellist intressiarvestusmeetodit rakendatakse eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonide suhtes.

Turuväärtuse allahindlus (Valuation haircut): pöördtehingutes alusvara suhtes rakendatav riskiohjemeede, mis tähendab, et keskpank arvutab alusvara väärtuse selle turuväärtuse põhjal, millest arvatakse maha teatav protsendimäär (allahindlus). Eurosüsteem kohaldab turuväärtuse allahindlust, võttes arvesse konkreetse vara omadusi, näiteks järelejäänud tähtaega.

Turuväärtuse vähendamine (Valuation markdown): pöördtehingutes alusvara suhtes rakendatav riskiohjemeede, mis tähendab, et keskpank vähendab alusvarade teoreetilist turuväärtust teatava protsendi võrra enne turuväärtuse allahindluse rakendamist.

Turuväärtuses kajastamine (Marking to market): vt kõikumisvahemik.

Tähtajaklass (Maturity bucket): varaliik, mille järelejäänud tähtaeg jääb teatava vahemiku sisse, nt kolm kuni viis aastat.

Tähtajalised hoiused (Deposits with agreed maturity): instrumentide kategooria, mis koosneb peamiselt määratud tähtajaga tähtajalistest hoiustest, mis võivad olenevalt liikmesriigis levinud tavadest olla kas enne tähtaega välja võetamatud või välja võetavad pärast teatavate sanktsioonide rakendamist. See kategooria hõlmab ka mõningaid turustamatuid võlainstrumente, näiteks turustamatuid (retail) hoiusesertifikaate.

Tähtajaliste hoiuste kogumine (Collection of fixed-term deposits): rahapoliitika instrument, mida eurosüsteem võib kasutada peenhäälestamiseks, kui eurosüsteem maksab liikmesriikide keskpankades asuvatel kontodel olevatelt osapoolte tähtajalistelt hoiustelt intresse, et vähendada turul likviidsust.

Tähtpäev (Maturity date): kuupäev, mil rahapoliitika operatsioon lõpeb. Repotehingu/tagasiostulepingu või vahetustehingu puhul vastab tähtpäev tagasiostupäevale.

Ujuva intressimääraga instrument (Floating rate instrument): finantsinstrument, mille kupongimäär määratakse regulaarselt uuesti viitindeksi põhjal, et võtta arvesse lühikese ja keskmise tähtajaga turuintressimäärade muutumist. Ujuva intressimääraga instrumentidel on kas perioodi alguses või perioodi lõpus fikseeritud kupongimäär.

Vahetustehingu kursivahe (Swap point): välisvaluuta vahetustehingu puhul forward- ja hetketehingu vahetuskursside vahe.

Vahetustehingu kursivahe piirmoteering (Marginal swap point quotation): vahetustehingu kursivahe noteering, mille juures ammendub kogu pakkumismenetlustes jaotatav summa.

Valuutariskiturbe tehing (Currency hedge transaction): emitendi ja riskiturbe osapoole vaheline leping, mille kohaselt osa muude vääringute (v.a euro) rahavoogude laekumisest tulenevast valuutariskist maandatakse, vahetades rahavood euro-maksete vastu, mida teeb riskiturbe osapool. Vahetus hõlmab kõiki garantiisid, mida riskiturbe osapool neile maksetele annab.

Varaga tagatud väärtpaberid (Asset-backed securities, ABS): eraldatud (ring-fenced) koondfinantsvaradega (põhi- või käibevara) tagatud võlainstrumentid, mida saab kindla aja jooksul sularahaks konverteerida. Lisaks võivad olemas olla õigused või muud varad, mis tagavad väärtpaberiomaniike teenindamise või õigeaegse tulude jaotamise. Üldjuhul emiteerivad varaga tagatud väärtpabereid eriotstarbel loodud investeerimisüksused, kes on omandanud koondfinantsvarad nende algatajalt/müüjalt. Varaga tagatud väärtpabereilt tehtavad maksed sõltuvad peamiselt koondalusvaradelt saadud rahavoogudest ja muudest õigeaegset maksmist tagavatest õigustest nagu likviidsuse tagamise tehingud, garantiid või muud võimalused, mida tavaliselt nimetatakse krediitdivõime parandamiseks.

Vastassuunaliselt liikuva intressimääraga instrument (Inverse floating rate instrument): struktureeritud väärtpaber, mille puhul väärtpaberi hoidjale makstava intressi määr varieerub vastassuunaliselt teatava viitintressimäär muutumisega.

Väikseim jaotusmäär pakkumismenetluses (Minimum allotment ratio): intressi piirmääraga tehtud pakkumiste madalaim protsendimäär, millele pakkumismenetluse raames vahendeid jaotatakse. Eurosüsteem võib otsustada kohaldada oma pakkumisoperatsioonides väikseimat jaotusmäära.

Väikseim pakkumismenetluses jaotatav maht (Minimum allotment amount): üksikule osapoolele pakkumismenetluses jaotatava summa alampiir. Eurosüsteem võib otsustada jaotada oma pakkumisoperatsioonides igale osapoolele väikseima mahu.

Välisvaluuta vahetustehing (Foreign exchange swap): samaaegne ühe valuuta hetkeost/-müük ja forvardmüük/-ost teise valuuta vastu. Eurosüsteem teeb rahapoliitika avaturuoperatsioone välisvaluuta vahetustehingutena, kui liikmesriikide keskpangad (või EKP) ostavad (või müüvad) eurot hetketehingu raames välisvaluuta vastu ja samal ajal müüvad (või ostavad) selle forvardtehinguga tagasi.

Väärtpaberiarveldussüsteem (Securities settlement system, SSS): süsteem, mille abil saab väärtpabereid või muid finantsvarasid hoida ja üle kanda kas tasuta või makse vastu (loovutamise makse vastu).

Väärtpaberiarveldussüsteemide vaheline liide (Link between securities settlement systems): liite moodustavad kõik kahe väärtpaberiarveldussüsteemi vahelised menetlused ja kord, mille abil saab kahe väärtpaberiarveldussüsteemi vahel väärtpabereid elektrooniliselt üle kanda.

Väärtpaberite keskodepositoorium (Central securities depository, CSD): üksus, mis hoiab ja haldab väärtpabereid või muid finantsvarasid, hoiab emiteerimiskontosid ja võimaldab tehinguid töödelda väärtpaberite registreerimise süsteemis. Varad võivad eksisteerida füüsiliselt (kuid on väärtpaberite keskodepositooriumi süsteemis paigal) või immateriaalselt (st ainult elektrooniliste kirjetena).

Ühtse intressimääraga enampakkumine (Hollandi enampakkumine) (Single rate auction, Dutch auction): enampakkumine, mille puhul kõigi rahuldatud pakkumiste suhtes kohaldatav jaotamise intressimäär (või hind või vahetustehingu kursivahe) on samaväärne intressi piirmääraga.

3. liide

**VÄLISVALUUTA INTERVENTSIOONIDE JA VÄLISVALUUTA VAHETUSTEHINGUTE OSAPOOLTE VALIMINE
RAHAPOLIITIKA ELLUVIIMISEKS**

Välisvaluuta interventsioonide ja välisvaluuta vahetustehingute osapooled valitakse rahapoliitika elluviimiseks ühtse lähenemise kohaselt, olenemata sellest, milline korralduslik mudel on eurosüsteemi välisoperatsioonideks valitud. Valimis-põhimõtted ei erine märkimisväärselt kehtivatest turustandarditest, sest need on saadud liikmesriikide keskpankade parimate tavade ühtlustamise teel. Eurosüsteemi välisvaluuta interventsioonide osapooled valitakse peamiselt kahe kriteeriumikogumi põhjal.

Esimene kriteeriumikogum lähtub ettevaatuspõhimõttest. Esimene ettevaatuskriteerium on krediidi võime, mille hindamisel kasutatakse eri meetodite kombinatsiooni (nt kommertsagentuuridelt kättesaadavaid krediidi reitinguid ning siseanalüüsi kapitali ja majandustegevuse muude näitajate kohta); teise kriteeriumiga nõuab eurosüsteem kõigilt potentsiaalsetelt välisvaluuta interventsioonide osapooltelt, et nende üle teostaks järelevalvet tunnustatud järelevaataja; kolmanda kriteeriumi kohaselt peavad kõik eurosüsteemi välisvaluuta interventsioonide osapooled järgima kõrgeid eetikastandardeid ning neil peab olema hea maine.

Kui minimaalsed ettevaatusnõuded on täidetud, rakendatakse teist kriteeriumikogumit, mille aluseks on tõhususega seotud kaalutlused. Esimene tõhususekriteerium käsitleb konkurentsivõimelist hinnakujundusstrateegiat ja osapoole suutlikkust tulla toime suurte mahtudega, seda ka ebastabiilsetes turutingimustes. Tõhususega seotud kriteeriumide hulka kuuluvad ka osapoolte esitatava teabe kvaliteet ja ulatus.

Potentsiaalsete välisvaluutaga seotud interventsioonide osapoolte hulk on piisavalt suur ja mitmekesine, et tagada interventsioonide tegemisel vajalik paindlikkus. See võimaldab eurosüsteemil valida erinevate sekkumiskanalite vahel. Eurosüsteem võib tõhusaks sekkumiseks eri geograafilistes paikades ja ajavööndites kasutada mis tahes rahvusvahelises finantskeskuses asuvaid osapooli. Tegelikult asub märkimisväärne hulk osapooli siiski euroalal. Välisvaluuta vahetustehingute osapoolte rühm rahapoliitika elluviimiseks vastab euroalal asuvatele osapooltele, kes on valitud eurosüsteemi välisvaluutaga seotud interventsioonideks.

Riikide keskpangad võivad rahapoliitika osas tehtavate välisvaluuta vahetustehingute osapooltega seotud krediidiriskide vaoshoidmiseks rakendada limiidipõhiseid süsteeme.

4. liide

EUROOPA KESKPANGA RAHANDUS- JA PANGANDUSSTATISTIKA ARUANDLUSRAAMISTIK⁽¹¹⁵⁾**1. Sissejuhatus**

Nõukogu 23. novembri 1998. aasta määruses (EÜ) nr 2533/98 (statistilise teabe kogumise kohta Euroopa Keskpannga poolt)⁽¹¹⁶⁾ on määratletud füüsilised ja juriidilised isikud, kelle suhtes kehtib andmete esitamise kohustus (nn vaadeldav andmeid esitav üldkogum), konfidentsiaalsuskord ja asjakohased jõustamissätted vastavalt Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpannga põhikirja (edaspidi EKPSi põhikiri) artiklile 5.4. Lisaks antakse sellega EKP-le seadusandlik pädevus järgmise osas:

- a) määratleda tegelik andmeid esitav üldkogum;
- b) määratleda EKP statistikaaruandluse nõuded ja kohaldada neid osalevate liikmesriikide tegeliku andmeid esitava üldkogumi suhtes ja
- c) täpsustada tingimused, mille kohaselt võivad EKP ja liikmesriikide keskpangad (RKPd) kontrollida statistilist teavet või korraldada selle kohustuslikku kogumist.

2. Üldist

Euroopa Keskpannga 19. detsembri 2008. aasta määruse (EÜ) nr 25/2009 rahaloomeasutuste sektori bilansi kohta (EKP/2008/32)⁽¹¹⁷⁾ eesmärk on võimaldada EKP-l ja EKPSi põhikirja artikli 5.2 kohaselt ka RKPdel, kes täidavad ülesandeid võimaluse piires, koguda statistilisi andmeid, mis on EKPSile vajalikud oma ülesannete täitmiseks ja eelkõige selleks, et EKPS saaks määratleda ja rakendada liidu rahapoliitikat vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 127 lõike 2 esimesele taandele. Määruse EKP/2008/32 kohaselt kogutud statistilisi andmeid kasutatakse rahaloomeasutuste sektori koondbilansi koostamiseks peamiselt eesmärgiga anda EKP-le terviklik statistiline ülevaade rahapoliitika keskkonna arengust ühe majandusliku territooriumi moodustavates liikmesriikides asuvate rahaloomeasutuste agregeeritud finantsvarade ja kohustuste põhjal.

Statistika osas põhinevad rahaloomeasutuste sektori koondbilansile esitatavad EKP statistikaaruandluse nõuded kolmel peamisel kaalutlusel.

Esiteks peab EKP saama võrreldavat, usaldusväärset ja ajakohast statistilist teavet, mis kogutakse kogu euroalal võrreldaval alusel. Kuigi andmeid kogutakse deentraliseeritult RKPde poolt vastavalt põhikirja artiklitele 5.1 ja 5.2 ning vajaduse korral ka kooskõlas ühenduse täiendavate statistiliste nõudmistega või riiklike eesmärkidega, eeldab ühtse rahapoliitika määratlemiseks ja elluviimiseks usaldusväärse statistilise aluse loomine piisavat ühtlust ja kohustuslike aruandlusstandardite järgimist.

Teiseks tuleb määruses EKP/2008/32 sätestatud aruandekohustuste puhul pidada kinni läbipaistvuse ja õiguskindluse põhimõtetest. Seda tuleb teha seetõttu, et kõnealune määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kogu euroalal. Sellega nähakse vahetult ette kohustused füüsilistele ja juriidilistele isikutele, kelle suhtes EKP võib kehtestada sanktsioone, kui EKP kehtestatud aruandekohustust ei täideta (vt määruse (EÜ) nr 2533/98 artikkel 7). Seega on aruandekohustus selgelt määratletud ja kõigil juhtudel, kui EKP kasutab oma õigust kontrollida statistilist teavet või seda kohustuslikult koguda, järgitakse selgeid põhimõtteid. Kolmandaks peab EKP minimeerima EKPSi statistika arendamise, tegemise ja levitamise põhimõtete järgimisega seotud aruandekoormuse võimalikult väikeseks (vt määruse (EÜ) nr 2533/98 artikli 3 punkt a). Need põhimõtted määratletakse täpsemalt EKPSi avalikus kohustuses seoses Euroopa statistikaaruandlusega, mis on avaldatud EKP veebilehel.

Seepärast kasutatakse RKPde poolt määruse EKP/2008/32 alusel kogutud statistilist teavet ka reservibaasi arvutamiseks vastavalt määrusele EKP/2003/9.

Määruses EKP/2008/32 sätestatakse ainult tegeliku andmeid esitava üldkogumi määratlus, aruandekohustus ja põhimõtted, mille kohaselt EKP ja RKPd tavaliselt rakendavad oma volitusi kontrollida statistilist teavet või seda kohustuslikult koguda. EKP statistikaaruandluse nõuete ja kehtestatud standardite täitmiseks esitatava statistilise teabe üksikasjad ja kehtestatud standardid on sätestatud määruse EKP/2008/32 I–IV lisas.

⁽¹¹⁵⁾ Käesolev liide täidab üksnes teavitamise eesmärki.

⁽¹¹⁶⁾ EÜT L 318, 27.11.1998, lk 8.

⁽¹¹⁷⁾ ELT L 15, 20.1.2009, lk 14.

3. Tegelik andmeid esitav üldkogum, rahaloomeasutuste statistiline nimekirj

Rahaloomeasutuste hulka kuuluvad liidu õiguses määratletud residentidest krediidiasutused ning kõik teised residentidest finantseerimisasutused, kes võtavad asutustelt, mis ei ole rahaloomeasutused, vastu hoiuseid ja/või nende lähedasi asendajaid ning annavad (vähemalt majanduslikus mõttes) oma arvel ja nimel laenu ja/või investeerivad väärtpaberitesse. EKP koostab määruse EKP/2008/32 I lisas sätestatud liigitamis põhimõtteid järgides selle määratluse kohaste asutuste nimekirja ja haldab seda. Rahaloomeasutuste statistilise nimekirja koostamine ja haldamine kuulub EKP juhatuse pädevusse. Euroala residentidest rahaloomeasutused moodustavad tegeliku andmeid esitava üldkogumi. RKPdel on õigus teha erandeid väikestele rahaloomeasutustele kooskõlas määruse EKP/2008/32 artikliga 8. Sellised erandid võimaldavad RKPdel kasutada väikeste rahaloomeasutuste väljajätmist (*cutting-off the tail*).

4. Statistilise aruandluse kohustus

Koondbilansi koostamiseks peab residentidest andmete esitajate tegelik üldkogum esitama kord kuus statistilise teabe oma bilansi kohta. Täiendavad andmed tuleb esitada kord kvartalis. Statistilised andmed, mis tuleb esitada, on täpsemalt määratletud määruse EKP/2008/32 I lisas. Neid statistilisi andmeid koguvad liikmesriikide keskpangad, kes peavad määrama aruandluskorra.

Määrus EKP/2008/32 ei takista RKPdel kogumast tegelikult andmeid esitavalt üldkogumilt EKP statistiliste nõuete rahuldamiseks vajalikku statistilist teavet osana laiemast statistilise aruandluse raamistikust, mille riikide keskpangad loovad omal vastutusel liidu või siseriikliku õiguse või kehtiva tava kohaselt ning mis täidab muid statistilisi eesmärgi. See ei tohiks siiski piirata määruses EKP/2008/32 sätestatud statistilise teabega seotud nõuete täitmist. Erijuhtudel võib EKP oma nõuete täitmiseks kasutada statistilist teavet, mis on kogutud sellistel muudel eesmärkidel.

RKP tehtud eespool osutatud erandist tuleneb, et asjaomaste väikeste rahaloomeasutuste suhtes rakendatakse andmete esitamise vähendatud nõudeid (st muu hulgas andmete esitamist vaid kord kvartalis), mis on kohustuslikud seoses kohustusliku reserviga ja mis on sätestatud määruse EKP/2008/32 III lisas. Kui väikesed rahaloomeasutused ei ole krediidiasutused, kehtivad nende suhtes kõnealuse määruse artiklis 8 sätestatud nõuded. Rahaloomeasutused, kelle suhtes on tehtud erand, võivad soovi korral täita kõiki aruandlusnõudeid.

5. Statistilise teabe kasutamine kohustusliku reservi kohaldamist käsitleva EKP määruse kohaselt

Aruandluskoormuse vähendamiseks ja statistiliste andmete kogumise dubleerimise vältimiseks kasutatakse rahaloomeasutuste poolt määruse EKP/2008/32 kohaselt esitatud bilansi statistilist teavet ka reservibaasi arvutamiseks vastavalt määrusele EKP/2003/9.

Seega peavad RKPd esitama statistilisi andmeid vastavalt allpool toodud tabelile 1, mis on toodud määruse EKP/2008/32 III lisas. Andmeesitajad kasutavad tabelis 1 tärniga (*) tähistatud lahtrid oma reservibaasi arvutamiseks (vt 7. peatüki taustinfo 9).

Selleks, et oleks võimalik välja arvutada õige reservibaas, mille suhtes kohaldatakse positiivset reservimäära, tuleb esitada üksikasjalikud andmed üle kaheaastase tähtajaga tähtajaliste hoiuste, üle kaheaastase etteteatamisajaga lõpetatavate hoiuste ning krediidiasutuste repotehingutega seotud kohustuste lõikes järgmistes („riigisisised” ja „teised liikmesriigid”) sektorites: „rahaloomeasutused”, „krediidiasutused, mille suhtes kohaldatakse kohustuslike reservide nõuet, EKP ja RKPd”, „keskvälisus” ja „välismaailm”.

Olenevalt andmete kogumise riiklikust süsteemist ning ilma et see piiraks käesolevas määruses sätestatud mõistete ja rahaloomeasutuste bilansi liigituspõhimõtete täielikku järgimist, võivad krediidiasutused, mille suhtes kohaldatakse kohustuslike reservide nõuet, esitada reservibaasi arvutamiseks vajalikud andmed, välja arvatud andmed vabalt kaubeldavate instrumentide kohta, vastavalt tabelile 1a, kui see ei mõjuta tabelis 1 rõhutatud kirjas esitatud positsioone.

Määruse EKP/2008/32 III lisas on sätestatud kohustusliku reservi süsteemi kohaldamisega seotud eri- ja üleminekusätted ning sätted krediidiasutusi hõlmavate ühinemiste kohta.

Määruse EKP/2008/32 III lisas on toodud eelkõige lihtsustatud aruandlusega väikeste krediidiasutuste puhul kasutatav aruandlusvorm. Lihtsustatud aruandlusega väikesed krediidiasutused peavad esitama vähemalt kord kvartalis andmed, mis on vajalikud reservibaasi arvutamiseks vastavalt tabelile 1a. Need asutused tagavad, et tabeli 1a kohaselt esitatud andmed vastavad täielikult tabelis 1 kohaldatavatele määratlustele ja liigitusele. Lihtsustatud aruandlusega väikeste krediidiasutuste reservibaase käsitlevad andmed kolme kohustusliku reservi hoidmisperioodi kohta põhinevad RKPde kogutavatel kvartali lõpu andmetel.

III lisas on ka sätted, mis käsitlevad krediitiasutuste kontserni agregeeritud aruandlust. Kohustusliku reservi süsteemi kuuluvad krediitiasutused võivad EKP loal esitada kontserni konsolideeritud statistilise aruande kohustusliku reservi süsteemi kuuluvate krediitiasutuste kontserni kohta, kes asuvad ühe riigi territooriumil, tingimusel et kõik asjaomased institutsioonid on loobunud õigusest kindlasummaliseks mahaarvamiseks kohustuslikust reservist. Kontsern tervikuna saab siiski kasutada kindlasummalist vähendamist. Kui krediitiasutuste kontsernile on antud luba hoida kohustuslikku reservi vahendaja kaudu, kuid aruande esitamine kontsernina ei ole talle kasulik, võib asjaomane RKP lubada vahendajal esitada krediitiasutuste kontserni nimel statistilise agregeeritud aruande (välja arvatud seoses reservibaasiga). Sellisel juhul jääb igale kontserni liikmele kindlasummalise mahaarvamise õigus alles. Kõik asjaomased asutused on kantud EKP rahaloomeasutuste nimekirja.

Lisa sisaldab ka sätteid krediitiasutusi hõlmavate ühinemiste kohta. Mõisteid „ühinemine”, „ühinevad asutused” ja „ühendav asutus” kasutatakse määruse EKP/2003/9 artiklis 1 määratletud tähenduses. Hoidmisperioodil, mille jooksul ühinemine toimub, arvutatakse ühendava asutuse kohustusliku reservi nõue ja seda tuleb täita selle määruse artikli 13 kohaselt. Järgmisteks kohustusliku reservi hoidmise perioodideks arvutatakse ühendava asutuse reservi nõue reservibaasi ja statistilise teabe alusel vastavalt erieeskirjadele (vt määruse EKP/2008/32 III lisas olev tabel), kui need on kohaldatavad. Muul juhul kohaldatakse Euroopa Keskpanga määruse EKP/2003/9 artiklis 3 sätestatud tavalisi statistilise teabe esitamise ja reservinõude arvutamise eeskirju. Peale selle võib RKP lubada ühendaval asutusel täita oma kohustust edastada statistilist teavet ajutise korra kohaselt. Erand tavalisest aruandluskorrast peab piirduma võimalikult lühikese ajaga ega tohi ületada kuut kuud pärast ühinemist. Erand ei piira ühendava asutuse kohustust täita oma andmete esitamise kohustusi määruse EKP/2008/32 kohaselt ja, kui on, tema kohustust võtta endale ühinevate asutuste aruandluskohustused.

Tabel 1

Kuuandmed (seisud) ⁽¹⁾

BILANSIKIRJED			A. Euroala									
			Rahaloomeasutused ⁽¹⁾			Mitterahaloomeasutused						
						Valitsussektor (S.13)		Muud residentidest sektorid				
			(a)	Krediidasutused	millest krediidasutused, mille suhtes kohaldatakse kohustusliku reservi nõuet, EKP ja riikide keskpangad	Keskvalitsus (S.1311)	Muu valitsussektor	Kokku	Muud finantsvahendajad + finantsvahenduse abiettevõtted (S.123+S.124)		Kindlustusseltsid ja pensionifondid (S.125)	Kaupu ja mittefinants-teenuseid pakkuvad ettevõtted (S.11)
(f)	millest kesksed osapooled ^(*)	millest finantsvahendusettevõtted										
			(b)	(c)	(d)	(e)	(f)			(g)	(h)	(i)
KOHUSTUSED												
8	Ringluses olev raha											
9	Hoiused		*	*	*							
	kuni üks aasta											
	üle ühe aasta											
	millest ülekantavad hoiused											
	millest kuni kaks aastat											
	millest sündikaatlaenud											
9e	Euro		*	*								
9.1e	Üleõhoiused				*	*						
	millest ülekantavad hoiused											
9.2e	Kokkulepitud tähtajaga				*	*						
	kuni üks aasta				*	*						
	üle ühe aasta ja kuni kaks aastat				*	*						
	üle kahe aasta		*	*	*	*						
9.3e	Lõpetatavad etteteatamistähtajaga				*	*						
	kuni kolm kuud				*	*						
	üle kolme kuu				*	*						
	millest üle kahe aasta ⁽²⁾		*	*	*	*						
9.4e	Repod		*	*	*	*						
9x	Välisväeringud				*	*						
9.1x	Üleõhoiused				*	*						
9.2x	Kokkulepitud tähtajaga				*	*						
	kuni üks aasta				*	*						
	üle ühe aasta ja kuni kaks aastat				*	*						
	üle kahe aasta		*	*	*	*						
9.3x	Lõpetatavad etteteatamistähtajaga				*	*						
	kuni kolm kuud				*	*						
	üle kolme kuu				*	*						
	millest üle kahe aasta ⁽²⁾		*	*	*	*						
9.4x	Repod		*	*	*	*						
10	Rahaturufondide aktsiad/osakud ⁽²⁾				*	*						
11	Emiteeritud võlaväärtpaberid											
11e	Euro											
	kuni üks aasta											
	üle ühe aasta ja kuni kaks aastat											
	millest kuni kaks aastat ja nominaalse kapitaligarantiiga alla 100 %											
	üle kahe aasta											
11x	Välisväeringud											
	kuni üks aasta											
	üle ühe aasta ja kuni kaks aastat											
	millest kuni kaks aastat ja nominaalse kapitaligarantiiga alla 100 %											
	üle kahe aasta											
12	Kapital ja reservid											
13	Muud kohustused											

[illegible]

BILANSIKIRJED	A. Euroala											
	Rahaloome- asutused	Mitterahaloomeasutused										
		Valitsussektor (S.13)	Muud residentidest sektorid									
			Kokku	Muud finantsvahendajad + finantsvahenduse abiettevõtted (S.123+S.124)			Kindlustus- selsid ja pensionifondid (S.125)	Kaupu ja mittefinants- teenuseid pakkuvad ettevõtted (S.11)	Kodumajapidamised + neid teenindavad mittetulundusühingud (S.14+S.15)			
					millest kesksed tehingupooled CCP (*)	millest finantsvahen- dusettevõtted			Kokku	Tarbija krediit	Eluasemelaenu	Muud laenu
											millest FfEd/juriidilise isiku õigusteta ühendused (†)	
VARAD												
1 Sularaha												
1e millest euro												
2 Laenu												
kuni üks aasta												
üle ühe aasta ja kuni viis aastat												
üle viie aasta												
millest sündikaatlaenu												
millest repod												
2e millest euro												
— millest vaba tagasimaksega laenu ja arvelduslaenu												
— millest tavaline krediitkaardikrediit												
— millest pikendatud krediitkaardikrediit												
3 Väärtpaberid, v.a aktsiad												
3e Euro												
kuni üks aasta												
üle ühe aasta ja kuni kaks aastat												
üle kahe aasta												
3x Välisvääringud												
kuni üks aasta												
üle ühe aasta ja kuni kaks aastat												
üle kahe aasta												
4 Rahaturufondide aktsiad/osakud												
5 Aktsiad ja muud osakud												
6 Põhivara												
7 Muu vara												

BILANSIKIRJED	B. Teised osalevad liikmesriigid												C. Välismaailm	D. Määratlemata	
	Rahaloomeasutused	Mitterahaloomeasutused													
		Valitsussektor (S.13)	Muud residentidest sektorid												
			Kokku	Muud finantsvahendajad + finantsvahenduse abiettevõtted (S.123+S.124)			Kindlustusseltsid ja pensionifondid (S.125)	Kaupu ja mittefinants-teenuseid pakkuvad ettevõtted (S.11)	Kodumajapidamised + neid teenindavad mittetulundusühingud (S.14+S.15)						
					millest kesksed tehingupooled CCP (*)	millest finantsvahendusettevõtted			Kokku	Tarbija krediit	Eluasemelae-nud	Muud laenud			
											millest FIEd/juriidilise isiku õigusteta ühendused (*)				
VARAD															
1 Sularaha															
1e millest euro															
2 Laenud															
kuni üks aasta															
üle ühe aasta ja kuni viis aastat															
üle viie aasta															
millest sündikaatlaenud															
millest repod															
2e millest euro															
— millest vaba tagasimaksega laenud ja arvelduslaenud															
— millest tavaline krediitkaardikrediit															
— millest pikendatud krediitkaardikrediit															
3 Väärtpaberid, v.a aktsiad															
3e Euro															
kuni üks aasta															
üle ühe aasta ja kuni kaks aastat															
üle kahe aasta															
3x Välisvääringud															
kuni üks aasta															
üle ühe aasta ja kuni kaks aastat															
üle kahe aasta															
4 Rahaturufondide aktsiad/osakud															
5 Aktsiad ja muud osakud															
6 Põhivara															
7 Muu vara															

(1) Tärniga tähistatud lahtrid kasutatakse reservibaasi arvutamisel. Võlakirjade puhul peavad krediidiasutused kas tõendama reservibaasist maha arvatavaid kohustusi või kohaldama EKP poolt protsentides kindlaks määratud standardset mahaarvestust. Peenejoonelistes lahtrites väljad tuleb täita ainult krediidiasutustel, mille suhtes kohaldatakse kohustusliku reservi nõuet. Vt ka kohustusliku reservi kohaldamise erisätteid määruse EKP/2008/32 III lisa.

(2) Kuni pole öeldud teisiti, on nende andmete esitamine vabatahtlik.

(3) Neid andmeid võidakse koguda erinevate statistikakogumise korralduste kaudu, mille otsustab RKP kooskõlas määruse EKP/2008/32 I lisa 2. osa reeglitega.

(4) Kesksed osapooled.

(5) Füüsilisest isikust ettevõtjad / juriidilise isiku õigusteta ühingud.

Tabel 1a

Lihtsustatud aruandluse kord kohustusliku reservi nõudega seotud andmete esitamiseks

	Reservibaas, mis arvutatakse tabeli 1 (kohustused) järgmiste veergude summana: $a - b + c + d + e + j - k + l + m + n + s$
HOIUSTE KOHUSTUSED (euro ja välisvaluuta summad koos)	
9 HOIUSED KOKKU	
9.1e + 9.1 x	
9.2e + 9.2 x	
9.3e + 9.3 x	
9.4e + 9.4 x	
selest:	
9.2e + 9.2 x tähtajalised üle kahe aasta	
selest:	
9.3e + 9.3. x lõpetatavad etteatamistähtajaga üle kahe aasta	Andmete esitamine vabatahtlik
selest:	
9.4e + 9.4 x repotehingud	
	Tasumata summad, tabeli 1 (kohustused) veerg t
KAUBELDAVAD INSTRUMENDID (euro ja välisvaluuta summad koos)	
11 EMITEERITUD VÕLAVÄÄRTPABERID	
11 e + 11 x tähtajalised kuni kaks aastat	
11 EMITEERITUD VÕLAVÄÄRTPABERID	
11 e + 11 x tähtajalised üle kahe aasta	

6. Statistilise teabe kontrollimine ja kohustuslik kogumine

EKP ja RKPd kasutavad tavaliselt oma õigust kontrollida statistilisi andmeid või neid kohustuslikult koguda, kui edasitamise, täpsuse, mõistete vastavuse ja parandamise miinimumnõudeid ei ole täidetud. Need miinimumnõuded on sätestatud määruse EKP/2008/32 IV lisas.

7. ELi liikmesriigid, mille rahaühik ei ole euro

EKPSi põhikirja 34.1 alusel vastu võetud määrus ei anna õigusi ega pane kohustusi liikmesriikidele, kelle suhtes kehtib erand (EKPSi põhikirja artikkel 42.1), ega Taanile (teatavaid Taaniga seotud sätteid käsitleva protokolli punkt 1) ning seda ei kohaldata Ühendkuningriigi suhtes (teatavaid Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigiga seotud sätteid käsitleva protokolli punkt 7) ning seepärast kohaldatakse määrust EKP/2008/32 üksnes liikmesriikide suhtes.

EKPSi põhikirja artiklit 5, mis käsitleb EKP ja liikmesriikide keskpankade pädevust statistika valdkonnas, ja määrust (EÜ) nr 2533/98 kohaldatakse siiski kõigis liikmesriikides. Koos Euroopa Liidu lepingu artikli 4 lõike 3 teise ja kolmanda taandega osutab see ka nende ELi liikmesriikide, mille rahaühik ei ole euro, kohustusele kavandada ja kohaldada riigis kõiki meetmeid, mida nad peavad asjakohaseks selleks, et koguda EKP statistikaaruandluse nõuete täitmiseks vajalikku statistilist teavet ning teha statistika valdkonnas õigeaegseid ettevalmistusi, et saada liikmesriikideks. See kohustus on selgelt sätestatud määruse (EÜ) nr 2533/98 artiklis 4 ja põhjenduses 17. Läbipaistvuse huvides on seda kohustust korratud määruse EKP/2008/32 põhjendustes.

5. Liide

EUROSÜSTEEMI VEEBILEHED

KESKPANK	VEEBILEHT
Euroopa Keskpank	www.ecb.europa.eu
Nationale Bank van België / Banque Nationale de Belgique	www.nbb.be või www.bnb.be
Deutsche Bundesbank	www.bundesbank.de
Eesti Pank	www.eestipank.ee
Banc Ceannais na hÉireann / Central Bank of Ireland	www.centralbank.ie
Bank of Greece	www.bankofgreece.gr
Banco de España	www.bde.es
Banque de France	www.banque-france.fr
Banca d'Italia	www.bancaditalia.it
Central Bank of Cyprus	www.centralbank.gov.cy
Banque centrale du Luxembourg	www.bcl.lu
Bank Ċentrali ta' Malta / Central Bank of Malta	www.centralbankmalta.org
De Nederlandsche Bank	www.dnb.nl
Oesterreichische Nationalbank	www.oenb.at
Banco de Portugal	www.bportugal.pt
Národná banka Slovenska	www.nbs.sk
Banka Slovenije	www.bsi.si
Suomen Pankki	www.bof.fi

6. liide

MENETLUSED JA SANKTSIOONID OSAPOOLTE KOHUSTUSTE RIKKUMISE KORRAL**1. Rahatrahvid**

Kui osapool rikub pakkumiseeskirju,⁽¹¹⁸⁾ kahepoolsete tehingute eeskirju,⁽¹¹⁹⁾ alusvara kasutamise eeskirju⁽¹²⁰⁾ või päevalõpukorda ja laenamise püsivõimaluse kasutamistingimusi,⁽¹²¹⁾ määrab eurosüsteem järgmised rahatrahvid.

- a) Pakkumisoperatsioonide, kahepoolsete tehingute ja alusvara kasutamisega seotud eeskirjade esmakordse ja teistkordse rikkumise korral 12 kuu jooksul kohaldatakse rahatrahve iga rikkumise puhul. Kohaldatava rahatrahvi suurus arvutatakse vastavalt laenuintressi piirmäärale, millele lisatakse 2,5 protsendipunkti.

Pakkumisoperatsioonide ja kahepoolsete tehingutega seotud eeskirjade rikkumise korral arvutatakse rahatrahv vastavalt tagatise või sularaha summale, mida osapool ei suutnud esitada, ning see korrutatakse koefitsiendiga 7/360.

Alusvara⁽¹²²⁾ kasutamisega seotud eeskirjade rikkumise korral arvutatakse rahatrahv vastavalt sellele mittekõlblike varade (või varade, mida osapool ei või kasutada) hulgale, i) mille osapool on esitanud RKP-le või EKP-le või ii) mida osapool ei ole kõrvaldanud 20 tööpäeva jooksul pärast sündmust, mille tagajärjel kõlblikud varad muutusid mittekõlblikeks või mille tagajärjel ei võinud osapool neid enam kasutada, ning see korrutatakse koefitsiendiga 1/360.

- b) Esimene kord, kui rikutakse laenamise püsivõimaluse kasutamise või päevalõpukorra eeskirju, kohaldatakse rahatrahvi, mille suurus arvutatakse vastavalt laenuintressi piirmäärale, millele lisatakse 5 protsendipunkti. Korduvate rikkumiste puhul suurendatakse laenamise püsivõimaluse loata kasutamise summa põhjal arvutatavat rahatrahvi määra täiendavalt 2,5 protsendipunkti võrra iga rikkumise korral, mis on aset leidnud 12 kuu jooksul.

2. Muud sanktsioonid

Kui osapool rikub pakkumismenetluse või kahepoolsete tehingute eeskirju või alusvara kasutamise eeskirju, peatab eurosüsteem tema osaluse järgmiselt.

2.1. Osaluse peatamine pärast pakkumismenetluse ja kahepoolsete tehingute eeskirjade rikkumist

Kui 12 kuu jooksul esineb kolmas sama liiki rikkumine, peatab eurosüsteem osapoole osaluse järgneva(te)s teatava aja jooksul algatatava(te)s sama liiki ja sama menetluse kohaselt toimuva(te)s avaturuoperatsiooni(de)s ning kohaldab lisaks ka punktis 1 osutatud reeglite kohaselt arvutatud rahatrahvi. Peatamist kohaldatakse järgmiselt:

- a) kui esitamata tagatise või sularaha osakaal moodustab kolmanda rikkumise puhul kuni 40 % kogu tagatisest või esitatavast sularahast, peatatakse osalus üheks kuuks;
- b) kui esitamata tagatise või sularaha osakaal moodustab kolmanda rikkumise puhul 40–80 % kogu tagatisest või esitatavast sularahast, peatatakse osalus kaheks kuuks ning

⁽¹¹⁸⁾ See kehtib juhul, kui osapool ei suuda üle kanda piisavalt suurt hulka tagatisvara või sularaha (kui see on lisatagatise nõude puhul asjakohane), et arveldada arvelduspäeval või anda tagatist talle likviidsust lisava operatsiooni käigus talle eraldatud likviidsuse katmiseks enne operatsiooni tähtaja lõppu lisatagatise nõude alusel või kui ta ei suuda üle kanda piisavat hulka sularaha, et arveldada talle likviidsuse vähendamise operatsiooni käigus eraldatud summat.

⁽¹¹⁹⁾ See kehtib juhul, kui osapool ei suuda üle kanda piisavalt suurt hulka tagatisvara või sularaha, et arveldada kahepoolset tehingut kokkulepitud summat, või ta ei suuda tagada lõpetamata kahepoolset tehingut mis tahes ajal selle kestel lisatagatise nõude alusel.

⁽¹²⁰⁾ See rikkumine leiab aset juhul, kui osapool kasutab olemasoleva krediidi tagamiseks varasid, mis on kõlbmatud või mis on muutunud kõlbmatuteks (või mida ta ei või kasutada).

⁽¹²¹⁾ See rikkumine leiab aset juhul, kui osapoole arvelduskonto bilanss on päeva lõpus negatiivne ning ta ei täida laenamise püsivõimaluse kasutamise tingimusi.

⁽¹²²⁾ Järgmisi sätteid kohaldatakse ka siis, kui a) osapool on kasutanud mittekõlblikke varasid või on esitanud tagatise väärtust negatiivselt mõjutanud teavet, näiteks teavet kasutatud krediidiinõude summa kohta, mis on või on olnud väär või aegunud, või b) osapool kasutab varasid, mis on mittekõlblikud emitendi/garandi ja osapoole vahelise lähedase sideme tõttu.

- c) kui esitamata tagatise või sularaha osakaal moodustab kolmanda rikkumise puhul 80–100 % kogu tagatisest või esitatavast sularahast, peatatakse osalus kolmeks kuuks.

Neid rahatrahve ja peatamismeetmeid kohaldatakse ka muude 12 kuu jooksul toimuvate järjestikuste rikkumiste suhtes, ilma et see piiraks punkti 2.3 sätteid.

2.2. Osaluse peatamine alusvaraga seotud eeskirjade rikkumise korral

Kui 12 kuu jooksul toimub kolmas rikkumine, peatab eurosüsteem osapoole osaluse järgnevas avaturuoperatsioonis ning kohaldab lisaks ka eespool toodud jaotises 1 osutatud reeglite kohaselt arvatatud rahatrahvi.

Neid rahatrahve ja peatamismeetmeid kohaldatakse ka muude 12 kuu jooksul toimuvate järjestikuste rikkumiste suhtes, ilma et see piiraks punkti 2.3 sätteid.

2.3. Erandjuhtudel teatavaks ajaks kohaldatav osaluse peatamine kõigis edaspidistes rahapoliitika operatsioonides

Tõsise rikkumise korral ning võttes arvesse eelkõige asjaomaseid summasid ja rikkumisjuhtude sagedust või kestust, võidakse erandjuhtudel kaaluda lisaks punktis 1 osutatud reeglite kohaselt arvatatud rahatrahvi kohaldamisele osapoole juurdepääsu peatamist kõigile edaspidistele rahapoliitika operatsioonidele kolmeks kuuks.

2.4. Teistes liikmesriikides asuvad asutused

Eurosüsteem võib otsustada, kas eeskirju rikkunud osapoole suhtes rakendatavaid osaluse peatamise meetmeid tuleks kohaldada ka sama asutuse teistes liikmesriikides paiknevate filiaalide suhtes.

7. liide

KEHTIVA KATTE LOOMINE KREDIIDINÕUETELE

Et krediidinõudel oleks kehtiv kate ning selle saaks osapoole kohustuste täitmata jätmise korral kiiresti realiseerida, peavad olema täidetud ka järgmised õiguslikud nõuded.

- a) *Krediidinõude olemasolu kontroll*: RKPd rakendavad eurosüsteemile tagatisena esitatud krediidinõuete olemasolu kontrollimiseks vähemalt järgmisi abinõusid: i) osapoole enda poolt vähemalt kord kvartalis RKP-le esitatav kinnitus ja tõendus tagatisena esitatud krediidinõuete olemasolu kohta, mille asemel võib kasutada keskses krediidiregistrites (kui on) registreeritud andmete ristkontrolli; ii) osapoole poolt eurosüsteemile tagatisena esitatavate krediidinõuete olemasolust teatamise korra ühekordne kontroll RKP, järelevalveasutuste või välisaudiitorite poolt ning iii) osapoole enda poolt antud kinnituste ja tõenduste pisteline kontrollimine RKP, asjaomaste krediidiregistrite, järelevalveasutuste või välisaudiitorite poolt.

Punktis i osutatud osapoole enda poolt kord kvartalis esitatav kinnitus ja tõendus hõlmab eurosüsteemi osapoolte kohustust kirjalikult kinnitada ja tagada, et

- i) RKP-le esitatud krediidinõuded vastavad eurosüsteemi kõlblikkuskriteeriumidele;
- ii) mitte ühtki alusvarana esitatud krediidinõuet ei kasutata samal ajal mis tahes kolmanda isiku kasuks seatud tagatisena; osapool kohustub mitte mobiliseerima krediidinõudeid tagatisena kolmandate isikute kasuks, ning
- iii) igast asjaomase keskpanga ja osapoole lepingulist suhet oluliselt mõjutavast sündmusest teatab osapool asjaomasele keskpangale võimaluse korral kohe, kuid hiljemalt järgmise tööpäeva jooksul; sellised sündmused on eelkõige laenude ennetähtaegne või osaline või täielik tagasimaksmine ning krediidinõuetega seotud tingimuste leevendamine või oluline muutmine.

Eespool punktides ii ja iii osutatud kontrollide (ühekordne ja pisteline kontroll) võimaldamiseks peab järelevalveasutustel või eriti RKPdel või välisaudiitoritel olema asjakohane, vajaduse korral lepinguline või riigi õigusaktidest tulenev volitus.

- b) *Krediidisaaaja teavitamine krediidinõude mobiliseerimisest või selle registreerimine*: krediidisaaajale krediidinõude tagatisena rakendamisest teatamisel tuleb jälgida järgmist, arvestades liikmesriikides kehtivaid erisusi.

- i) Liikmesriikides, kus krediidisaaajale krediidinõude tagatisena rakendamisest teatamine on sellise rakendamise kehtivuse siseriiklikes õigusaktides määratletud eeltingimus, on sellisest rakendamisest krediidisaaajale etteteatamine krediidinõude tagatiskõlblikkuse õiguslik tingimus. Krediidisaaajale etteteatamine krediidinõude tagatisena mobiliseerimise kehtivuseks eeldab, et osapool või RKP (tulenevalt kehtivast siseriiklikust õigusest) teatab krediidisaaajale osapoole krediidinõude RKP-le tagatiseks mobiliseerimisest ette või sellise rakendamise ajal.
- ii) Liikmesriikides, kus krediidinõude tagatisena mobiliseerimiseks või mõnikord ka siseriiklikust õigusest tuleneva prioriteetsuse eeltingimuseks on avalikus registris registreerimine, tuleb seda teha enne krediidinõude mobiliseerimist tagatisena või selle ajal.
- iii) Liikmesriikides, kus punktides a ja b kirjeldatud teatamine või registreerimine ei ole siseriikliku õiguse kohaselt kohustuslik, tuleb krediidinõude tagatisena mobiliseerimisest teatada krediidisaaajale tagantjärele. Krediidisaaaja tagantjärele teavitamine eeldab, et osapool või RKP (tulenevalt kehtivast siseriiklikust õigusest) teatab krediidisaaajale osapoole krediidinõude tagatisena mobiliseerimisest RKP kasuks kohe pärast krediidisündmust. *Krediidisündmus* on kohustuste täitmata jätmine vms, mis võib olla siseriiklikus õiguses täpsemalt määratletud.

Teatamisnõuet ei ole, kui krediidinõuded on esitajainstrumendid, mille puhul kehtiv siseriiklik õigus teatamist ette ei näe. Sellisel juhul tuleb asjaomased esitajainstrumendid kas enne nende tagatisena mobiliseerimist või selle ajal füüsiliselt üle kanda asjaomasesse RKPsse.

Eespool sätestatu on miinimumnõuded. Liikmesriikide keskpangad võivad tulenevalt kehtivast siseriiklikust õigusest nõuda täiendavalt etteteatamist või registreerimist.

- c) *Pangasaladuse ja konfidentsiaalsusega seotud piirangute puudumine*: osapool ei ole kohustatud saama krediidisajaalt heakskiitu sellise krediidinõude ja krediidisajaga seotud teabe avaldamiseks, mida eurosüsteem nõuab esitatud krediidinõuete kehtiva katte tagamise kindlustamiseks ning krediidinõuete kiire realiseerimise võimaldamiseks osapoole kohustuste täitmata jätmise korral. Krediidisaja annab osapoolele lepingu alusel tingimusteta nõusoleku sellise enda ja krediidinõudega seotud teabe avaldamise kohta eurosüsteemile. Seda ei ole siiski vaja teha siis, kui kehtivates siseriiklikes õigusaktides puuduvad sätted, mis piiraksid sellise teabe avaldamist.
 - d) *Krediidinõude mobiliseerimisega seotud piirangute puudumine*: osapooled tagavad, et krediidinõuded on täielikult üleantavad ning neid on võimalik eurosüsteemile tagatiseks esitada piiranguteta. Krediidinõude kokkuleppes või mis tahes muus osapoole ja krediidisaja vahelises kokkuleppes ei tohi olla muid piiravaid sätteid, v.a juhul, kui siseriiklik õigus näeb eurosüsteemile ette tagatiste mobiliseerimise suhtes mis tahes lepinguliste piirangutele vaatamata eelisseisundi.
 - e) *Krediidinõude realiseerimisega seotud piirangute puudumine*: krediidinõude kokkuleppes või mis tahes muus osapoole ja võlgniku vahelises leppes ei tohi olla piiranguid tagatisena kasutatava krediidinõude realiseerimise, kaasa arvatud selle vormi, aja või muude tingimuste kohta.
-

II LISA

TÄIENDAVALD ÜHISED MIINIMUMNÕUDED

I. Täiendavad ühised miinimumnõuded, mida kohaldatakse kõikidele rahapoliitika operatsioonide liikidele

1. RKP poolt kohaldatavad asjakohased lepingud või eeskirjad peavad tagama, et panga standardtingimused oleksid rakendatavad rahapoliitika operatsioonides.
2. Lisaks peavad RKPde poolt kohaldatavad asjakohased lepingud või eeskirjad tagama, et RKPd on suutelised rakendada kõiki rahapoliitika raamistiku muudatusi ülemäärase viivitusega. Tuleks sätestada, millises vormis osapooltele sellistest muudatustest ja nende jõustumise ajast teada antakse.
3. RKP poolt kohaldatavad asjakohased lepingud või eeskirjad peavad sätestama, et kõik rahapoliitika operatsioonidega seotud maksed (v.a valuutamaksed välisvaluuta vahetuslepingute korral) peavad toimuma eurodes.
4. Kui on vajalik viia kõik tehingud ühe lepingu alla ja/või teha raamleping selleks, et võimaldada tõhusat lõpetusmüüki ja tasaarveldust lõpetamisel, siis tuleb selline tingimus lisada.
5. RKP poolt kohaldatavad asjakohased lepingud või eeskirjad peavad tagama, et RKP ja osapoolte vahelistes suhetes on kasutusel asjakohased ja üheselt mõistetavad reeglid vormistuse (sh tehingutingimuste kinnitamisel), andmekandjate ja -vahendite ning teabevahetuse üksikasjade kohta.
6. RKP poolt kohaldatavad asjakohased lepingud või eeskirjad peavad ette nägema õiguslikud tagajärjed vähemalt lepinguliste kohustuste rikkumiste korral, mis oluliselt ei erine järgmisest:
 - a) pädeva kohtu- või muu asutuse poolt on tehtud otsus algselt algatada osapoole suhtes likvideerimismenetlus või määrata osapoolele likvideerija vm sarnastes ülesannetes isik või rakendada muud analoogilist menetlust;
 - b) pädeva kohtu- või muu asutuse poolt on tehtud otsus rakendada osapoole suhtes reorganiseerimis- või muud analoogilist menetlust, mille eesmärgiks on kindlustada või taastada osapoole finantsseisund ning vältida eespool punktis a viidatud otsuse tegemist;
 - c) osapoole kirjalik avaldus võimetuse kohta maksta oma kõiki või teatavaid võlgu või täita rahapoliitika operatsioonidest tulenevaid kohustusi, või osapoole vabatahtlik üldine leping või kokkulepe oma võlausaldajatega, või osapoole tegelik või arvatav maksejõuetus või arvatav võimetuse tasuda oma võlgu;
 - d) menetlustoimingud, mis eelnevad eespool toodud punkti a või b kohase otsuse vastuvõtmisele, või
 - e) mis tahes avaldus või muu lepingueelne deklaratsioon, mille osapool on teinud või mida võib kohaldatavate õigusnormide kohaselt pidada osapoole tehtuks, on ebakorrektned või ei vasta tõele;
 - f) on peatatud või tühistatud osapoole volitused tegutseda vastavalt direktiivile 2006/48/EÜ või direktiivile 2004/39/EÜ, nagu neid eurosüsteemi asjaomases liikmesriigis rakendatakse;
 - g) on ajutiselt või alaliselt peatatud osapoole osalemine mis tahes maksesüsteemis või muus süsteemis, mille vahendusel sooritatakse rahapoliitika operatsioonide makseid, või (v.a välisvaluuta vahetustehingud) on ajutiselt või alaliselt peatatud tema osalemine mis tahes väärtpapierarveldussüsteemis, mida kasutatakse eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonide arveldamiseks;
 - h) osapoole suhtes on võetud direktiivi 2006/48/EÜ artiklites 30, 31, 33 ja 34 viidatud vastavaid meetmeid;
 - i) (pöördtehingute korral) osapool ei vasta riskijuhtimismeetmeid käsitlevatele sätetele;
 - j) (repotehingute korral) osapool ei suuda tasuda ostuhinda või tagasiosu hinda või ei suuda üle kanda ostetud või tagasiosetud varasid või (tagatud laenu korral) osapool ei suuda üle kanda varasid või tasuda laenu selleks ettenähtud kuupäevadel;

- k) (välisvaluuta vahetustehingute ja tähtajaliste hoiuste korral) osapool ei suuda tasuda summat eurodes või (vääringute vahetustehingute korral) ei suuda tasuda summasid välisvaluutas selleks ettenähtud kuupäevadel;
- l) mõne eurosüsteemi liikme välisreservide või rahaliste vahendite juhtimise eesmärgil sõlmitud lepingu rikkumine (mis oluliselt ei erine käesolevas punktis määratletust) osapoole poolt;
- m) osapool ei suuda anda asjakohast teavet, mis põhjustab asjaomasele RKP-le raskeid tagajärgi;
- n) osapool ei suuda täita oma mis tahes muid kohustusi pöördteingu- ja vääringute vahetuslepingute raames ega heasta (kuigi see on võimalik) niisugust kohustuste täitmatajätmist maksimaalselt 30 päeva jooksul tagatud tehingute korral ja maksimaalselt kümne päeva jooksul vääringute vahetustehingute korral pärast RKP poolset vastavat hoiatust;
- o) ilmneb rahapoliitika operatsioonide tegemise eesmärgil mõne teise eurosüsteemi liikmega sõlmitud mis tahes lepingust tulenevate osapoole lepinguliste kohustuste täitmatajätmine, kui kõnealune teine eurosüsteemi liige on rahapoliitika operatsioonide tegemisega seoses kasutanud oma õigust lõpetada kõik lepingu raames tehtavad tehingud lepinguliste kohustuste täitmatajätmise tõttu;
- p) osapoole vahendid on külmutatud ja/või tema suhtes on võetud teisi meetmeid, mille liit on kehtestanud lepingu artikli 75 alusel, seades osapoolele piirangu tema vahendite kasutamisel;
- q) osapoole vahendid on külmutatud ja/või tema suhtes on võetud teisi meetmeid, mille liikmesriik on kehtestanud, seades osapoolele piirangu tema vahendite kasutamisel;
- r) kogu osapoole vara või selle oluline osa on külmutatud, arestitud, konfiskeeritud või selle suhtes toimub mis tahes menetlus, mille eesmärgiks on kaitsta avalikke huve või osapoole võlausaldajate huve;
- s) kogu osapoole vara või selle oluline osa on antud üle teisele isikule;
- t) mis tahes tõenäoliselt toimuv või toimunud sündmus, mis võib ohustada osaleja võimet täita oma kohustusi vastavalt lepingule, mille ta sõlmis eesmärgiga osaleda rahapoliitika operatsioonides, või vastavalt mis tahes muudele eeskirjadele, mis kehtivad osapoole ja RKP suhtes.

Juhtudel a ja p järgnevad õiguslikud tagajärjed automaatselt; juhtudel b, c ja q võivad õiguslikud tagajärjed järgneda automaatselt; juhtudel d–o ja r–t ei järgne õiguslikud tagajärjed automaatselt, vaid on kaalutletud (st neid rakendatakse alles pärast rikkumishoiatuse kättetoimetamist). Selline hoiatus võib anda ajapikenduse maksimaalselt kuni kolm tööpäeva kõnealuse rikkumise heastamiseks. Kui rikkumise õiguslikud tagajärjed põhinevad kaalutusõigusel, peavad kaalutusõiguse kasutamist käsitlevad sätted tagama sellise õiguse kasutamise tõhususe.

- 7. RKP poolt kohaldatavad asjakohased lepingud või õigusaktid peavad tagama, et kohustuste rikkumise korral on RKP-l õigus rakendada järgmisi meetmeid:
 - a) peatada, piirata või lõpetada osapoole osalemine avaturuoperatsioonides;
 - b) peatada, piirata või lõpetada osapoole juurdepääs eurosüsteemi püsivõimalustele;
 - c) lõpetada kõik kehtivad lepingud ja pooleliolevad tehingud;
 - d) nõuda selliste nõuete viivitamata täitmist, mille tähtpäev ei ole saabunud või mis on tingimuslikud.

Täiendavalt võib RKP kasutada järgmisi meetmeid:

- a) kasutada osapoole hoiuseid RKP-s selle osapoole vastu suunatud nõuete tasaarvestamiseks;
- b) katkestada kohustuste täitmine osapoole suhtes, kuni selle osapoole vastu suunatud nõuded on rahuldatud;

c) nõuda viivist;

d) nõuda kahjude hüvitamist, mis tekkisid osapoolte kohustuste rikkumise tagajärjel.

RKP poolt kohaldatavad asjakohased lepingud või õigusaktid peavad tagama, et rikkumise korral on RKP-l õigus realiseerida kõik tagatisvarad ebakohase viivituse ja viisil, mis võimaldaks RKP-l võimaldatud krediidi ulatuses summa tagasi saada, kui osapool ei kõrvalda oma negatiivset saldot viivitamata. Et tagada kehtestatud meetmete ühetaoline rakendamine, võib EKP nõukogu otsustada meetmete kasutamise, sh avaturuoperatsioonides osalemise või eurosüsteemi püsivõimaluste kasutamise peatamise, piiramise või lõpetamise.

8. RKP poolt kohaldatavad asjakohased lepingud või eeskirjad peavad tagama, et RKP saaks osapooltelt eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonidega seoses kogu vajaliku teabe.
9. RKP poolt kohaldatavad asjakohased lepingud või eeskirjad peavad tagama, et kõik hoiatused ja muud teatised oleksid kirjalikus ja/või elektroonilises vormis. RKP poolt kohaldatavad asjakohased lepingud või eeskirjad peavad täpselt sätestama, kuidas hoiatusi ja muid teatisi tuleb koostada ning millal need jõustuvad. Jõustumistähtaeg ei tohi kunagi olla nii pikk, et see kahjustaks meetme kui terviku majanduslikku mõju. Eelkõige kinnitused tuleb edastada ja kontrollida viivitamatult.
10. RKP poolt kohaldatavad asjakohased lepingud või eeskirjad peavad tagama, et osapool ei saaks oma õigusi ja kohustusi loovutada, koormata ega teha nendega muid tehinguid ilma RKP eelneva kirjaliku nõusolekuta.
11. RKP poolt kohaldatavad asjakohased lepingud või eeskirjad peavad tagama, et tehingu raames tekivad õigused ja kohustused ainult RKP-l ja konkreetsel osapoolel (kuid võimaldades RKPde (ja/või EKP) vahelisi suhteid, mis tulenevad kõlblike varade piiriülesest kasutamisest ning mis on vajalikud tehingute tegemiseks osapooltega, kes tegutsevad keskasutuse kaudu).
12. RKP poolt kohaldatavad asjakohased lepingud või eeskirjad peavad sätestama, et RKP poolt kohaldavate kõnealuste aktide ja kõigi selliste aktide kohaselt tehtavate tehingute jaoks (v.a kui kõlblike varade piiriülene kasutamine nõuab teisiti) on ülimuslikud keskpanga asukohajärgse liikmesriigi õigusaktid ning vaidluste lahendamise kohaks on kõnealuse liikmesriigi ametlikud kohtud, ilma et see piiraks Euroopa Kohtu pädevust.
13. Hoiuseid käsitlevad sätted peavad kindlaks määrama, et tähtajaliste hoiustega arveldamine (nii hoiulevõtmine kui ka väljamaksmine) toimub päevadel, mis on täpsustatud EKP teadaandes hoiuste kohta.

II. Täiendavad ühised miinimumnõuded pöördtehingutele

Kõigile pöördtehingutele esitatavad nõuded

14. Tehingu tagasiostukuupäev tuleb fikseerida iga tehingu sõlmimisel.
15. RKP poolt kohaldatavad asjaomased lepingud või õigusaktid peavad määratlema tööpäeva, mis makse tegemise kohustusega seoses on TARGET2 tööpäev maksete tegemiseks ning varade üleandmisega seoses on väärtpaberite arveldussüsteemi tööpäev ülekande tegemiseks asjaomaste väärtpaberite üleandmise asukohas.
16. Kord, mis sätestab mitte-euro vääringus summade vahetamise eurodeks, peab täpsustama, et kasutatavaks kursiks on EKP euro päevane baaskurs või vahetuse hetkekurs, kui vastav kurs pole kättesaadav, mis on määratud EKP poolt viimasel tööpäeval enne päeva, mil vahetus tuleb teha, müües selle kursiga eurot ja ostes teist valuutat.

Nõuded, mis kehtivad ainult repotehingutele

17. Kõlblike varade müük peab toimuma eurode eest sularahas koos samaaegse lepinguga müüa samaväärsed varad kindlaksmääratud ajal eurode eest sularahas tagasi.

18. Kohustusega müüa tagasi samaväärseid varasid määratletakse, et samaväärsus tähendab olukorda, kus varade emitent on sama, varad moodustavad osa samast emissioonist (sõltumata emiteerimise kuupäevast) ja on sama tüüpi, sama nimiväärtusega, samas koguses ja sama liiki kui varad, millega neid võrreldakse. Kui varad, millega võrreldakse, on konverteeritud või on nende nimiväärtust muudetud või on need välja ostetud, tuleb muuta samaväärsuse määratlust, et see konverteerimise korral tähendaks varasid, millesse need on konverteeritud, väljaostu korral sissemakstud varadega samaväärseid varasid, tingimusel et müüja maksis ostjale väljaostusummaga võrdse summa, ja nimiväärtuse muutmise korral nende varadega samaväärseid varasid, millesse esialgsed varad on ümbervääringustatud, vajaduse korral koos rahasummaga, mis katab vahe varade väärtuste vahel enne ja pärast nimiväärtuse muutmist.
19. Lepingu rikkumise juhud, mis annavad RKP-le volitused kõigi täitmata tehingute katkestamiseks, ei tohi oluliselt erineda punktis 6 sätestatutest.
20. RKP poolt kohaldatavad asjakohased lepingud või eeskirjad peavad sisaldama tasaarveldust käsitlevaid sätteid, mille eesmärgiks on samasuguse majandusliku mõju saavutamine kui allpool sätestatud meetmetel.
- a) Lepinguliste kohustuste täitmatajätmise hetkest loetakse kõigi tehingute tagasiostukuupäev viivitamatult saabunuks ja, arvestades järgmisi sätteid, tuleb vastavad tagatisvarad viivitamatult loovutada (ja nii, et poolte vastavate kohustuste täitmine seoses varade üleandmise ja tagasiostuhinna maksmisega kõigi tagasi ostetavate varade eest toimuks ainult vastavalt allpool esitatud punktile b) või alternatiivina tagasiostutehing katkestatakse.
- b) i) Lepingu rikkumisega seoses määratava tagasiostetavate varade turuväärtuse ja vastavate tagastatavate tagatisvarade ja mõlema poole tasutava tagasiostuhinna määrab kõigile tehingutele RKP tagasiostu kuupäevaga ja
- ii) kirjeldatud viisil saadud hindade alusel peab RKP arvutama pooltevahelised kohustused tagasiostupäeva seisuga. Ühelt poolelt saada olevad summad tuleb tasaarveldada summadega, mida ta võlgneb teisele, ning väiksema nõudega poolel tuleb maksta ainult netojääk. Osutatud netojääk tuleb maksta järgmisel TARGET2 maksete tegemise tööpäeval. Arvutuse tegemiseks tuleb mis tahes eurodes vääringustamata summad konverteerida eurodesse kursiga, mis arvutatakse kooskõlas punktiga 16.
- c) „Lepingu rikkumisega seoses määratav turuväärtus” kõigi varade korral mis tahes kuupäeval on järgmine:
- i) selliste varade turuväärtus lepingu rikkumise korral tehtava hindamise ajal, mis arvutatakse kõige tüüpilisema hinna alusel tööpäeva seisuga, mis eelneb hindamise kuupäevale;
- ii) kui mõne konkreetse vara jaoks ei ole võimalik hindamispäevale eelneva tööpäeva seisuga tüüpilist hinda määrata, kasutatakse viimast kauplemissumma. Kui kauplemissumma ei ole saadaval, määrab hinna RKP, võttes arvesse vara viimast hinda võrdlusturul;
- iii) kui varal ei ole turuhinda, kasutatakse mis tahes muud põhjendatud hindamismeetodit;
- iv) kui RKP on enne lepingu rikkumise korral tehtavat hindamist müünud kõnesolevaid või nendega samaväärseid varasid turuhinnaga, võetakse aluseks müügi netolaekumised pärast kõigi põhjendatud, müügiga seotud kulude, lõivude jm kulutuste mahaarvamist, kusjuures sellise arvestuse teeb ja summad määrab RKP.
21. Kui RKP poolt kohaldatavad asjakohased lepingud või eeskirjad sisaldavad tagatise asendamist käsitlevaid sätteid, tuleb ette näha ka kord, mis tagab nõutavate riskijuhitamismeetmete jätkuva täitmise.
22. Kui RKP poolt kohaldatavad asjakohased lepingud või eeskirjad sisaldavad sätteid tagatiste sissemakse (või tagastamise) kohta sularahas, tuleb ette näha kord, et edaspidise kohustuse korral tagatise tagastada (või lisada) tuleb seda esmajärjekorras teha sama sularahasumma (koos lisanduva intressiga) tagasikande teel.

Nõuded, mis kehtivad ainult tagatud laenu korral

23. Tagatud laenu lepingu raames saadud varad (näiteks pant) peavad olema seaduslikult realiseeritavad, ilma et nende varade suhtes oleks eelisnõudeid. Kolmandatel isikutel (ka maksejõuetuse korral likvideerijal) ei tohi olla võimalik sekkuda ja nõuda panditud varasid (kui pole tegemist pettusega) või nendega seonduvaid õigusi endale.

24. RKP-l peab olema õigus likviidsust pakkuva operatsiooniga seoses panditud varade realiseerimiseks eelnevalt kindlaks määratud asjaoludel, mis ei erine oluliselt punktis 6 sätestatust ega asjaoludest, mille korral RKP võib lugeda osapoole tagasiostulepingut rikkunuks.

25. Tagatud laenude andmise kord peab võimaldama päevasise tehinguna sõlmitud tehingute pikendamist üleöötehinguteks.

III. Täiendavad ühised miinimumnõuded välisvaluuta vahetustehingutele

26. Iga tehing peab sisaldama üheaegset euro ostu/müüki hetke- ja tähtpäevakursiga ühe ja sama välisvaluuta eest.

27. RKP poolt kohaldatavad asjakohased lepingud või eeskirjad peavad sisaldama sätet maksete ülekandmise aja ja tehnilise teostamise kohta. Tähtpäevakursiga ostu/müügi kuupäev tuleb fikseerida iga tehingu sõlmimisel.

28. RKP poolt kohaldatavad asjakohased lepingud või eeskirjad peavad määratlema mõisted välisvaluuta, hetkekurss, tähtpäevakurss, ülekande kuupäev ja tagasikande kuupäev järgmiselt:

- a) välisvaluuta – kõik seaduslikud valuutad, välja arvatud euro;
- b) hetkekurss – konkreetse tehingu korral kurss (mis on arvatud vastavalt punktile 16), mida rakendatakse eurosumma konverteerimisel selliseks summaks välisvaluutas, mille tehingu üks pool on kohustatud teisele poolele üle kandma ülekande kuupäeval vajaliku eurosumma makse vastu ja mis määratakse kindlaks kinnituses;
- c) tähtpäevakurss – vastavalt punktile 16 arvatav kurss, mida rakendatakse eurosumma konverteerimisel selliseks summaks välisvaluutas, mille tehingu üks pool on kohustatud teisele poolele üle kandma tagasikande kuupäeval eurosumma makse vastu ja mis määratakse kindlaks kinnituses. Vastav mõiste määratletakse RKP poolt kehtestatavates asjakohastes lepingulistes või regulatiivsetes aktides;
- d) tagasikantav summa välisvaluutas – selline summa välisvaluutas, mida on vaja eurosumma ostmiseks tagasikande kuupäeval;
- e) ülekande kuupäev – kuupäev mis tahes tehingu korral (ja vajaduse korral kellaaeg sellel kuupäeval), mil peab toimuma eurosumma ülekande ühelt poolelt teisele. Kahtluste vältimiseks on selleks kuupäev (ja vajaduse korral kellaaeg sellel kuupäeval), mis on poolte vahel kokku lepitud kui eurosumma ülekande arveldamise kuupäev;
- f) tagasikande kuupäev – kuupäev mis tahes tehingu korral (ja vajaduse korral kellaaeg sellel kuupäeval), mil üks pool kannab eurosumma teisele poolele tagasi.

29. RKP poolt kohaldatavad asjakohased lepingud või eeskirjad peavad sätestama, et teatavad sündmused (vt punkt 30 allpool) peavad viima kõigi täitmata tehingute sulgemiseni ja peavad määrama viisi, kuidas selline sulgemine (sealhulgas tasaarveldus lõpetamisel) toimub.

30. Lepingu rikkumise juhud, mis annavad RKP-le volitused kõigi täitmata tehingute katkestamiseks, ei tohi oluliselt erineda punktis 6 sätestatust.

31. RKP poolt kohaldatavad asjakohased lepingud või eeskirjad peavad sisaldama tasaarveldust käsitlevaid sätteid, mille eesmärgiks on samasuguse majandusliku mõju saavutamine kui allpool sätestatud meetmetel.

- a) Kui on toimunud lepingu rikkumine, siis tuleb kõik tehingud lugeda katkestatuks ning RKP määrab eurosumma ja tagasikantava välisvaluutasumma asendusväärtuse nii, et RKP jaoks säiliks esialgselt nõutavate maksete majanduslik ekvivalent, ja
- b) kirjeldatud viisil saadud summade alusel peab RKP arvutama pooltevahelised kohustused tagasikandepäeval. Ühelt poolelt saada olevad summad tuleb konverteerida vajaduse korral eurodesse kooskõlas punktiga 16 ja tasaarveldada summadega, mida ta võlgneb teistele. Väiksema nõudega pool peab maksuma ainult netojäägi. Osutatud netojääk tuleb maksta järgmisel TARGET2 maksete tegemise tööpäeval.

*III LISA***KEHTETUKS TUNNISTATUD SUUNIS JA MUUDATUSTE NIMEKIRI**

Suunis EKP/2000/7 (EÜT L 310, 11.12.2000, lk 1)

Suunis EKP/2002/2 (EÜT L 185, 15.7.2002, lk 1)

Suunis EKP/2003/16 (ELT L 69, 8.3.2004, lk 1)

Suunis EKP/2005/2 (ELT L 111, 2.5.2005, lk 1)

Suunis EKP/2005/17 (ELT L 30, 2.2.2006, lk 26)

Suunis EKP/2006/12 (ELT L 352, 13.12.2006, lk 1)

Suunis EKP/2007/10 (ELT L 284, 30.10.2007, lk 34)

Suunis EKP/2008/13 (ELT L 36, 5.2.2009, lk 31)

Suunis EKP/2009/1 (ELT L 36, 5.2.2009, lk 59)

Suunis EKP/2009/10 (ELT L 123, 19.5.2009, lk 99)

Suunis EKP/2010/1 (ELT L 63, 12.3.2010, lk 22)

Suunis EKP/2010/13 (ELT L 267, 9.10.2010, lk 21)

Suunis EKP/2010/30 (ELT L 336, 21.12.2010, lk 63)

Tellimishinnad aastal 2011 (ilma käibemaksuta, sisaldavad tavalise saatmise kulusid)

<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria väljaanne ainult paberkandjal	ELi 22 ametlikus keeles	1 100 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria paberkandjal + DVD-l aastane väljaanne	ELi 22 ametlikus keeles	1 200 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L-seeria väljaanne ainult paberkandjal	ELi 22 ametlikus keeles	770 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria igakuiselt ja kumulatiivselt DVD-l	ELi 22 ametlikus keeles	400 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> lisa (S-seeria – avalikud hanked ja pakkumismenetlused) kord nädalas DVD-l	mitmekeelne: ELi 23 ametlikus keeles	300 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> C-seeria – värbamiskonkursid	konkursside keeled	50 eurot aastas

Euroopa Liidu Teatajat saab tellida Euroopa Liidu 22 ametlikus keeles. Teataja on jaotatud L-seeriaks (õigusaktid) ja C-seeriaks (teave ja teatised).

Iga keeleversioon tuleb tellida eraldi.

Vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 920/2005, mis avaldati ELTs L 156 18. juunil 2005 ja milles sätestatakse, et Euroopa Liidu institutsioonid ei ole ajutiselt kohustatud koostama ja avaldama kõiki õigusakte iiri keeles, müüakse ELT iirikeelseid väljaandeid eraldi.

Euroopa Liidu Teataja lisa (S-seeria – avalikud hanked ja pakkumismenetlused) tellimus sisaldab kõiki 23 keeleversiooni ühel mitmekeelsel DVD-l.

Soovi korral saab koos *Euroopa Liidu Teataja* tellimusega mitmesuguseid *Euroopa Liidu Teataja* kaasandeid. Kaasannete ilmumisest teavitatakse tellijaid teadaande vahendusel, mis avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Müük ja tellimused

Erinevate tasuliste perioodikaväljaannete tellimusi, k.a *Euroopa Liidu Teataja* tellimust, saab vormistada meie edasimüüjate kaudu. Edasimüüjate nimekiri on kättesaadav järgmisel veebilehel:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_et.htm

EUR-Lexi (<http://eur-lex.europa.eu>) kaudu pakutakse otsest ja tasuta juurdepääsu Euroopa Liidu õigusaktidele. Nimetatud veebilehel saab tutvuda *Euroopa Liidu Teatajaga* ning ka lepingute, õigusaktide, kohtupraktika ja ettevalmistatavate õigusaktidega.

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saab veebilehelt <http://europa.eu>

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

ET